

**Bruxelles, 13. lipnja 2025.
(OR. en)**

**10274/25
ADD 1**

**Međuinstitucijski predmet:
2025/0163(NLE)**

**AELE 52
CH 18
MI 395
ESPACE 47**

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	13. lipnja 2025.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2025) 308 annex
Predmet:	PRILOG Prijedlogu odluke Vijeća o potpisivanju, u ime Europske unije, širokog paketa sporazuma radi učvršćivanja, produbljivanja i proširenja bilateralnih odnosa sa Švicarskom Konfederacijom i o privremenoj primjeni Sporazuma o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2025) 308 - Annex 1.

Priloženo : COM(2025) 308 annex



EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 13.6.2025.
COM(2025) 308 final

ANNEX 1

PRILOG

Prijedlogu odluke Vijeća

o potpisivanju, u ime Europske unije, širokog paketa sporazuma radi učvršćivanja, produbljivanja i proširenja bilateralnih odnosa sa Švicarskom Konfederacijom i o privremenoj primjeni Sporazuma o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program

PROTOKOL O IZMJENI
UZ SPORAZUM
IZMEĐU EUROPSKE ZAJEDNICE I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA,
S JEDNE STRANE,
I ŠVICARSKE KONFEDERACIJE, S DRUGE STRANE,
O SLOBODNOM KRETANJU OSOBA

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „Unija”,

i

ŠVICARSKA KONFEDERACIJA, dalje u tekstu „Švicarska”,

UZIMAJUĆI U OBZIR Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba, potpisan u Bruxellesu 21. lipnja 1999. (dalje u tekstu „Sporazum”), koji je stupio na snagu 1. lipnja 2002.,

UZIMAJUĆI U OBZIR Protokol uz Sporazum od 21. lipnja 1999. između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba u vezi sa sudjelovanjem Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike kao ugovornih stranaka na temelju njihova pristupanja Europskoj uniji, koji je potpisan u Bruxellesu 26. listopada 2004., a stupio je na snagu 1. travnja 2006.,

UZIMAJUĆI U OBZIR Protokol uz Sporazum od 21. lipnja 1999. između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba u vezi sa sudjelovanjem Republike Bugarske i Rumunjske kao ugovornih stranaka na temelju njihova pristupanja Europskoj uniji, koji je potpisan u Bruxellesu 27. svibnja 2008., a stupio je na snagu 1. lipnja 2009.,

UZIMAJUĆI u obzir Protokol uz Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba u vezi sa sudjelovanjem Republike Hrvatske kao ugovorne stranke nakon njezinog pristupanja Europskoj uniji, koji je potpisan u Bruxellesu 4. ožujka 2016., a stupio je na snagu 1. siječnja 2017.,

BUDUĆI DA su sporazumi koje sklapa Unija obvezujući za institucije Unije i njezine države članice, ovaj se Protokol primjenjuje na ugovorne stranke kako je utvrđeno u Sporazumu,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

ČLANAK 1.

Izmjene Sporazuma

Sporazum se mijenja kako slijedi:

1. u preambuli se nakon druge uvodne izjave umeću sljedeće uvodne izjave:

„PREPOZNAJUĆI da je sloboda kretanja važan aspekt unutarnjeg tržišta i da se osiguravanjem prava državljanima ugovornih stranaka i članovima njihove obitelji na ulazak i boravak na tim područjima bez neopravdanih ograničenja i uz potpuno poštovanje prava na jednako postupanje unapređuje funkcioniranje dijelova unutarnjeg tržišta u kojima Švicarska sudjeluje,

SVJESNE potrebe za postizanjem ujednačenosti u dijelovima unutarnjeg tržišta u kojima Švicarska sudjeluje, pri čemu se podrazumijeva da Sporazum treba tumačiti u skladu s načelom ujednačenog tumačenja iz članka 7. Institucionalnog protokola uz ovaj Sporazum. Očuvana je nadležnost Saveznog suda Švicarske i svih drugih švicarskih sudova te sudova država članica Europske unije i Suda Europske unije za tumačenje ovog Sporazuma u pojedinačnim slučajevima,

PODSJEĆAJUĆI na to da sloboda kretanja i pravo na jednako postupanje obuhvaćaju državljane jedne ugovorne stranke koji ostvaruju ili žele ostvariti svoja prava na slobodno kretanje, a nisu se preselili ili se nisu još preselili kako bi boravili na području druge ugovorne stranke. Isto tako, određena prava povezana s prethodnim ostvarenjem prava na slobodno kretanje, uključujući pravo na jednako postupanje, mogu se nastaviti primjenjivati nakon što državljanin ugovorne stranke prestane boraviti na području druge ugovorne stranke,

PODSJEĆAJUĆI I na to da slobodno kretanje osoba obuhvaća radnike, samozaposlene osobe i gospodarski neaktivne osobe ako ispunjavaju zahtjeve za zakoniti boravak utvrđene u ovom Sporazumu, koji prema potrebi uključuju raspolaganje dostatnim sredstvima i sveobuhvatno zdravstveno osiguranje kako ne bi postali prekomjeren teret za sustave socijalne pomoći ugovornih stranaka,

ISTIČUĆI cilj potpunog učvršćivanja i jačanja sveobuhvatnog partnerstva Unije i Švicarske,”;

2. članak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„ČLANAK 4.

Pravo na boravak i pristup gospodarskoj djelatnosti

Pravo na boravak i pristup gospodarskoj djelatnosti zajamčeno je u skladu s Prilogom I.”;

3. umeću se sljedeći članci:

„ČLANAK 4.a

Pravo poslovnog nastana

1. Državljanin ugovorne stranke ima pravo poslovnog nastana na području druge ugovorne stranke radi obavljanja samostalne djelatnosti.
2. U okviru odredaba ovog Sporazuma zabranjuje se ograničavanje prava poslovnog nastana državljana jedne ugovorne stranke na području druge ugovorne stranke. Ta se zabrana odnosi i na ograničavanje osnivanja zastupništava i podružnica državljana bilo koje ugovorne stranke s poslovnim nastanom na području bilo koje druge ugovorne stranke.

ČLANAK 4.b

Jednako postupanje sa samozaposlenim osobama

1. Kad je riječ o pristupu i obavljanju samostalne djelatnosti, država domaćin ne smije sa samozaposlenom osobom postupati nepovoljnije nego s vlastitim državljanima.

2. Odredbe članaka od 7. do 10. Uredbe (EU) br. 492/2011¹ primjenjuju se *mutatis mutandis* na samozaposlene osobe navedene u ovom Sporazumu.”;

4. u članku 5. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Prava navedena u ovom članku zajamčena su u skladu s prilogima I., II. i III.”;

5. umeću se sljedeći članci:

„ČLANAK 5.a

Pružanje usluga

Kad je riječ o pružanju usluga, na temelju članka 5. ovog Sporazuma zabranjuje se sljedeće:

(a) sva ograničenja prekograničnog pružanja usluga na području ugovorne stranke koja ne prelaze 90 dana stvarnog rada u kalendarskoj godini;

¹ Uredba (EU) br. 492/2011 (SL L 141, 27.5.2011., str. 1.), kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I.

- (b) sva ograničenja prava na ulazak i boravak u slučajevima obuhvaćenima člankom 5. stavkom 2. ovog Sporazuma koja se odnose na osobe koje nemaju državljanstvo jedne od ugovornih stranaka, a zaposlenici su osoba koje pružaju usluge i integrirani su u redovito tržište rada jedne ugovorne stranke te ih je poslodavac uputio u inozemstvo kako bi pružali usluge na području druge ugovorne stranke, ne dovodeći u pitanje članak 7.i.

ČLANAK 5.b

Trgovačka društva koja pružaju usluge

Odredbe članka 5.a primjenjuju se na trgovačka društva osnovana u skladu s pravom ugovornih stranaka koja imaju registrirano sjedište, središnju upravu ili glavno sjedište na području ugovorne stranke.

ČLANAK 5.c

Jednako postupanje s osobama koje pružaju usluge

Osoba koja pruža usluge koja ima pravo ili je ovlaštena pružati usluge može za potrebe ove odredbe privremeno obavljati svoju djelatnost u državi u kojoj se usluga pruža pod uvjetima koji su isti onima koje ta država primjenjuje na vlastite državljane, u skladu s odredbama ovog Sporazuma i priloga I., II. i III.

ČLANAK 5.d

Pravila o boravištu osoba koje pružaju usluge

1. Osobe koje pružaju usluge i koje su državljani država članica Unije ili Švicarske i imaju poslovni nastan na području ugovorne stranke u kojoj se ne nalazi osoba koja prima usluge, kao i zaposlenici osoba koje pružaju usluge, bez obzira na njihovo državljanstvo, koji su integrirani u redovito tržište rada jedne ugovorne stranke i koje je poslodavac uputio u inozemstvo kako bi pružali usluge na području druge ugovorne stranke, koji imaju pravo ili su ovlašteni pružati uslugu dulje od 90 dana stvarnog rada u kalendarskoj godini dobivaju, kako bi potkrijepili to pravo, boravišnu dozvolu za razdoblje koje je jednako razdoblju pružanja usluga koje prelazi 90 dana stvarnog rada u kalendarskoj godini.

2. Za potrebe izdavanja tih dozvola ugovorne stranke mogu zahtijevati od osoba iz stavka 1. samo sljedeće isprave:

- (a) valjanu osobnu iskaznicu ili putovnicu, ne dovodeći u pitanje članak 7.i;
- (b) dokaz da pružaju ili žele pružati uslugu.

ČLANAK 5.e

Trajanje pružanja usluga

1. Ukupno trajanje pružanja usluga na temelju članka 5.a točke (a), bilo da je kontinuirano ili se sastoji od uzastopnih razdoblja pružanja usluga, ne može biti dulje od 90 dana stvarnog rada u kalendarskoj godini.

2. Odredbe stavka 1. ne dovode u pitanje izvršavanje pravnih obveza osobe koja pruža uslugu u skladu s jamstvom danim osobi koja prima uslugu ili u slučajevima više sile.

ČLANAK 5.f

Pravila koja se primjenjuju na pružanje usluga

1. Odredbe članaka 5.a i 5.c ne primjenjuju se na djelatnosti koje uključuju, čak i na povremenoj osnovi, izvršavanje javnih ovlasti u dotičnoj ugovornoj stranci.

2. Odredbe članaka 5.a i 5.c, kao i mjere donesene na temelju njih, ne isključuju primjenjivost zakona i drugih propisa kojima se predviđa primjena uvjeta rada i zapošljavanja na zaposlene osobe upućene u inozemstvo u svrhe pružanja usluge u skladu s odgovarajućim pravnim aktima Unije o upućivanju radnika iz Priloga I.

3. Odredbe članka 5.a točke (a) i članka 5.c ne dovode u pitanje primjenjivost zakona i drugih propisa koji prevladavaju u svim ugovornim strankama u vrijeme stupanja na snagu ovog Sporazuma, 1. lipnja 2002., u vezi s:

i. djelatnostima agencija za privremeno zapošljavanje. Naime, dinamično usklađivanje Švicarske s Uredbom (EU) 2016/589¹ ne smije dovesti do toga da Švicarska više ne može primjenjivati svoje nacionalne zakone i druge propise na te djelatnosti;

¹ Uredba (EU) 2016/589 (SL L 107, 22.4.2016., str. 1.), kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I.

- ii. financijskim uslugama u slučaju kad pružanje usluga podliježe prethodnom odobrenju na području ugovorne stranke, a pružatelj usluga bonitetnom nadzoru tijela ugovorne stranke.

ČLANAK 5.g

Rok za prethodnu obavijest i kontrole

1. U određenim sektorima Švicarska samozaposlenim osobama koje pružaju usluge na njezino području, kao i pružateljima usluga koji upućuju radnike na njezino područje, može odrediti rok za prethodnu obavijest od najviše četiri radna dana prije početka pružanja usluge odnosno prije upućivanja radnika, radi provođenja kontrola na terenu.
2. Švicarska samostalno određuje količinu i učestalost kontrola te sektore i područja u kojima je potrebno provesti kontrole, uključujući one koji nisu obuhvaćeni rokom za prethodnu obavijest od najviše četiri radna dana, na temelju objektivne analize rizika te na razmjeran i nediskriminirajući način uzimajući u obzir da Sporazum ograničava slobodu pružanja usluga na 90 dana stvarnog rada u kalendarskoj godini.
3. Popis sektora periodično se preispituje i ažurira.

ČLANAK 5.h

Financijska jamstva i sankcije

Ako pružatelji usluga u vezi s prethodnim pružanjem usluga nisu ispunili financijske obveze prema izvršnim tijelima i tijelima navedenima u Zajedničkoj izjavi o djelotvornim sustavima kontrole, što uključuje švicarski sustav dvostrukog izvršavanja, Švicarska može zatražiti da daju razmjerno financijsko jamstvo prije nego što im dopusti da ponovno pružaju usluge u sektorima određenima na temelju neovisne i objektivne analize rizika.

Ne plate li financijsko jamstvo, Švicarska može izreći razmjerne sankcije, uključujući zabranu pružanja usluga dok ne plate jamstvo.

ČLANAK 5.i

Dokaz o samozapošljavanju

Kako bi se učinkovitim kontrolama utemeljenima na riziku suzbilo lažno samozapošljavanje, Švicarska može zatražiti od samozaposlenih pružatelja usluga da joj dostave dokumente koji omogućuju djelotvorne *ex post* kontrole (uključujući, ovisno o slučaju, potvrdu o registraciji, dokaz o prijavi statusa samozaposlene osobe tijelima nadležnima za socijalno osiguranje u državi boravišta, dokaz o ugovornom odnosu).

ČLANAK 5.j

Zabrana smanjivanja razine zaštite

1. Kako bi se zadržala razina zaštite upućenih radnika dogovorena između Švicarske i Unije u ovom Sporazumu u trenutku stupanja na snagu Protokola o izmjeni, izmjene direktiva 96/71/EZ¹ i 2014/67/EU² ili novi pravni akti Unije u području upućivanja radnika ne uključuju se u ovaj Sporazum, neovisno o članku 5. Institucionalnog protokola uz ovaj Sporazum, ako bi njihov učinak znatno oslabio ili smanjio razinu zaštite upućenih radnika kad je riječ o uvjetima zaposlenja, posebno primanjima i naknadama.

2. Za potrebe stavka 1. sve promjene razine zaštite upućenih radnika sveobuhvatno se ocjenjuju uzimajući u obzir sve odgovarajuće odredbe ovog Sporazuma.

ČLANAK 5.k

Osobe koje primaju usluge

Od državljana države članice Unije ili Švicarske koji ulaze na područje ugovorne stranke samo kako bi primili usluge može se zahtijevati registracija u skladu s aktima iz Priloga I.”;

¹ Direktiva 96/71/EZ (SL L 18, 21.1.1997., str. 1.), kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I. u trenutku stupanja na snagu Protokola o izmjeni.

² Direktiva 2014/67/EU (SL L 159, 28.5.2014., str. 11.), kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I. u trenutku stupanja na snagu Protokola o izmjeni.

6. umeću se sljedeći članci:

„ČLANAK 7.a

Pogranični radnik

Pogranični radnik je državljanin ugovorne stranke koji obavlja djelatnost kao zaposlena ili samozaposlena osoba u jednoj ugovornoj stranci, a boravi u drugoj ugovornoj stranci, u koju se u pravilu vraća svakog dana ili najmanje jednom tjedno.

Nadležna tijela ugovorne stranke u kojoj pogranični radnik obavlja djelatnost više od tri mjeseca u kalendarskoj godini mogu ga prijaviti u deklaratorne svrhe.

Nadležna tijela pograničnom radniku izdaju deklaratornu potvrdu o prijavi besplatno ili uz naknadu, koja ne smije biti veća od one koja se naplaćuje državljanima za izdavanje sličnih dokumenata.

Prijava na temelju ovog članka ne dovodi u pitanje prava i obveze pograničnih radnika iz akata navedenih u prilogima ovom Sporazumu. Za razdoblja rada do tri mjeseca ugovorne stranke mogu primijeniti postupak obavješćivanja u skladu sa Zajedničkom izjavom o obavješćivanju o zapošljavanju.

ČLANAK 7.b

Studenti

Student koji nema pravo na boravak na području druge ugovorne stranke na temelju drugih odredaba ovog Sporazuma možda se mora prijaviti u skladu s aktima iz Priloga I. Ovaj Sporazum ne uređuje pristup strukovnom osposobljavanju ni pomoći za uzdržavanje koja se dodjeljuje studentima obuhvaćenima ovim člankom.

- (a) neovisno o prethodnoj rečenici, članak 2. primjenjuje se, bez obzira na mjesto boravka studenta, na školarine i sve druge naknade ili troškove povezane sa studijem te na sve pripadajuće mehanizme javne potpore koji se odnose na studente na:
 - i. sveučilištima, sveučilišnim institutima, sveučilištima primijenjenih znanosti, institutima sveučilišta primijenjenih znanosti i povezanim visokim učilištima u Švicarskoj koja se većinom financiraju javnim sredstvima; i
 - ii. svim odgovarajućim institucijama u Uniji;
- (b) pod uvjetom da se očuvaju kvaliteta i posebnosti postojećih obrazovnih sustava, uključujući njihove sustave upisa i organizaciju nadležnosti, nijedna ugovorna stranka neće smanjiti ukupni broj studenata u institucijama iz točke (a) koji su državljani drugih ugovornih stranaka i koji nisu imali pravo na boravak na njezinu području prije upisa na studij, od datuma stupanja ove odredbe na snagu. Radi jasnoće, prethodna rečenica ne znači da su ugovorne stranke obvezne izmijeniti svoje sustave upisa niti povećati ukupni broj studenata ili rezervirati minimalni broj mjesta za studente iz drugih ugovornih stranaka;

- (c) ugovorne stranke ne smiju diskriminirati državljane drugih ugovornih stranaka pri primjeni točaka (a) i (b).

ČLANAK 7.c

Izvršavanje javne ovlasti

1. Državljaninu ugovorne stranke koji obavlja djelatnost kao zaposlena osoba može se odbiti pravo zasnivanja radnog odnosa u javnoj službi koja uključuje izvršavanje javnih ovlasti i koja je namijenjena zaštiti općih interesa države ili drugih javnih tijela.
2. Samozaposlenoj osobi može se uskratiti pravo obavljanja djelatnosti koja uključuje, čak i na povremenoj osnovi, izvršavanje javnih ovlasti.

ČLANAK 7.d

Javni poredak

Prava odobrena u skladu s odredbama ovog Sporazuma mogu se ograničiti samo mjerama opravdanim na temelju javnog poretka, javne sigurnosti ili javnog zdravlja.

ČLANAK 7.e

Stalni boravak

Švicarska i države članice mogu dodijeliti pravo na stalni boravak u skladu s člankom 16. Direktive 2004/38/EZ¹ samo građanima Unije i švicarskim državljanima koji su ukupno pet godina zakonito boravili u državi domaćinu kao radnici ili samozaposlene osobe, kao i onima koji zadržavaju taj status u skladu s tom direktivom, te članovima njihove obitelji. Ako su dio jedinstvenog razdoblja zakonitog boravka u državi domaćinu, razdoblja koja se uzimaju u obzir ne moraju biti neprekidna, nego mogu biti isprekidana razdobljima zakonitog boravka u svojstvu gospodarski neaktivnih osoba.

Za potrebe izračuna razdoblja potrebnih za stjecanje prava na stalni boravak u skladu s prvim podstavkom Švicarska i države članice mogu odlučiti ne uzeti u obzir razdoblja od šest mjeseci ili više u kojima osoba potpuno ovisi o socijalnoj pomoći.

Podložno Zajedničkoj izjavi o odbijanju socijalne pomoći i prekidu boravka prije stjecanja prava na stalni boravak i u skladu s člankom 10. stavkom 6. Institucionalnog protokola uz ovaj Sporazum, pravila o boravku iz članka 7. Direktive 2004/38/EZ² i dalje se primjenjuju na osobe koje ne ispunjavaju uvjete za stjecanje prava na stalni boravak.

¹ Direktiva 2004/38/EZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77.), kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I.

² Direktiva kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I.

ČLANAK 7.f

Kupovina nekretnina

1. Državljeni ugovorne stranke koji imaju pravo na boravak i čije je primarno boravište u državi domaćinu imaju ista prava kao državljani kad je riječ o kupovini nekretnina. Mogu uspostaviti primarno boravište u državi domaćinu u bilo kojem trenutku u skladu s relevantnim nacionalnim propisima bez obzira na trajanje zaposlenja. Napuštanje države domaćina ne uključuje obvezu odricanja od takve imovine.
2. Državljeni ugovorne stranke koji imaju pravo na boravak, ali nemaju primarno boravište u državi domaćinu imaju ista prava kao državljani kad je riječ o kupovini nekretnina potrebnih za gospodarsku djelatnost. Napuštanje države domaćina ne uključuje obvezu odricanja od takve imovine. Može im se dopustiti i kupovina drugog smještaja za boravište ili odmor. Kad je riječ o tim državljanima, ovaj Sporazum ne utječe na pravila koja se primjenjuju na čista kapitalna ulaganja ili na posao s neizgrađenim zemljištem i apartmanima.
3. Pogranični radnici koji su državljani ugovorne stranke imaju ista prava kao državljani kad je riječ o kupovini nekretnina za gospodarsku djelatnost i za sekundarno boravište. Napuštanje države domaćina ne uključuje obvezu odricanja od takve imovine. Može im se dopustiti i kupovina smještaja za odmor. Kad je riječ o tim državljanima, ovaj Sporazum ne utječe na pravila koja se u državi domaćinu primjenjuju na čista kapitalna ulaganja ili na posao s neizgrađenim zemljištem i apartmanima.

ČLANAK 7.g

Osobne iskaznice

Švicarska može nastaviti izdavati osobne iskaznice bez medija za pohranu s otiscima prstiju nositelja. Takve osobne iskaznice moraju se vizualno razlikovati od osobnih iskaznica koje ispunjavaju zahtjeve akata iz Priloga I. o takvim ispravama. Švicarski državljani ne mogu ostvariti pravo na slobodno kretanje na temelju takvih osobnih iskaznica izdanih godinu dana nakon stupanja na snagu Protokola o izmjeni.

ČLANAK 7.h

Protjerivanje

Kad je riječ o ograničenjima prava na ulazak i boravak državljana ugovornih stranaka u svrhu zaštite javnog poretka ili javne sigurnosti, zadržavaju se obveze Švicarske i država članica na temelju Sporazuma koje su postojale prije stupanja na snagu Protokola o izmjeni.

Stoga se ne primjenjuju sljedeće promjene uvedene poglavljem VI. Direktive 2004/38/EZ¹ koje nadilaze te obveze, konkretno pojačana zaštita od protjerivanja predviđena člankom 28. stavcima 2. i 3., kao ni sudska praksa Suda povezana s tim odredbama. Osim toga, kad je riječ o protjerivanju iz članka 33. stavka 2. te direktive, Švicarska i države članice mogu se umjesto primjene postupaka utvrđenih u toj odredbi pobrinuti za to da su protjerivanja provedena u skladu sa zahtjevima iz Sporazuma prije stupanja na snagu Protokola o izmjeni.

¹ Direktiva kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I.

ČLANAK 7.i

Ulazak državljana trećih zemalja

Ugovorne stranke ne smiju zahtijevati posjedovanje ulazne vize niti uvesti slične zahtjeve upućenim radnicima koji nemaju državljanstvo ugovorne stranke i uživaju pravo ulaska bez ispunjavanja tih zahtjeva u skladu s pravnim aktima Unije uključenima u Prilog I. ili bilo kojim drugim instrumentom koji je na snazi između ugovornih stranaka. Ako upućeni radnici trebaju ishoditi ulaznu vizu ili ispuniti slične zahtjeve, ugovorna stranka mora im pružiti svu potrebnu pomoć kako bi ishodili sve potrebne vize.”;

7. članak 10. zamjenjuje se sljedećim:

„ČLANAK 10.

Promjene članstva u Europskoj uniji

Svako proširenje Sporazuma na nove države članice podliježe dogovoru između ugovornih stranaka u obliku protokola koji donose u skladu sa svojim unutarnjim postupcima. Osim ako se ne dogovore drukčije, protokol sadržava prijelazne mjere koje odražavaju konkretnu gospodarsku i socijalnu situaciju u Uniji, posebno u novim državama članicama, i Švicarskoj, uzimajući u obzir dugogodišnju praksu proizašlu iz proteklih proširenja ovog Sporazuma.”;

8. članak 14. zamjenjuje se sljedećim:

„ČLANAK 14.

Zajednički odbor

1. Osniva se Zajednički odbor.

Zajednički odbor čine predstavnici ugovornih stranaka.

2. Zajedničkim odborom supredsjedaju predstavnik Unije i predstavnik Švicarske.

3. Zajednički odbor:

(a) osigurava pravilno funkcioniranje i djelotvorno upravljanje i primjenu ovog Sporazuma;

(b) služi kao forum za uzajamno savjetovanje i stalnu razmjenu informacija između ugovornih stranaka, posebno za potrebe pronalaženja rješenja za sve poteškoće u tumačenju ili primjeni Sporazuma ili pravnog akta Unije na koji se upućuje u Sporazumu u skladu s člankom 10. Institucionalnog protokola uz ovaj Sporazum;

(c) ugovornim strankama daje preporuke o pitanjima koja se odnose na ovaj Sporazum;

- (d) donosi odluke kad je to predviđeno u ovom Sporazumu; i
- (e) izvršava sve druge nadležnosti koje su mu dodijeljene ovim Sporazumom.

4. Zajednički odbor djeluje na temelju konsenzusa.

Njegove su odluke obvezujuće za ugovorne stranke, koje poduzimaju sve mjere potrebne za njihovu provedbu.

5. Zajednički odbor sastaje se najmanje jednom godišnje naizmjenično u Bruxellesu i Bernu, osim ako supredsjedatelji odluče drukčije. Sastaje se i na zahtjev bilo koje ugovorne stranke. Supredsjedatelji se mogu dogovoriti da se sastanak Zajedničkog odbora održi putem videokonferencije ili telekonferencije.

6. Zajednički odbor donosi svoj poslovnik i po potrebi ga ažurira.

7. Zajednički odbor može odlučiti osnovati bilo koju radnu skupinu ili skupinu stručnjaka koja mu može pomagati u izvršavanju dužnosti.”;

9. umeće se sljedeći članak:

„ČLANAK 14.a

Zaštitna klauzula

1. U slučaju ozbiljnih gospodarskih ili socijalnih poteškoća uzrokovanih primjenom ovog Sporazuma Zajednički odbor sastaje se na zahtjev jedne od ugovornih stranaka kako bi istražio odgovarajuće mjere za popravljivanje stanja. Zajednički odbor može odlučiti koje mjere primijeniti u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva. Zajednički odbor može produžiti to razdoblje.
2. Ako Zajednički odbor ne donese odluku o odgovarajućim mjerama u roku utvrđenom u stavku 1. ili o produljenju tog roka, ugovorna stranka koja je podnijela zahtjev može pokrenuti postupak pred arbitražnim sudom u slučaju velikih gospodarskih poteškoća. Arbitražni sud donosi konačnu odluku u roku od šest mjeseci od datuma osnivanja.
3. Odluči li arbitražni sud da su navodne poteškoće dokazane i da su uzrokovane primjenom ovog Sporazuma, ugovorna stranka koja je podnijela zahtjev može donijeti odgovarajuće mjere za njihovo otklanjanje. Ako mjere koje ugovorna stranka donese u skladu s ovim stavkom dovedu do neravnoteže prava i obveza iz ovog Sporazuma, druga ugovorna stranka može poduzeti razmjerne mjere za ponovno uspostavljanje ravnoteže u okviru područja primjene ovog Sporazuma.

4. U iznimnim hitnim okolnostima kad je izložena riziku od vrlo velike gospodarske štete uzrokovane primjenom ovog Sporazuma ugovorna stranka može pokrenuti postupak pred arbitražnim sudom u skladu s Dodatkom ako Zajednički odbor ne donese odluku u roku od 30 dana od podnošenja zahtjeva. Arbitražni sud donosi konačnu odluku u roku od šest mjeseci od datuma osnivanja.
5. Ako arbitražni sud u okolnostima iz stavka 4. odluči da su navodne poteškoće *prima facie* vjerodostojne, ugovorne stranke mogu donijeti privremene mjere i, ovisno o slučaju, mjere za privremeno ponovno uspostavljanje ravnoteže. Članak III.10. Dodatka primjenjuje se *mutatis mutandis*, osim stavka 4. točke (c).
6. Mjere za ponovno uspostavljanje ravnoteže i druge mjere iz stavaka od 2. do 5. donose se u okviru područja primjene ovog Sporazuma. Njihovo područje primjene i trajanje ograničavaju se na ono što je neophodno za otklanjanje poteškoća ili neravnoteže. Prednost se daje mjerama za ponovno uspostavljanje ravnoteže i drugim mjerama koje najmanje narušavaju funkcioniranje ovog Sporazuma.
7. O mjerama za ponovno uspostavljanje ravnoteže i drugim mjerama raspravlja se u Zajedničkom odboru svaka tri mjeseca od dana njihova donošenja radi njihova ukidanja prije predviđenog datuma isteka ili radi ograničenja njihova područja primjene na ono što je neophodno. Svaka ugovorna stranka može u svako doba zatražiti da Zajednički odbor preispita takve mjere za ponovno uspostavljanje ravnoteže i druge mjere.”;

10. članak 18. zamjenjuje se sljedećim:

„ČLANAK 18.

Revizija

Ako ugovorna stranka želi revidirati ovaj Sporazum, ona upućuje prijedlog u tom smislu Zajedničkom odboru.

Izmjene ovog Sporazuma stupaju na snagu nakon što ugovorne stranke dovrše svoje unutarnje postupke.”;

11. članak 21. zamjenjuje se sljedećim:

„ČLANAK 21.

Odnos prema sporazumima o oporezivanju

1. Odredbe ovog Sporazuma ne utječu na odredbe bilateralnih sporazuma između Švicarske i država članica Unije o dvostrukom oporezivanju. Odredbe ovog Sporazuma u prvom redu ne utječu na definiciju „pograničnih radnika” iz ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja.

2. Nijedna odredba ovog Sporazuma ne može se tumačiti na način da sprečava ugovorne stranke da pri primjeni odgovarajućih odredaba svojeg poreznog prava prave razliku između poreznih obveznika koji nisu u istom položaju, posebno s obzirom na njihovo boravište. Međutim, to ne smije biti sredstvo diskriminacije ili ograničenja prava osoba kako su definirani ovim Sporazumom.

3. Nijedna odredba ovog Sporazuma ne sprečava ugovorne stranke da donesu ili primijene mjere kojima se osiguravaju uvođenje, naplata i učinkovit povrat poreza ili suzbijaju izbjegavanje plaćanja ili utaja poreza u okviru njihova nacionalnog poreznog prava ili nekog drugog međunarodnog ili bilateralnog sporazuma ili dogovora koji se potpuno ili pretežito odnose na oporezivanje, a čije su stranke Švicarska, Unija ili bilo koja od država članica.”;

12. umeću se sljedeći članci:

„ČLANAK 23.a

Valjanost boravišnih i drugih posebnih dozvola

Boravišne i druge posebne dozvole koje su ugovorne stranke izdale prije stupanja na snagu Protokola o izmjeni ostaju valjane i po isteku se zamjenjuju ispravama predviđenima u ovom Sporazumu, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti za njihovo izdavanje.

ČLANAK 23.b

Prijelazna rješenja

1. Kad je riječ o pitanjima obuhvaćenima područjem primjene Direktive 2004/38/EZ¹, primjenjuju se prijelazna rješenja utvrđena u ovom stavku:
 - (a) prijelazno razdoblje započinje na dan stupanja na snagu Protokola o izmjeni, a završava 24 mjeseca nakon njegova stupanja na snagu;
 - (b) članci 5.k, 7.a, 7.d, 7.e, 7.h i 7.i te za potrebe ovog Sporazuma Direktiva 2004/38/EZ² primjenjuju se od prvog dana nakon završetka prijelaznog razdoblja;
 - (c) sljedeće odredbe iz verzije Sporazuma koja je bila važeća prije stupanja na snagu Protokola o izmjeni proizvode učinke i u prijelaznom razdoblju:
 - članci od 1. do 7. i članak 16., i
 - članci od 1. do 9., članci od 12. do 15., članci 17., 19., 20., 23. i 24. osim posljednje rečenice članka 24. stavka 4. Priloga I.

¹ Direktiva kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I.

² Direktiva kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I.

Te odredbe ne proizvode nikakav učinak na pitanja obuhvaćena područjem primjene drugih akata iz Priloga I., naročito Uredbe (EU) br. 492/2011¹ i Uredbe (EU) 2016/589² iz odjeljka 2. Priloga I.

2. Kad je riječ o pitanjima obuhvaćenima područjem primjene Direktive 96/71/EZ³ i Direktive 2014/67/EU⁴, primjenjuju se prijelazna rješenja utvrđena u ovom stavku:

- (a) prijelazno razdoblje započinje na dan stupanja na snagu Protokola o izmjeni, a završava 36 mjeseci nakon njegova stupanja na snagu;
- (b) članak 5.f stavak 2., članci 5.g, 5.h i 5.i te za potrebe ovog Sporazuma Direktiva 96/71/EZ⁵ i Direktiva 2014/67/EU⁶ primjenjuju se od prvog dana nakon završetka prijelaznog razdoblja;
- (c) sljedeće odredbe iz verzije Sporazuma koja je bila važeća prije stupanja na snagu Protokola o izmjeni proizvode učinke i u prijelaznom razdoblju:

— članak 5. stavak 4. i članak 16., i

— članak 22. stavak 2. Priloga I.

Te odredbe ne proizvode nikakav učinak na pitanja obuhvaćena područjem primjene drugih akata iz odjeljka 2. Priloga I.”;

¹ Uredba kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I.
² Uredba kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I.
³ Direktiva kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I.
⁴ Direktiva kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I.
⁵ Direktiva kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I.
⁶ Direktiva kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I.

13. članak 24. zamjenjuje se sljedećim:

„ČLANAK 24.

Teritorijalno područje primjene

Ovaj se Sporazum primjenjuje, s jedne strane, na područjima na kojima se primjenjuju Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu „UFEU”) i pod uvjetima utvrđenima u tim ugovorima te, s druge strane, na državnom području Švicarske.”;

14. Prilog I. Sporazumu zamjenjuje se tekstom iz Priloga I. ovom Protokolu;
15. Prilog II. Sporazumu zamjenjuje se tekstom iz Priloga II. ovom Protokolu;
16. Prilog III. Sporazumu zamjenjuje se tekstom iz Priloga III. ovom Protokolu;
17. Protokol o sekundarnim boravištima u Danskoj zamjenjuje se tekstom Protokola o sekundarnim boravištima u Danskoj priloženom ovom Protokolu;
18. briše se Prilog I. Protokolu uz Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba u vezi sa sudjelovanjem Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike kao ugovornih stranaka na temelju njihova pristupanja Europskoj uniji, koji je potpisan u Bruxellesu 26. listopada 2004.;

19. tekst Protokola o stjecanju nekretnina u Malti priloženog ovom Protokolu dodaje se Sporazumu;
20. tekst Protokola o dozvolama za dugotrajni boravak priloženog ovom Protokolu dodaje se Sporazumu;
21. zajedničke izjave i jednostrana izjava priložene ovom Protokolu dodaju se izjavama priloženima Završnom aktu Sporazuma.

ČLANAK 2.

Stupanje na snagu

1. Unija i Švicarska ovaj Protokol ratificiraju ili odobravaju u skladu sa svojim postupcima. Unija i Švicarska međusobno se obavješćuju o provedbi unutarnjih postupaka potrebnih za stupanje na snagu ovog Protokola.
2. Ovaj Protokol stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon posljednje obavijesti o sljedećim instrumentima:
 - (a) Institucionalnom protokolu uz Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba,
 - (b) Institucionalnom protokolu uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu,

- (c) Protokolu o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu,
- (d) Protokolu o državnim potporama uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu,
- (e) Institucionalnom protokolu uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika,
- (f) Protokolu o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika,
- (g) Protokolu o državnim potporama uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika,
- (h) Protokolu o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima,
- (i) Institucionalnom protokolu uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti,
- (j) Protokolu o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti,
- (k) Sporazumu između Europske unije i Švicarske Konfederacije o redovitom financijskom doprinosu Švicarske smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Europskoj uniji,

- (l) Sporazumu između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o sudjelovanju Švicarske Konfederacije u programima Unije,
- (m) Sporazumu između Europske unije i Švicarske Konfederacije o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program.

Sastavljeno u [...] [...] u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

U POTVRDU TOGA niže potpisani, propisno ovlašteni za to, potpisali su ovaj Protokol.

[Potpis na sva 24 jezika EU-a: „Za Europsku uniju” i „Za Švicarsku Konfederaciju”]

PRILOG I.

IZMJENE PRILOGA I. SPORAZUMU

Prilog I. Sporazumu zamjenjuje se sljedećim:

PRILOG I.

SLOBODNO KRETANJE OSOBA, PRAVO POSLOVNOG NASTANA I PRUŽANJE USLUGA

ODJELJAK 1.

Za potrebe primjene članaka od 2. do 9. ovog Sporazuma pravni akti Unije navedeni u odjeljku 2. ovog Priloga primjenjuju se podložno načelu dinamičnog usklađivanja iz članka 5. Institucionalnog protokola uz ovaj Sporazum te iznimkama navedenima u stavku 7. tog članka.

Osim ako je drukčije predviđeno u tehničkim prilagodbama, smatra se da prava i obveze država članica Unije propisane u pravnim aktima Unije uključenima u ovaj Prilog vrijede i za Švicarsku. Navedeno se primjenjuje uz potpuno poštovanje institucionalnih odredaba.

Ne dovodeći u pitanje članak 16. Institucionalnog protokola i ako nije drukčije predviđeno tehničkim prilagodbama, na Švicarsku se primjenjuju odredbe akata navedenih u odjeljku 2. u skladu s kojima države članice moraju dostaviti informacije drugim državama članicama ili Komisiji. Ako se te informacije odnose na nadzor ili primjenu, Švicarska ih priopćava preko Zajedničkog odbora.

ODJELJAK 2.

AKTI NA KOJE SE UPUĆUJE

1. 31977 L 0486: Direktiva Vijeća 77/486/EEZ od 25. srpnja 1977. o obrazovanju djece radnika migranata ((SL L 199, 6.8.1977., str. 32.).
2. 31996 L 0071: Direktiva 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga (SL L 18, 21.1.1997., str. 1.), kako je izmijenjena sljedećim:
 - 32018 L 0957: Direktiva (EU) 2018/957 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. lipnja 2018. o izmjeni Direktive 96/71/EZ o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga (SL L 173, 9.7.2018., str. 16.).

Za potrebe ovog Sporazuma odredbe te direktive sadržavaju sljedeće prilagodbe:

- (a) u članku 1. stavku -1.a riječi „ostvarivanje temeljnih prava priznatih u državama članicama i na razini Unije” zamjenjuju se riječima „ostvarivanje temeljnih prava priznatih u državama članicama i na razini Unije te u Švicarskoj”;
- (b) u članku 1. stavku 3.:
 - i. točka (c) ne primjenjuje se na Švicarsku;
 - ii. drugi i treći podstavak ne primjenjuju se na Švicarsku;
- (c) u članku 3.:
 - i. stavak 1.b ne primjenjuje se na Švicarsku;
 - ii. u stavku 10. riječ „Ugovorima” zamjenjuje se riječju „Sporazumom”;
- (d) u članku 4. stavku 2.:
 - i. u zadnjoj rečenici prvog podstavka riječi „obavješćuje se Komisija, koja poduzima odgovarajuće mjere” zamjenjuju se riječima „obavješćuje se Zajednički odbor radi pronalaženja rješenja.”;

ii. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Europska unija i Švicarska blisko surađuju u okviru Zajedničkog odbora kako bi razmotrile sve poteškoće koje bi mogle nastati između ugovornih stranaka pri primjeni članka 3. stavka 10.”;

(e) za potrebe ovog Sporazuma Direktiva se primjenjuje od prvog dana nakon završetka prijelaznog razdoblja utvrđenog u članku 23.b stavku 2. Sporazuma.

3. 32004 L 0038: Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice, kojom se izmjenjuje Uredba (EEZ) br. 1612/68 i stavlja ju izvan snage direktive 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77, kako je ispravljena u SL L 229, 29.6.2004., str. 35., SL L 30, 3.2.2005., str. 27. i SL L 197, 28.7.2005., str. 34.).

Za potrebe ovog Sporazuma odredbe te direktive sadržavaju sljedeće prilagodbe:

(a) ovaj Sporazum primjenjuje se na državljane ugovornih stranaka. Međutim, članovi njihovih obitelji u smislu Direktive koji imaju državljanstvo treće zemlje ostvaruju određena prava u skladu s Direktivom;

- (b) izrazi „građanin Unije” i „građani Unije” zamjenjuju se izrazima „državljanin države članice ili Švicarske” i „državljeni država članica i Švicarske”;
- (c) članak 16. glasi kako slijedi:

„1. Državljanin država članica i Švicarske koji su ukupno pet godina zakonito boravili na području druge ugovorne stranke na temelju članka 7. stavka 1. točke (a) ili članka 7. stavka 3. imaju pravo na stalni boravak ondje. To pravo ne podliježe uvjetima predviđenima u poglavlju III.

2. Ako su dio jedinstvenog razdoblja zakonitog boravka u državi domaćinu, razdoblja koja se uzimaju u obzir za potrebe izračuna za stjecanje prava na stalni boravak u skladu sa stavkom 1. ne moraju biti neprekidna, nego mogu biti isprekidana razdobljima zakonitog boravka koji se ne temelji na članku 7. stavku 1. točki (a) ili članku 7. stavku 3.

3. Za potrebe izračuna razdoblja potrebnih za stjecanje prava na stalni boravak u skladu sa stavkom 1. Švicarska i države članice mogu odlučiti ne uzeti u obzir razdoblja od šest mjeseci ili više u kojima osoba potpuno ovisi o socijalnoj pomoći.

4. Pravo na stalni boravak stječu i članovi obitelji koji su u neprekidnom razdoblju od pet godina zakonito boravili s državljaninom države članice ili Švicarske u državi domaćinu.

5. Na neprekidnost boravka ne utječe privremena odsutnost koja ne prelazi ukupno šest mjeseci u godinu dana ili dulja odsutnost zbog obvezne vojne službe ili jedna odsutnost od najviše 12 uzastopnih mjeseci zbog važnih razloga kao što su trudnoća ili rođenje djeteta, ozbiljna bolest, školovanje ili strukovno osposobljavanje ili upućivanje u drugu zemlju.

6. Kad se stekne pravo na stalni boravak, može se izgubiti samo ako odsutnost iz države domaćina traje dulje od dvije uzastopne godine.

7. Odstupajući od stavka 1., države članice i Švicarska mogu odlučiti da pravo na stalni boravak stječu državljani država članica i Švicarske koji su u neprekidnom razdoblju od pet godina zakonito boravili na području druge ugovorne stranke.”;

(d) u članku 24.:

i. u stavku 1. riječi „Ugovoru i sekundarnom zakonodavstvu” glase „Sporazumu”;

ii. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Odstupajući od stavka 1., država domaćin nije dužna odobriti pravo na socijalnu pomoć u prva tri mjeseca boravka odnosno prema potrebi u duljem razdoblju predviđenom u članku 14. stavku 4. točki (b) niti je dužna odobriti pomoć za uzdržavanje u svrhu školovanja, uključujući strukovno osposobljavanje, u obliku studentskih stipendija ili zajmova osobama koje nisu radnici, samozaposlene osobe, osobe koje zadržavaju taj status i članovi njihovih obitelji.”;

(e) u članku 28. ne primjenjuju se stavci 2. i 3.;

(f) u članku 33. dodaje se sljedeći stavak:

„Švicarska i države članice mogu se umjesto primjene postupaka utvrđenih u stavku 2. pobrinuti za to da se odluke o protjerivanju izvršavaju u skladu sa zahtjevima iz članka 3. Direktive 64/221/EEZ*

* Direktiva Vijeća 64/221/EEZ od 25. veljače 1964. o koordinaciji posebnih mjera povezanih s kretanjem i boravkom stranih državljana koje su opravdane zbog razloga javnog poretka, javne sigurnosti ili javnog zdravlja (SL 56, 4.4.1964., str. 850.), kako je primjenjiva u trenutku stupanja na snagu Sporazuma 1. lipnja 2002.”;

(g) za potrebe ovog Sporazuma Direktiva se primjenjuje od prvog dana nakon završetka prijelaznog razdoblja utvrđenog u članku 23.b stavku 1. ovog Sporazuma.

4. 32006 R 0635: Uredba Komisije (EZ) br. 635/2006 od 25. travnja 2006. o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 1251/70 o pravu radnika na ostanak na području države članice nakon što su u toj državi bili zaposleni (SL L 112, 26.4.2006., str. 9.).

5. 32011 R 0492: Uredba (EU) br. 492/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o slobodi kretanja radnika u Uniji (SL L 141, 27.5.2011., str. 1.), kako je izmijenjena sljedećim:

- 32016 R 0589: Uredba (EU) 2016/589 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. travnja 2016. ((SL L 107, 22.4.2016., str. 1.),
- 32019 R 1149: Uredba (EU) 2019/1149 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. (SL L 186, 11.7.2019., str. 21.).

Za potrebe ovog Sporazuma odredbe te uredbe sadržavaju sljedeće prilagodbe:

- (a) članak 9. stavak 1. glasi: „Ne dovodeći u pitanje članak 7.f ovog Sporazuma, radnik koji je državljanin jedne ugovorne stranke i zaposlen je na području druge ugovorne stranke uživa sva prava i povlastice koji se domaćim radnicima priznaju u pogledu stanovanja, uključujući vlasništvo potrebnog stambenog prostora.”;
- (b) u članku 36.:
 - i. ne primjenjuje se stavak 1.;
 - ii. u stavku 2. upućivanje na „mjere koje se poduzimaju u skladu s člankom 48. Ugovora o funkcioniranju Europske unije” tumači se kao upućivanje na pravne akte Europske unije u području socijalne sigurnosti uključene u ovaj Sporazum.

6. 32012 R 1024: Uredba (EU) br. 1024/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2008/49/EZ (SL L 316, 14.11.2012., str. 1.), kako je izmijenjena sljedećim:
- 32013 L 0055: Direktiva 2013/55/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenog 2013. (SL L 354, 28.12.2013., str. 132.),
 - 32014 L 0060: Direktiva 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. (SL L 159, 28.5.2014., str. 1.), kako je ispravljena u SL L 147, 12.6.2015., str. 24.,
 - 32014 L 0067: Direktiva 2014/67/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. (SL L 159, 28.5.2014., str. 11.),
 - 32016 R 1191: Uredba (EU) 2016/1191 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. ((SL L 200, 26.7.2016., str. 1.),
 - 32016 R 1628: Uredba (EU) 2016/1628 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. ((SL L 252, 16.9.2016., str. 53.), kako je ispravljena u SL L 231, 6.9.2019., str. 29.,
 - 32018 R 1724: Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.),
 - 32020 L 1057: Direktiva (EU) 2020/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2020. (SL L 249, 31.7.2020., str. 49.),

— 32020 R 1055: Uredba (EU) 2020/1055 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2020. (SL L 249, 31.7.2020., str. 17.).

Švicarska koristi Informacijski sustav unutarnjeg tržišta (IMI) kao treća zemlja u svrhu razmjene informacija, uključujući osobne podatke, sa sudionicima sustava IMI u Uniji kako bi se prema potrebi proveli postupci administrativne suradnje za potrebe ovog Sporazuma.

Za potrebe ovog Sporazuma Komisija i dalje smatra da Švicarska jamči dostatnu zaštitu osobnih podataka iz članka 23. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU) br. 1024/2012 sve dok je Odluka 2000/518/EZ¹ na snazi. Za potrebe ovog Priloga i kako je utvrđeno u članku 4. Direktive 96/71/EZ i člancima 6. i 7., članku 10. stavku 3. i člancima od 14. do 18. Direktive 2014/67/EU, Švicarska koristi sustav IMI u skladu s načelima i načinima razmjene utvrđenima u tim člancima.

Za potrebe ovog Sporazuma švicarski *Commissions Paritaires* smatraju se nadležnim tijelima u smislu članka 5. drugog stavka točke (f) Uredbe (EU) br. 1024/2012 i članka 2. točke (a) Direktive 2014/67/EU. Kad im Švicarska povjeri provedbu švicarskih kolektivnih ugovora i prava o upućenim radnicima u skladu s Direktivom 96/71/EZ i Direktivom 2014/67/EU, ta tijela koriste sustav IMI za suradnju kako je predviđeno u članku 4. Direktive 96/71/EZ te člancima 6. i 7. i članku 10. stavku 3. Direktive 2014/67/EU.

¹ Odluka Komisije 2000/518/EZ od 26. srpnja 2000. sukladno Direktivi 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o odgovarajućoj zaštiti osobnih podataka koja postoji u Švicarskoj (SL L 215, 25.8.2000., str. 1.), uključujući sve naknadne izmjene.

Za potrebe Sporazuma odredbe Uredbe (EU) br. 1024/2012 sadržavaju sljedeće prilagodbe:

- (a) u prvoj rečenici članka 5. upućivanje na Direktivu 95/46/EZ smatra se, kad je riječ o Švicarskoj, upućivanjem na relevantne nacionalne propise;
- (b) članak 8. stavak 1. točka (e) ne primjenjuje se na Švicarsku;
- (c) u članku 9. stavku 5., kad je riječ o Švicarskoj, riječi „pravom Unije” zamjenjuju se riječima „pravom Unije uključenim u ovaj Sporazum”;
- (d) u članku 10. stavku 1., kad je riječ o Švicarskoj, riječi „u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ili zakonodavstvom Unije” zamjenjuju se riječima „u skladu sa švicarskim zakonodavstvom”;
- (e) u članku 16. staccima 1. i 2. upućivanja na Direktivu 95/46/EZ smatraju se, kad je riječ o Švicarskoj, upućivanjima na relevantno nacionalno zakonodavstvo;
- (f) u članku 17. stavku 4. upućivanje na Direktivu 95/46/EZ smatra se, kad je riječ o Švicarskoj, upućivanjem na relevantne nacionalne propise;
- (g) u članku 18. stavku 1. upućivanje na Direktivu 95/46/EZ smatra se, kad je riječ o Švicarskoj, upućivanjem na relevantne nacionalne propise;;
- (h) u članku 20. upućivanje na Direktivu 95/46/EZ smatra se, kad je riječ o Švicarskoj, upućivanjem na relevantne nacionalne propise;;

- (i) u članku 21.:
 - i. u stavku 1. upućivanje na Direktivu 95/46/EZ smatra se, kad je riječ o Švicarskoj, upućivanjem na relevantne nacionalne propise;;
 - ii. ne primjenjuje se stavak 3.;
 - (j) ne primjenjuje se članak 25.;
 - (k) članak 26. stavak 1. tumači se u skladu s člankom 13. Institucionalnog protokola uz ovaj Sporazum;
 - (l) Švicarska se uključuje u sustav IMI prvog dana trideset sedmog mjeseca nakon stupanja na snagu Protokola o izmjeni.
7. 32014 L 0054: Direktiva 2014/54/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o mjerama za lakše ostvarivanje prava zajamčenih radnicima u kontekstu slobode kretanja radnika (SL L 128, 30.4.2014., str. 8.).

Za potrebe ovog Sporazuma odredbe te direktive sadržavaju sljedeće prilagodbe:

- (a) riječi „radnici Unije” zamjenjuju se riječju „radnici”;
- (b) u člancima 1. i 3. riječi „članak 45. UFEU-a” zamjenjuju se riječju „Sporazum”;

- (c) u članku 4. riječi „pravila Unije o slobodnom kretanju radnika” zamjenjuju se riječima „pravila o slobodnom kretanju radnika u skladu sa Sporazumom”, a riječ „SOLVIT” ne primjenjuje se;
 - (d) u članku 6. riječi „pravom Unije” zamjenjuju se riječju „Sporazumom”;
 - (e) u članku 7. riječi „člankom 21. UFEU-a i Direktivom 2004/38/EZ” zamjenjuju se riječju „Sporazumom”;
 - (f) za potrebe ovog Sporazuma Direktiva se primjenjuje od prvog dana dvadeset petog mjeseca nakon stupanja na snagu Protokola o izmjeni.
8. 32014 L 0067: Direktiva 2014/67/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o provedbi Direktive 96/71/EZ o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga i izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta („Uredba IMI”) (SL L 159, 28.5.2014., str. 11.).

Za potrebe ovog Sporazuma odredbe te direktive sadržavaju sljedeće prilagodbe:

(a) u članku 1.:

- i. u stavku 1. drugom podstavku riječi „istodobno olakšavajući pružateljima usluga ostvarivanje prava na slobodu pružanja usluga te promičući pošteno tržišno natjecanje među pružateljima usluga, te tako podržavajući funkcioniranje unutarnjeg tržišta” glase „istodobno olakšavajući pružateljima usluga, u mjeri predviđenoj Sporazumom, ostvarivanje prava na slobodu pružanja usluga te promičući u mjeri predviđenoj Sporazumom pošteno tržišno natjecanje među pružateljima usluga, te tako podržavajući funkcioniranje područja povezanih s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje”;
- ii. u stavku 2. riječi „ostvarivanje temeljnih prava priznatih u državama članicama i na razini Unije” zamjenjuju se riječima „ostvarivanje temeljnih prava priznatih u državama članicama i na razini Unije te u Švicarskoj”;

(b) u članku 4. stavku 3. točki (c), kad je riječ o Švicarskoj, riječi „u skladu s Uredbom (EZ) br. 593/2008 (Rim I.) i/ili Rimskom konvencijom” zamjenjuju se riječima „u skladu s Konvencijom o nadležnosti te priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, potpisanom u Luganu 30. listopada 2007.”;

(c) u članku 6.:

- i. u stavku 5. drugom podstavku riječi „Komisija koju se obavješćuje, prema potrebi putem sustava IMI, poduzima odgovarajuće mjere.” zamjenjuju se riječima „obavješćuje se Zajednički odbor radi pronalaženja rješenja.”;
- ii. u stavku 10. riječi „važećim nacionalnim pravom i pravom Unije” zamjenjuju se riječima „relevantnim nacionalnim pravom i Sporazumom”;

(d) u članku 7. stavku 6. riječi „pravom Unije” zamjenjuju se riječju „Sporazumom”;

(e) u članku 9.:

i. u stavku 1.:

- u prvom podstavku riječi „pravom Unije” zamjenjuju se riječju „Sporazumom”,
- u drugom podstavku točki (a) riječi „najkasnije na početku pružanja usluga” kad je riječ o Švicarskoj glase „najviše četiri radna dana prije upućivanja u određenim sektorima, kad je riječ o pružateljima usluga koji upućuju radnike na njezino državno područje, radi provođenja kontrola na terenu (Švicarska samostalno određuje sektore i područja obuhvaćene rokom za prethodnu obavijest na temelju objektivne analize rizika te na razmjerni i nediskriminirajući način uzimajući u obzir da Sporazum ograničava slobodu pružanja usluga na 90 dana stvarnog rada u kalendarskoj godini)”;

- ii. u stavku 3. riječi „zakonodavstva Unije” zamjenjuju se riječju „Sporazuma”;
 - iii. u stavku 5. drugi i treći podstavak ne primjenjuju se na Švicarsku;
- (f) u članku 10. stavku 2. dodaje se sljedeća rečenica:
- „Švicarska samostalno određuje količinu i učestalost kontrola te sektore i područja u kojima je potrebno provesti kontrole, na temelju objektivne analize rizika te na razmjeran i nediskriminirajući način uzimajući u obzir da Sporazum ograničava slobodu pružanja usluga na 90 dana stvarnog rada u kalendarskoj godini.”;
- (g) u članku 12.:
- i. u stavku 4. riječi „pravom Unije” zamjenjuju se riječju „Sporazumom”;
 - ii. u stavku 6. riječi „s pravom Unije i nacionalnim pravom i/ili praksom” zamjenjuju se riječima „sa Sporazumom i nacionalnim pravom i/ili praksom”;
 - iii. stavak 8. ne primjenjuje se na Švicarsku;

(h) u članku 20. dodaju se sljedeće rečenice:

„Ako pružatelji usluga u vezi s prethodnim pružanjem usluga nisu ispunili financijske obveze prema izvršnim i drugim tijelima, Švicarska može za tražiti da daju razmjerno financijsko jamstvo prije nego što im dopusti da ponovno pružaju usluge u sektorima utvrđenima na temelju neovisne i objektivne analize rizika. Ne plate li financijsko jamstvo, Švicarska može izreći razmjerne sankcije, pa čak i zabraniti da pružaju usluge dok ne plate jamstvo.”;

(i) za potrebe ovog Sporazuma Direktiva se primjenjuje od prvog dana nakon završetka prijelaznog razdoblja utvrđenog u članku 23.b stavku 2. Sporazuma.

9. 32016 R 0589: Uredba (EU) 2016/589 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. travnja 2016. o Europskoj mreži službi za zapošljavanje (EURES), pristupu radnika uslugama mobilnosti i daljnjoj integraciji tržišta rada i izmjeni uredaba (EU) br. 492/2011 i (EU) br. 1296/2013 (SL L 107, 22.4.2016., str. 1.), kako je izmijenjena sljedećim:

— 32019 R 1149: Uredba (EU) 2019/1149 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. (SL L 186, 11.7.2019., str. 21.).

Za potrebe ovog Sporazuma odredbe te uredbe sadržavaju sljedeće prilagodbe:

- (a) za potrebe ovog Sporazuma Komisija i dalje smatra da Švicarska osigurava dostatnu zaštitu osobnih podataka iz članka 34. Uredbe (EU) 2016/589 sve dok je Odluka 2000/518/EZ¹ na snazi;
- (b) riječi „članak 45. UFEU-a” zamjenjuju se riječima „članak 4. Sporazuma”;
- (c) riječi „građani Unije” zamjenjuju se riječima „državljeni država članica i Švicarske”;
- (d) u članku 6.:
 - i. upućivanja na članak 3. Ugovora o Europskoj uniji i članak 145. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ne primjenjuju se;
 - ii. u točki (d) riječi „u Uniji” zamjenjuju se riječima „u Uniji i Švicarskoj”, a riječi „u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom i praksom” riječima „u skladu sa Sporazumom i nacionalnim pravom i praksom”;
- (e) u članku 9. stavku 4. točki (c) riječi „postojećim pravilima i instrumentima Unije” zamjenjuju se riječima „postojećim pravilima i instrumentima primjenjivima u skladu sa Sporazumom”;

¹ Odluka Komisije 2000/518/EZ od 26. srpnja 2000. sukladno Direktivi 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o odgovarajućoj zaštiti osobnih podataka koja postoji u Švicarskoj, uključujući sve naknadne izmjene.

(f) u članku 34. upućivanje na Direktivu 95/46/EZ smatra se, kad je riječ o Švicarskoj, upućivanjem na relevantno nacionalno zakonodavstvo.

10. 32017 D 1255: Provedbena odluka Komisije (EU) 2017/1255 od 11. srpnja 2017. o predlošku za opis nacionalnih sustava i postupaka za primanje organizacija za članove i partnere EURES-a (SL L 179, 12.7.2017., str. 18.).
11. 32017 D 1256: Provedbena odluka Komisije (EU) 2017/1256 od 11. srpnja 2017. o predlošcima i postupcima za razmjenu informacija o nacionalnim programima rada mreže EURES na razini Unije (SL L 179, 12.7.2017., str. 24.).
12. 32017 D 1257: Provedbena odluka Komisije (EU) 2017/1257 od 11. srpnja 2017. o tehničkim standardima i formatima potrebnima za ujednačen sustav kako bi se omogućilo povezivanje slobodnih radnih mjesta s molbama za posao i životopisima na portalu EURES (SL L 179, 12.7.2017., str. 32.).
13. 32018 D 0170: Provedbena odluka Komisije (EU) 2018/170 od 2. veljače 2018. o ujednačenim detaljnim specifikacijama za prikupljanje i analizu podataka u cilju praćenja i ocjenjivanja funkcioniranja mreže EURES (SL L 31, 3.2.2018., str. 104.).
14. 32018 D 1020: Provedbena odluka Komisije (EU) 2018/1020 od 18. srpnja 2018. o donošenju i ažuriranju popisa vještina, kompetencija i zanimanja europske klasifikacije u svrhu automatskog usklađivanja ponude i potražnje na zajedničkoj IT platformi EURES (SL L 183, 19.7.2018., str. 17.).

15. 32018 D 1021: Provedbena odluka Komisije (EU) 2018/1021 od 18. srpnja 2018. o donošenju tehničkih standarda i formata potrebnih za funkcioniranje automatiziranog usklađivanja ponude i potražnje putem zajedničke IT platforme uz upotrebu europske klasifikacije te za interoperabilnost između nacionalnih sustava i europske klasifikacije (SL L 183, 19.7.2018., str. 20.).
16. 32018 R 1724: Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.), kako je izmijenjena sljedećim:
 - 32022 R 0868: Uredba (EU) 2022/868 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022. (SL L 152, 3.6.2022., str. 1.),
 - 32024 R 1252: Uredba (EU) 2024/1252 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. (SL L, 2024/1252, 3.5.2024),
 - 32024 R 1735: Uredba (EU) 2024/1735 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. (SL L, 2024/1735, 28.6.2024).

Neka područja iz Priloga I. Uredbi (EU) 2018/1724 i neki od postupaka iz Priloga II. toj uredbi nisu obuhvaćeni područjem primjene ovog Sporazuma. Uključivanjem te uredbe u ovaj Sporazum ne dovodi se u pitanje područje primjene Sporazuma.

Za potrebe ovog Sporazuma odredbe te uredbe sadržavaju sljedeće prilagodbe:

(a) u članku 1. stavku 1.:

- i. u točki (a) riječi „koja proizlaze iz prava Unije u području unutarnjeg tržišta u smislu članka 26. stavka 2. UFEU-a” zamjenjuju se riječima „koja proizlaze iz Sporazuma”;
- ii. u točki (b) ne primjenjuju se upućivanja na direktive 2006/123/EZ, 2014/24/EU i 2014/25/EU;

(b) u članku 13. stavku 2. točki (c) upućivanje na Uredbu (EU) br. 910/2014 smatra se, kad je riječ o Švicarskoj, upućivanjem na relevantno nacionalno zakonodavstvo;

(c) u članku 14.:

- i. u stavku 1. ne primjenjuju se upućivanja na direktive 2006/123/EZ, 2014/24/EU i 2014/25/EU;
- ii. u stavku 5. upućivanje na Uredbu (EU) 2016/679 smatra se, kad je riječ o Švicarskoj, upućivanjem na relevantno nacionalno zakonodavstvo;

(d) u članku 30. stavku 1. točki (b) upućivanje na Uredbu (EU) br. 910/2014 smatra se, kad je riječ o Švicarskoj, upućivanjem na relevantno nacionalno zakonodavstvo.

17. 32019 R 1157: Uredba (EU) 2019/1157 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje (SL L 188, 12.7.2019., str. 67.).

Za potrebe ovog Sporazuma odredbe te uredbe sadržavaju sljedeće prilagodbe:

- (a) izrazi „građanin Unije” i „građani Unije” zamjenjuju se izrazima „državljanin države članice ili Švicarske” i „državljeni država članica i Švicarske”;
- (b) u članku 3.:
 - i. u stavku 4., kad je riječ o Švicarskoj, ne primjenjuju se riječi „otisnuta u negativu u plavom pravokutniku i okružena s 12 žutih zvjezdica”;
 - ii. u stavku 5., kad je riječ o Švicarskoj, dodaje se sljedeći podstavak:

„Odstupajući od prvog podstavka, ako se osobne iskaznice izdaju bez visoko sigurnog nosača podataka na kojem su pohranjena dva otiska prstiju nositelja, takve osobne iskaznice ne prihvaćaju se za potrebe ulaska i boravka u drugim ugovornim strankama i moraju se vizualno razlikovati od osobnih iskaznica koje ispunjavaju zahtjeve iz prvog podstavka.”;

- (c) u članku 5.:
- i. u stavku 1., kad je riječ o Švicarskoj, riječi „3. kolovoza 2031.” glase „11 godina nakon datuma stupanja na snagu Protokola o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba („Protokol o izmjeni”)”;
 - ii. u stavku 2., kad je riječ o Švicarskoj, umjesto riječi „3. kolovoza 2026.” umeće se „šest godina nakon datuma stupanja na snagu Protokola o izmjeni”;
- (d) u članku 6. točki (h), kad je riječ o Švicarskoj, ne primjenjuju se riječi „otisnuta u negativu u plavom pravokutniku i okružena s dvanaest žutih zvjezdica”;
- (e) u članku 7. stavku 2., kad je riječ o državama članicama, riječi „Član obitelji EU” zamjenjuju se riječima „Član obitelji CH”;
- (f) u članku 8.:
- i. u stavku 1., kad je riječ o Švicarskoj, umjesto riječi „3. kolovoza 2026.” umeće se „šest godina nakon datuma stupanja na snagu Protokola o izmjeni”;
 - ii. u stavku 2., kad je riječ o Švicarskoj, riječi „3. kolovoza 2023.” glase „tri godine nakon datuma stupanja na snagu Protokola o izmjeni”;
- (g) u članku 10. stavku 2., kad je riječ o Švicarskoj, ne primjenjuje se riječ „Povelji”;

(h) u članku 11.:

- i. kad je riječ o Švicarskoj, upućivanja na Uredbu (EU) 2016/679 smatraju se upućivanjem na relevantno nacionalno zakonodavstvo;
- ii. u stavku 4., kad je riječ o Švicarskoj, riječi „prava Unije” zamjenjuje se riječju „Sporazuma”;

(i) u stavku 16., kad je riječ o Švicarskoj, riječi „2. kolovoza 2021.” glase „godinu dana nakon datuma stupanja na snagu Protokola o izmjeni”;

18. 32020 R 1121: Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/1121 od 29. srpnja 2020. o prikupljanju i dijeljenju statističkih podataka o korisnicima i njihovih povratnih informacija o uslugama jedinstvenog digitalnog pristupnika u skladu s Uredbom (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća ((SL L 245, 30.7.2020., str. 3.).”
-

KOORDINACIJA SUSTAVA SOCIJALNE SIGURNOSTI

Izmjene Priloga II. Sporazumu

Prilog II. Sporazumu zamjenjuje se sljedećim:

„**PRILOG II.**

KOORDINACIJA SUSTAVA SOCIJALNE SIGURNOSTI

I. UVOD

Za potrebe primjene članaka od 2. do 9. Sporazuma pravni akti Unije navedeni u odjeljku II. ovog Priloga primjenjuju se podložno načelu dinamičnog usklađivanja iz članka 5. Institucionalnog protokola uz ovaj Sporazum te iznimkama navedenima u stavku 7. tog članka.

Osim ako je drukčije predviđeno u tehničkim prilagodbama, smatra se da prava i obveze država članica Unije propisane u pravnim aktima Unije uključenima u ovaj Prilog vrijede i za Švicarsku. Navedeno se primjenjuje uz potpuno poštovanje institucionalnih odredaba.

Ne dovodeći u pitanje članak 16. Institucionalnog protokola uz ovaj Sporazum i ako nije drukčije predviđeno tehničkim prilagodbama, na Švicarsku se primjenjuju odredbe akata navedenih u odjeljku II. u skladu s kojima države članice moraju dostaviti informacije drugim državama članicama ili Komisiji. Ako se te informacije odnose na nadzor ili primjenu, Švicarska ih priopćava preko Zajedničkog odbora.

II. SEKTORSKE PRILAGODBE

1. Kad je riječ o aktima navedenima u ovom Prilogu, na Švicarsku se primjenjuju sljedeće iznimke:
 - (a) kantonalno zakonodavstvo o predujmovima davanja za uzdržavanje isključeno je iz pravila o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti;
 - (b) dodatna i slična davanja predviđena kantonalnim zakonodavstvom ne izvoze se;
 - (c) nedoprinosna miješana davanja u slučaju nezaposlenosti predviđena kantonalnim zakonodavstvom ne izvoze se;
 - (d) osobe na koje se Sporazum primjenjuje, a borave izvan Švicarske i Unije, mogu pristupiti sustavu dobrovoljnog osiguranja najkasnije godinu dana od datuma na koji su prestale biti pokrivene starosnim, obiteljskim i invalidskim osiguranjem nakon neprekinutog razdoblja osiguranja od najmanje pet godina;

- (e) osobe koje rade izvan Švicarske i Unije za poslodavca u Švicarskoj i koje nakon neprekinutog razdoblja osiguranja od najmanje pet godina prestanu biti pokrivene švicarskim starosnim, obiteljskim i invalidskim osiguranjem mogu i dalje biti osigurane uz suglasnost poslodavca ako podnesu zahtjev u roku od šest mjeseci od datuma na koji su prestale biti osigurane;
 - (f) doplatak za osobe kojima je potrebna pomoć koji se dodjeljuje na temelju Saveznog zakona o invalidskom osiguranju od 19. lipnja 1959. i Saveznog zakona o starosnom i obiteljskom osiguranju od 20. prosinca 1946. ne izvozi se.
2. Načini sudjelovanja Švicarske u Administrativnoj komisiji za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti i u Tehničkoj komisiji za obradu podataka i u Revizijskom odboru, koji su pridruženi Administrativnoj komisiji:
- Švicarska može poslati predstavnika koji je prisutan u savjetodavnom svojstvu (promatrač) na sastanke Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti, koja je pridružena Europskoj komisiji, te na sastanke Tehničke komisije za obradu podataka i Revizijskog odbora.
3. Posebne odredbe o prijelaznim rješenjima koja se odnose na osiguranje za slučaj nezaposlenosti za državljane određenih država članica sa švicarskom boravišnom dozvolom koja vrijedi kraće od godine dana, švicarskim doplacima za osobe kojima je potrebna pomoć i prijelaznom razdoblju za primjenu Uredbe (EZ) br. 883/2004 na prošireno mirovinsko osiguranje u okviru planova za uživanje profesionalnih pogodnosti utvrđene su u Protokolu I., koji je sastavni dio ovog Priloga.

4. Rješenja koja se odnose na zaštitu prava koja su pojedinci stekli na temelju ovog Sporazuma zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije utvrđena su u Protokolu II., koji je sastavni dio ovog Priloga.

A. OPĆA KOORDINACIJA SOCIJALNE SIGURNOSTI

A.1 AKTI NA KOJE SE UPUĆUJE

1. 32004 R 0883: Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 166, 30.4.2004., str. 1.), kako je ispravljena u SL L 200, 7.6.2004., str. 1. i SL L 204, 4.8.2007., str. 30., kako je izmijenjena sljedećim:

- 32009 R 0988: Uredba (EZ) br. 988/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. (SL L 284, 30.10.2009., str. 43.),
- 32010 R 1244: Uredba Komisije (EU) br. 1244/2010 od 9. prosinca 2010. (SL L 338, 22.12.2010., str. 35.),
- 32012 R 0465: Uredba (EU) br. 465/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. (SL L 149, 8.6.2012., str. 4.),
- 32012 R 1224: Uredba Komisije (EU) br. 1224/2012 od 18. prosinca 2012. (SL L 349, 19.12.2012., str. 45.),
- 32013 R 0517: Uredba Vijeća (EU) br. 517/2013 od 13. svibnja 2013. (SL L 158, 10.6.2013., str. 1.),

- 32013 R 1372: Uredba Komisije (EU) br. 1372/2013 od 19. prosinca 2013. (SL L 346, 20.12.2013., str. 27.), kako je izmijenjena sljedećim:
- 32014 R 1368: Uredba Komisije (EU) br. 1368/2014 od 17. prosinca 2014. (SL L 366, 20.12.2014., str. 15.), kako je ispravljena u SL L 288, 22.10.2016., str. 58,
- 32017 R 0492: Uredba Komisije (EU) 2017/492 od 21. ožujka 2017. (SL L 76, 22.3.2017., str. 13.),
- 32019 R 1149: Uredba (EU) 2019/1149 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. (SL L 186, 11.7.2019., str. 21.).

Za potrebe ovog Sporazuma Uredba (EZ) br. 883/2004 prilagođava se kako slijedi:

- (a) sljedeći tekst dodaje se Prilogu I. odjeljku I.:

„Švicarska

Kantonalno zakonodavstvo o predujmovima davanja za uzdržavanje na temelju članka 131.a stavka 1. i članka 293. stavka 2. Saveznog građanskog zakona od 10. prosinca 1907.”;

- (b) sljedeći tekst dodaje se Prilogu I. odjeljku II.:

„Švicarska

Potpore za rođenje i usvojenje djeteta u skladu s odgovarajućim kantonalnim zakonodavstvom na temelju članka 3. stavka 2. Saveznog zakona o obiteljskim doplacima od 24. ožujka 2006.”;

- (c) sljedeći tekst dodaje se Prilogu II.:

„Njemačka-Švicarska

- (a) Konvencija o socijalnoj sigurnosti od 25. veljače 1964., kako je izmijenjena Dopunskom konvencijom br. 1 od 9. rujna 1975. i Dopunskom konvencijom br. 2 od 2. ožujka 1989.:

- i. točka 9.b stavak 1. br. 1 – 4 Završnog protokola (primjenljivo zakonodavstvo i pravo na naknade u naravi u slučaju bolesti za osobe s boravištem u njemačkoj eksklavi Büsingen);
- ii. točka 9.e stavak 1. točka (b) prva, druga i četvrta rečenica Završnog protokola (pristup dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju u Njemačkoj preseljenjem u Njemačku);

- (b) Konvencija o osiguranju za slučaj nezaposlenosti od 20. listopada 1982., kako je izmijenjena Dodatnim protokolom od 22. prosinca 1992.:

članak 8. stavak 5., Njemačka (okrug Büsingen) na temelju švicarskog prava doprinosi iznosom jednakim kantonalnom doprinosu za troškove stvarnih radnih mjesta prilikom primjene mjera poticanja zapošljavanja za radnike na koje se primjenjuje ova odredba.

Španjolska-Švicarska

Točka 17. Završnog protokola uz Konvenciju o socijalnoj sigurnosti od 13. listopada 1969., kako je izmijenjena Dopunskom konvencijom od 11. lipnja 1982.; osobe osigurane na temelju španjolskog sustava ovom su odredbom izuzete od uvjeta pristupanja švicarskom sustavu zdravstvenog osiguranja.

Italija-Švicarska

Članak 9. stavak 1. Konvencije o socijalnoj sigurnosti od 14. prosinca 1962., kako je izmijenjena Dopunskom konvencijom br. 1 od 18. prosinca 1963., Dopunskim sporazumom od 4. srpnja 1969., Dodatnim protokolom od 25. veljače 1974. i Dopunskim sporazumom br. 2 od 2. travnja 1980.”;

- (d) sljedeći tekst dodaje se Prilogu IV.:

„Švicarska”;

- (e) sljedeći tekst dodaje se u Prilog VIII. dio 1.:

„Švicarska

Svi zahtjevi za starosnu, obiteljsku i invalidsku mirovinu na temelju osnovnog sustava (Savezni zakon o starosnom i obiteljskom osiguranju od 20. prosinca 1946. i Savezni zakon o invalidskom osiguranju od 19. lipnja 1959.) i starosne mirovine iz osnovnog i proširenog mirovinskog sustava na temelju zakonskih planova za uživanje profesionalnih pogodnosti (Savezni zakon o planovima za uživanje profesionalnih pogodnosti za starosno, obiteljsko i invalidsko osiguranje od 25. lipnja 1982.).”;

- (f) sljedeći tekst dodaje se u Prilog VIII. dio 2.:

„Švicarska

Starosne, obiteljske i invalidske mirovine iz osnovnog i proširenog mirovinskog sustava na temelju zakonskih planova za uživanje profesionalnih pogodnosti (Savezni zakon o planovima za uživanje profesionalnih pogodnosti za starosno, obiteljsko i invalidsko osiguranje od 25. lipnja 1982.).”;

- (g) sljedeći tekst dodaje se Prilogu IX. dijelu II.:

„Švicarska

Obiteljske i invalidske mirovine iz osnovnog i proširenog mirovinskog sustava na temelju zakonskih planova za uživanje profesionalnih pogodnosti (Savezni zakon o planovima za uživanje profesionalnih pogodnosti za starosno, obiteljsko i invalidsko osiguranje od 25. lipnja 1982.).”;

(h) sljedeći tekst dodaje se Prilogu X.:

„Švicarska

1. Dodatna davanja (Savezni zakon o dodatnim davanjima od 6. listopada 2006.) i slična davanja predviđena kantonalnim zakonodavstvom.
2. Mirovine u slučaju teških uvjeta na temelju invalidskog osiguranja (članak 28. podstavak 1.a Saveznog zakona o invalidskom osiguranju od 19. lipnja 1959., kako je izmijenjen 7. listopada 1994.).
3. Nedoprinosna miješana davanja u slučaju nezaposlenosti predviđena kantonalnim zakonodavstvom.
4. Nedoprinosne izvanredne invalidske mirovine za osobe s invaliditetom (članak 39. Saveznog zakona o invalidskom osiguranju od 19. lipnja 1959.) koje prije nesposobnosti za rad nisu podlijegale švicarskom zakonodavstvu na temelju djelatnosti kao zaposlena ili samozaposlena osoba.”;

(i) sljedeći tekst dodaje se Prilogu XI.:

„Švicarska

1. Članak 2. Saveznog zakona o starosnom i obiteljskom osiguranju od 20. prosinca 1946. i članak 1.b Saveznog zakona o invalidskom osiguranju od 19. lipnja 1959., koji uređuju dobrovoljno osiguranje u tim granama osiguranja za švicarske državljane s boravištem u državama koje ne podliježu ovom Sporazumu, primjenjuju se na osobe s boravištem izvan Švicarske koji su državljani drugih država na koje se ovaj Sporazum primjenjuje te na izbjeglice i osobe bez državljanstva s boravištem na području tih država ako te osobe pristupe sustavu dobrovoljnog osiguranja najkasnije godinu dana od datuma na koji su prestale biti obuhvaćene starosnim, obiteljskim i invalidskim osiguranjem nakon neprekinutog razdoblja osiguranja od najmanje pet godina.
2. Kad osoba prestane biti osigurana na temelju švicarskog starosnog, obiteljskog i invalidskog osiguranja nakon neprekinutog razdoblja osiguranja od najmanje pet godina, ta osoba i dalje ima pravo biti osigurana uz suglasnost poslodavca ako radi u državi na koju se ovaj Sporazum ne primjenjuje za poslodavca u Švicarskoj i ako podnese zahtjev u tu svrhu u roku od šest mjeseci od datuma na koji je prestala biti osigurana.

3. Obvezno osiguranje u okviru švicarskog zdravstvenog osiguranja i moguća izuzeća
- (a) Švicarske zakonske odredbe koje uređuju obvezno zdravstveno osiguranje primjenjuju se na sljedeće osobe koje nemaju boravište u Švicarskoj:
- i. osobe na koje se primjenjuju švicarske zakonske odredbe iz glave II. Uredbe;
 - ii. osobe za koje Švicarska snosi troškove davanja u skladu s člancima 24., 25. i 26. Uredbe;
 - iii. osobe koje primaju švicarska davanja iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti;
 - iv. članove obitelji osoba iz točaka i. i iii. ili zaposlene ili samozaposlene osobe s boravištem u Švicarskoj koja je osigurana na temelju švicarskog sustava zdravstvenog osiguranja, osim ako ti članovi obitelji imaju boravište u jednoj od sljedećih država: Danskoj, Španjolskoj, Mađarskoj, Portugalu ili Švedskoj;
 - v. članove obitelji osoba iz točke ii. ili umirovljenika s boravištem u Švicarskoj koji je osiguran na temelju švicarskog sustava zdravstvenog osiguranja, osim ako ti članovi obitelji imaju boravište u jednoj od sljedećih država: Danskoj, Portugalu ili Švedskoj.

Članovima obitelji smatraju se osobe definirane kao članovi obitelji u skladu s pravom države boravišta.

- (b) Osobe navedene u točki (a) mogu na zahtjev biti izuzete iz obveznog osiguranja ako i sve dok imaju boravište u jednoj od sljedećih država i mogu dokazati da imaju pravo na zdravstveno osiguranje: Njemačkoj, Francuskoj, Italiji, Austriji, Finskoj (kad je riječ o osobama iz točke (a) podtočaka iv. i v.) ili Portugalu (kad je riječ o osobama iz točke (a) podtočke ii.).

Zahtjev iz točke (b):

- (a) podnosi se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu obveze ugovaranja osiguranja u Švicarskoj; ako se u opravdanim slučajevima zahtjev podnese nakon tog roka, izuzeće proizvodi učinke od početka obveze osiguranja;
- (b) primjenjuje se na sve članove obitelji koji borave u istoj državi.

4. Kad osoba na koju se primjenjuju švicarske zakonske odredbe iz glave II. Uredbe pri primjeni točke 3. podtočke (b) i za potrebe zdravstvenog osiguranja podliježe zakonskim odredbama druge države obuhvaćene ovim Sporazumom, troškovi tih davanja u naravi za ozljede izvan radnog mjesta dijele se jednako između švicarskog osiguratelja za ozljede na radu i izvan radnog mjesta te profesionalne bolesti i nadležne institucije za zdravstveno osiguranje ako pravo na naknadu u naravi postoji u odnosu na oba tijela. Švicarski osiguratelj za ozljede na radu i izvan radnog mjesta te profesionalne bolesti podmiruje sve troškove u slučaju ozljeda na radu, ozljeda na putu na posao ili profesionalnih bolesti, čak i kad postoji pravo na davanja od tijela za zdravstveno osiguranje u zemlji boravišta.
5. Na osobe koje rade, ali nemaju boravište u Švicarskoj i koje imaju zakonsko osiguranje u svojoj državi boravišta u skladu s točkom 3. podtočkom (b), kao i na članove njihovih obitelji, primjenjuju se odredbe članka 19. Uredbe za vrijeme boravka u Švicarskoj.
6. Za potrebe primjene članaka 18., 19., 20. i 27. Uredbe u Švicarskoj nadležni osiguratelj snosi sve obračunane troškove.
7. Razdoblja osiguranja za dnevnicu ostvarena na temelju sustava osiguranja druge države na koju se ovaj Sporazum primjenjuje uzimaju se u obzir za potrebe smanjenja ili povećanja moguće rezerve osiguranja za dnevnicu u slučaju majčinstva ili bolesti kad se osoba osigura kod švicarskog osiguratelja u roku od tri mjeseca od prestanka pokrića osiguranjem u drugoj zemlji.

8. Kad je osoba koja je bila na plaćenom radu ili samozaposlena u Švicarskoj i pokrivala svoje životne potrebe morala prestati sa svojom djelatnosti zbog ozljede ili bolesti i više ne podliježe švicarskom zakonodavstvu o invalidskom osiguranju, ta osoba smatra se pokrivenom tim osiguranjem za potrebe stjecanja uvjeta za rehabilitacijske mjere do plaćanja invalidske mirovine i u čitavom razdoblju tijekom kojeg koristi te mjere, pod uvjetom da nije započela novu djelatnost izvan Švicarske.”.

Za potrebe ovog Sporazuma Uredba (EZ) br. 883/2004 sadržava sljedeću prilagodbu:

U članku 77. stavku 2. i članku 78. upućivanje na odredbe Zajednice o zaštiti fizičkih osoba glede obrade i slobodnog protoka osobnih podataka tumači se, kad je riječ o Švicarskoj, kao upućivanje na relevantno nacionalno zakonodavstvo.

2. 32019 R 0500: Uredba (EU) 2019/500 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. ožujka 2019. o utvrđivanju mjera za izvanredne situacije u području koordinacije sustava socijalne sigurnosti nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije (SL L 85I, 27.3.2019., str. 35.).

3. 32009 R 0987: Uredba (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 284, 30.10.2009., str. 1.), kako je izmijenjena sljedećim:
- 32010 R 1244: Uredba Komisije (EU) br. 1244/2010 od 9. prosinca 2010. (SL L 338, 22.12.2010., str. 35.),
 - 32012 R 0465: Uredba (EU) br. 465/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. (SL L 149, 8.6.2012., str. 4.),
 - 32012 R 1224: Uredba Komisije (EU) br. 1224/2012 od 18. prosinca 2012. (SL L 349, 19.12.2012., str. 45.),
 - 32013 R 1372: Uredba Komisije (EU) br. 1372/2013 od 19. prosinca 2013. (SL L 346, 20.12.2013., str. 27.),
 - 32014 R 1368: Uredba Komisije (EU) br. 1368/2014 od 17. prosinca 2014. (SL L 366, 20.12.2014., str. 15.), kako je ispravljena u SL L 288, 22.10.2016., str. 58.,
 - 32017 R 0492: Uredba Komisije (EU) 2017/492 od 21. ožujka 2017. ((SL L 76, 22.3.2017., str. 13.).

Za potrebe ovog Sporazuma Uredba (EZ) br. 987/2009 prilagođava se kako slijedi:

Sljedeći tekst dodaje se Prilogu 1.:

„Sporazum između Švicarske i Portugala od 25. svibnja 2016. o prijeboju potraživanja

Sporazum između Švicarske i Grčke od 15. studenog 2017. o prijeboju potraživanja koja se odnose na davanja u naravi u skladu s uredbama (EEZ) br. 1408/71 i (EEZ) br. 574/72 te uredbama (EZ) br. 883/2004 i (EZ) br. 987/2009

Sporazum između Švicarske i Italije od 27. veljače 2023. o prijeboju potraživanja.”

Za potrebe ovog Sporazuma Uredba (EZ) br. 987/2009 sadržava sljedeću prilagodbu:

U članku 3. stavku 3. upućivanje na odredbe Zajednice o zaštiti fizičkih osoba u pogledu obrade i slobodnog protoka osobnih podataka tumači se, kad je riječ o Švicarskoj, kao upućivanje na relevantno nacionalno zakonodavstvo.

4. 31971 R 1408: Uredba Vijeća (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihovih obitelji koji se kreću unutar Zajednice (SL L 149, 5.7.1971., str. 2.), kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 592/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 177, 4.7.2008., str. 1.), i kako se primjenjivala između Švicarske i država članica prije stupanja na snagu Odluke 1/2012 Zajedničkog odbora od 31. ožujka 2012.¹ te pri upućivanju na nju u Uredbi (EZ) br. 883/2004 ili Uredbi (EZ) br. 987/2009 ili kad se razmatraju primjeri koji su se dogodili u prošlosti.
5. 31972 R 0574: Uredba Vijeća (EEZ) br. 574/72 od 21. ožujka 1972. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EEZ) br. 1408/71 o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihovih obitelji koji se kreću unutar Zajednice (SL L 74, 27.3.1972., str. 1.), kako je zadnje izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 120/2009 (SL L 39, 10.2.2009., str. 2.), i kako se primjenjivala između Švicarske i država članica prije stupanja na snagu Odluke 1/2012 Zajedničkog odbora od 31. ožujka 2012.² te pri upućivanju na nju u Uredbi (EZ) br. 883/2004 ili Uredbi (EZ) br. 987/2009 ili kad se razmatraju primjeri koji su se dogodili u prošlosti.

¹ Odluka br. 1/2012 Zajedničkog odbora osnovanog na temelju Sporazuma između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba od 31. ožujka 2012. o zamjeni Priloga II. tom sporazumu o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 103, 13.4.2012., str. 51.).

² Odluka br. 1/2012 Zajedničkog odbora osnovanog na temelju Sporazuma između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba od 31. ožujka 2012. o zamjeni Priloga II. tom sporazumu o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 103, 13.4.2012., str. 51.).

A.2 AKTI KOJE UGOVORNE STRANKE UZIMAJU U OBZIR

1. 32010 D 0424(01): Odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. A1 od 12. lipnja 2009. o uspostavi dijaloga i postupka usuglašavanja u vezi s valjanošću dokumenata, određivanju primjenjivog zakonodavstva i davanjima na temelju Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ((SL C 106, 24.4.2010., str. 1.).
2. 32010 D 0424(02): Odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. A2 od 12. lipnja 2009. o tumačenju članka 12. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zakonodavstva koje se primjenjuje na upućene radnike i samozaposlene radnike koji privremeno rade izvan nadležne države (SL C 106, 24.4.2010., str. 5.).
3. 32010 D 0608(01): Odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. A3 od 17. prosinca 2009. o zbrajanju neprekinutih razdoblja upućivanja ostvarenih na temelju Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1408/71 i Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća (SL C 149, 8.6.2010., str. 3.).
4. 32014 D 0520(03): Odluka br. E4 od 13. ožujka 2014. o prijelaznom razdoblju kako je definirano u članku 95. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća (SL C 152, 20.5.2014., str. 21.).

5. 32017 D 0719(01): Odluka br. E5 od 16. ožujka 2017. o praktičnim mjerama u odnosu na prijelazno razdoblje za razmjenu podataka elektroničkim putem iz članka 4. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća (SL C 233, 19.7.2017., str. 3.).
6. 32018 D 1004 (02): Odluka br. E6 od 19. listopada 2017. o utvrđivanju datuma na koji se elektronička poruka smatra zakonski dostavljenom u sustavu elektroničke razmjene podataka o socijalnoj sigurnosti (EESSI) (SL C 355, 4.10.2018., str. 5.).
7. 32020 D 0306 (01): Odluka br. E7 od 27. lipnja 2019. o praktičnim mjerama za suradnju i razmjenu podataka do potpune provedbe Sustava elektroničke razmjene informacija o socijalnoj sigurnosti (EESSI) u državama članicama (SL C 73, 6.3.2020., str. 5.).
8. 32024 D 06842: Odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. E8 od 14. ožujka 2024. o uspostavi postupka upravljanja promjenama koji se primjenjuje na pojedinosti o tijelima iz članka 1. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća koja su navedena u elektroničkom imeniku koji je sastavni dio EESSI-ja ((SL C, C/2024/6842, 12.11.2024.).
9. 32010 D 0424(04): Odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. F1 od 12. lipnja 2009. o tumačenju članka 68. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća o pravilima prednosti u slučaju preklapanja obiteljskih davanja (SL C 106, 24.4.2010., str. 11.).

10. 32016 D 0211(05): Odluka br. F2 od 23. lipnja 2015. o razmjeni podataka među ustanovama u svrhu odobravanja obiteljskih davanja (SL C 52, 11.2.2016., str. 11.).
11. 32019 D 0626(01): Odluka br. F3 od 19. prosinca 2018. o tumačenju članka 68. Uredbe (EZ) br. 883/2004 u pogledu metode izračuna dodatka u visini razlike (SL C 215, 26.6.2019., str. 2.).
12. 32010 D 0424(05): Odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. H1 od 12. lipnja 2009. o okviru za prelazak s Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1408/71 i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 574/72 na Uredbu (EZ) br. 883/2004 i Uredbu (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća i primjeni odluka i preporuka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti (SL C 106, 24.4.2010., str. 13.).
13. 32010 D 0608(02): Odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. H5 od 18. ožujka 2010. o suradnji na borbi protiv prijevara i pogrešaka u okviru Uredbe Vijeća (EZ) br. 883/2004 i Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL C 149, 8.6.2010., str. 5.).
14. 32011 D 0212(01): Odluka br. H6 od 16. prosinca 2010. o primjeni određenih načela u vezi sa zbrajanjem razdoblja na temelju članka 6. Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL C 45, 12.2.2011., str. 5.).

15. 32021 D 0506 (01): Odluka br. H11 od 9. prosinca 2020. u vezi s odgodom rokova, navedenih u člancima 67. i 70. Uredbe (EZ) br. 987/2009 te u Odluci br. S9, zbog pandemije bolesti COVID-19 (SL C 170, 6.5.2021., str. 4.).
16. 32022 D 0228 (01): Odluka br. H12 od 19. listopada 2021. o datumu koji se uzima u obzir za određivanje tečaja navedenom u članku 90. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća (SL C 93, 28.2.2022., str. 6.).
17. 32022 D 0810(01): Odluka br. H13 od 30. ožujka 2022. o sastavu i metodama rada Revizijskog odbora Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti (Tekst značajan za EGP i za Sporazum između EZ-a i Švicarske) 2022/C 305/03 (SL C 305, 10.8.2022., str. 4.).
18. 32024 D 00594: Odluka br. H14 od 21. lipnja 2023. o objavi Smjernica o pandemiji bolesti COVID-19, napomena o tumačenju primjene glave II. Uredbe (EZ) br. 883/2004 i članaka 67. i 70. Uredbe (EZ) br. 987/2009 tijekom pandemije bolesti COVID-19, Smjernica o radu na daljinu koje se primjenjuju od 1. srpnja 2022. do 30. lipnja 2023. i Smjernica o radu na daljinu koje se primjenjuju od 1. srpnja 2023. (OJ C/2024/594, 11.01.2024).
19. 32024 D 06845: Odluka br. H15 od 27. lipnja 2024. o načinima rada i sastavu Tehničke komisije za obradu podataka koju je osnovala Administrativna komisija za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti ((SL C, C/2024/6845, 14.11.2024.)).

20. 32010 D 0424(07): Odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustavâ socijalne sigurnosti br. P1 od 12. lipnja 2009. o tumačenju članka 50. stavka 4., članka 58. i članka 87. stavka 5. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća za dodjeljivanje invalidskih, starosnih i obiteljskih davanja ((SL C 106, 24.4.2010., str. 21.).
21. 32013 D 0927(01): Odluka br. R1 od 20. lipnja 2013. o tumačenju članka 85. Uredbe (EZ) br. 987/2009 (SL C 279, 27.9.2013., str. 11.).
22. 32010 D 0424(08): Odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. S1 od 12. lipnja 2009. o Europskoj kartici zdravstvenog osiguranja (SL C 106, 24.4.2010., str. 23.).
23. 32010 D 0424(09): Odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. S2 od 12. lipnja 2009. o tehničkim specifikacijama Europske kartice zdravstvenog osiguranja (SL C 106, 24.4.2010., str. 26.).
24. 32010 D 0424(10): Odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. S3 od 12. lipnja 2009. o definiranju davanja obuhvaćenih člankom 19. stavkom 1. i člankom 27. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća te člankom 25.A stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća (SL C 106, 24.4.2010., str. 40.).

25. 32010 D 0424(15): Odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. S5 od 2. listopada 2009. o tumačenju pojma „davanja u naravi” iz članka 1. točke (va) Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća za slučaj bolesti ili za majčinstvo u skladu s člancima 17., 19., 20. i 22., člankom 24. stavkom 1., člancima 25. i 26., člankom 27. stavcima 1., 3., 4. i 5., člancima 28. i 34. te člankom 36. stavcima 1. i 2. Uredbe (EZ) br. 883/2004 i o izračunu iznosa koje je potrebno nadoknaditi u skladu s člancima 62., 63. i 64. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća (SL C 106, 24.4.2010., str. 54.).
26. 32010 D 0427(02): Odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. S6 od 22. prosinca 2009. o prijavi u državi članici boravišta u skladu s člankom 24. Uredbe (EZ) br. 987/2009 i o sastavljanju evidencija iz članka 64. stavka 4. Uredbe (EZ) br. 987/2009 (SL C 107, 27.4.2010., str. 6.).
27. 32011 D 0906(01): Odluka br. S8 od 15. lipnja 2011. o dodjeli proteza, većih pomagala i drugih značajnijih davanja u naravi predviđenih člankom 33. Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL C 262, 6.9.2011., str. 6.).
28. 32014 D 0520(02): Odluka br. S10 od 19. prosinca 2013. o prijelazu s uredbi (EEZ) br. 1408/71 i br. 574/72 na uredbe (EZ) br. 883/2004 i br. 987/2009 i primjeni postupaka za povrat troškova (SL C 152, 20.5.2014., str. 16.).

29. 32021 D 0618(01): Odluka br. S11 od 9. prosinca 2020. o postupku povrata za provedbu članaka 35. i 41. Uredbe (EZ) br. 883/2004 ((SL C 236, 18.6.2021., str. 4.).
30. 32025 D 01598: Odluka br. S12 od 16. listopada 2024. o nadoknadi troškova zdravstvene zaštite povezanih s premještanjem pacijenata u drugu državu članicu u slučaju velikog broja žrtava nakon katastrofa (SL C, C/2025/1598, 13.3.2025.).
31. 32010 D 0424(11): Odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. U1 od 12. lipnja 2009. o članku 54. stavku 3. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu povećanja davanja za slučaj nezaposlenosti za uzdržavane članove obitelji (SL C 106, 24.4.2010., str. 26.).
32. 32010 D 0424(12): Odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. U2 od 12. lipnja 2009. o području primjene članka 65. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu prava na davanja za slučaj nezaposlenosti osoba koje su u potpunosti nezaposlene, a nisu pogranični radnici, i koje su tijekom posljednjeg razdoblja zaposlenja ili samozaposlenja boravile na području države članice koja nije nadležna država članica (SL C 106, 24.4.2010., str. 43.).
33. 32010 D 0424(13): Odluka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. U3 od 12. lipnja 2009. o području primjene pojma „djelomična nezaposlenost” koji se primjenjuje na nezaposlene osobe iz članka 65. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća (SL C 106, 24.4.2010., str. 45.).

34. 32012 D 0225(01): Odluka br. U4 od 13. prosinca 2011. o postupcima nadoknade troškova na temelju članka 65. stavaka 6. i 7. Uredbe (EZ) br. 883/2004 i članka 70. Uredbe (EZ) br. 987/2009 (SL C 57, 25.2.2012., str. 4.).

A.3 AKTI KOJE UGOVORNE STRANKE PRIMAJU NA ZNANJE

1. 32018 H 0529(01): Preporuka br. A1 od 18. listopada 2017. o izdavanju potvrde iz članka 19. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća (SL C 183, 29.5.2018., str. 5.).
2. 32013 H 0927(01): Preporuka br. H1 od 19. lipnja 2013. o presudi Gottardo u skladu s kojom se pogodnosti koje državljani određene države imaju na temelju bilateralne konvencije o socijalnoj sigurnosti s državom nečlanicom moraju priznati i radnicima koji su državljani drugih država članica (SL C 279, 27.9.2013., str. 13.).
3. 32019 H 0429(01): Preporuka br. H2 od 10. listopada 2018. o uključivanju značajki provjere vjerodostojnosti u prenosive dokumente koje izdaje ustanova države članice i kojima se potvrđuje položaj neke osobe za potrebe primjene uredbi (EZ) br. 883/2004 i (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća (SL C 147, 29.4.2019., str. 6.).
4. 32012H0810(01) Preporuka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. S1 od 15. ožujka 2012. o financijskim aspektima prekograničnog doniranja organa živih davatelja (SL C 240, 10.8.2012., str. 3.).

5. 32014 H 0218(01): Preporuka br. S2 od 22. listopada 2013. o pravu na davanja u naravi za osigurane osobe i članove obitelji za vrijeme boravka u trećoj zemlji između nadležne države članice i treće zemlje (SL C 46, 18.2.2014., str. 8.).
6. 32010 H 0424(02): Preporuka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. U1 od 12. lipnja 2009. o zakonodavstvu koje se primjenjuje na nezaposlene osobe koje obavljaju profesionalnu ili trgovinsku djelatnost u nepunom radnom vremenu u državi članici koja nije država boravišta (SL C 106, 24.4.2010., str. 49.).
7. 32010 H 0424(03): Preporuka Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti br. U2 od 12. lipnja 2009. o primjeni članka 64. stavka 1. točke (a) Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća na nezaposlene osobe u pratnji svojih bračnih drugova ili partnera koji obavljaju profesionalnu ili trgovinsku djelatnost u državi članici koja nije nadležna država (SL C 106, 24.4.2010., str. 51.).

B. ZAŠTITA PRAVA NA DOPUNSKU MIROVINU

AKTI NA KOJE SE UPUĆUJE

1. 31998 L 0049: Direktiva Vijeća 98/49/EZ od 29. lipnja 1998. o zaštiti prava na dopunsku mirovinu zaposlenih i samozaposlenih osoba koje se kreću unutar Zajednice (SL L 209, 25.7.1998., str. 46.).

2. 32014 L 0050: Direktiva 2014/50/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o minimalnim zahtjevima za poboljšanje mobilnosti radnika među državama članicama unaprjeđivanjem stjecanja i očuvanja prava na dopunsku mirovinu (SL L 128, 30.4.2014., str. 1.).

Za potrebe ovog Sporazuma odredbe te direktive sadržavaju sljedeću prilagodbu:

Članak 6. stavak 5.: upućivanje na članak 11. Direktive 2003/41/EZ ne primjenjuje se na Švicarsku.

Švicarska je dužna poduzeti mjere iz članka 8. Direktive 2014/50/EU do prvog dana četrdeset devetog mjeseca nakon stupanja na snagu Protokola o izmjeni.

PROTOKOL I.

uz Prilog II. Sporazumu

I. Osiguranje za slučaj nezaposlenosti

Sljedeći aranžmani primjenjuju se na radnike koji su državljani Češke Republike, Republike Estonije, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike do 30. travnja 2011. i na radnike koji su državljani Republike Bugarske i Rumunjske do 31. svibnja 2016. Na radnike koji su državljani Republike Hrvatske primjenjuju se do kraja sedme godine nakon stupanja na snagu Protokola u vezi sa sudjelovanjem Republike Hrvatske.

1. Sljedeća pravila primjenjuju se na osiguranje za slučaj nezaposlenosti za radnike koji posjeduju boravišnu dozvolu s razdobljem valjanosti kraćim od godine dana.
 - 1.1. Samo radnici koji su uplatili doprinose u Švicarskoj za najkraće razdoblje propisano Saveznim zakonom o osiguranju za slučaj nezaposlenosti i naknadama za nesolventnost (*loi fédérale sur l'assurance-chômage obligatoire et l'indemnité en cas d'insolvabilité*, LACI)¹ i koji ispunjavaju i druge uvjete za primanje davanja za slučaj nezaposlenosti imaju pravo na davanja predviđena osiguranjem za slučaj nezaposlenosti u skladu s uvjetima utvrđenima zakonom.

¹ Trenutačno 12 mjeseci.

- 1.2. Dio doprinosa naplaćenih za radnike čija su razdoblja doprinosa prekratka da bi imali pravo na davanje za slučaj nezaposlenosti u Švicarskoj u skladu s točkom 1.1. vraća se njihovim državama podrijetla u skladu s odredbama točke 1.3. kako bi doprinijeli trošku davanja koja se pružaju tim radnicima u slučaju pune nezaposlenosti; ti radnici tada nemaju pravo na davanje u slučaju njihove pune nezaposlenosti u Švicarskoj. Međutim, imaju pravo na doplatke za loše vremenske uvjete i u slučaju nesolventnosti poslodavca. Davanja u slučaju potpune nezaposlenosti plaća država podrijetla, pod uvjetom da su dotični radnici dostupni za zapošljavanje. Razdoblja osiguranja ostvarena u Švicarskoj uzimaju se u obzir na isti način kao da su ostvarena u državi podrijetla.
- 1.3. Dio doprinosa naplaćenih za radnike iz stavka 1.2. vraća se na godišnjoj razini u skladu sa sljedećim odredbama:
- (a) ukupne doprinose za te radnike izračunava država na temelju godišnjeg broja zaposlenih radnika i prosječnih godišnjih doprinosa plaćenih za svakog radnika (doprinosi poslodavaca i zaposlenika);
 - (b) iznos koji se izračuna na taj način, a čiji dio odgovara relativnom udjelu izraženom u obliku davanja za slučaj nezaposlenosti kao postotak svih doplataka iz točke 1.2., vraća se državama podrijetla radnika, a dio zadržava Švicarska kao rezervu za naknadna davanja¹;

¹ Vraćeni doprinosi za radnike koji će iskoristiti svoje pravo na davanje za slučaj nezaposlenosti u Švicarskoj nakon što su plaćali doprinose najmanje 12 mjeseci tijekom nekoliko razdoblja boravka u razdoblju od dvije godine.

- (c) Svake godine Švicarska dostavlja izjavu o vraćenim doprinosima. Ako države podrijetla tako zatraže, pri tome navodi osnove za izračun i vraćene iznose. Države podrijetla svake godine obavješćuju Švicarsku o broju primatelja davanja za slučaj nezaposlenosti iz točke 1.2.

2. Ako se država članica na koju se odnosi ovaj aranžman suoči s poteškoćama zbog isteka aranžmana za povrat doprinosa ili se Švicarska suoči s poteškoćama zbog aranžmana zbrajanja, bilo koja ugovorna stranka može uputiti pitanje Zajedničkom odboru.

II. Doplaci za osobe kojima je potrebna pomoć

Doplaci za osobe kojima je potrebna pomoć koji se dodjeljuju na temelju švicarskog Saveznog zakona o invalidskom osiguranju od 19. lipnja 1959. i na temelju Saveznog zakona o starosnim i obiteljskim mirovinama od 20. prosinca 1946., kako je izmijenjen 8. listopada 1999., isplaćuju se isključivo ako dotična osoba boravi u Švicarskoj.

III. Primjena Uredbe (EZ) br. 883/2004 na proširena stečena davanja

Švicarska primjenjuje Uredbu (EZ) br. 883/2004 na prošireni sustav na temelju Saveznog zakona o slobodnom kretanju između planova za uživanje profesionalnih pogodnosti koji se odnose na starosne, obiteljske i invalidske mirovine od 17. prosinca 1993. do prvog dana četrdeset devetog mjeseca nakon stupanja na snagu Protokola o izmjeni.

PROTOKOL II.

uz Prilog II. Sporazumu

UZIMAJUĆI U OBZIR da se u članku 33. Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju („Sporazum o povlačenju”) navodi da se dio drugi glava III. Sporazuma o povlačenju primjenjuje na državljane Islanda, Kneževine Lihtenštajna, Kraljevine Norveške i Švicarske Konfederacije pod uvjetom da su te zemlje sklopile i primjenjuju odgovarajuće sporazume s Ujedinjenom Kraljevinom Velike Britanije i Sjeverne Irske koji se primjenjuju na građane Unije, kao i sporazume s Unijom koji se primjenjuju na državljane Ujedinjene Kraljevine,

UZIMAJUĆI U OBZIR da se u članku 26.b Sporazuma između Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske i Švicarske Konfederacije o pravima građana nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije i Sporazuma o slobodnom kretanju osoba navodi da se odredbe dijela III. tog sporazuma primjenjuju na građane Unije pod uvjetom da je Unija sklopila i primjenjuje odgovarajuće sporazume s Ujedinjenom Kraljevinom Velike Britanije i Sjeverne Irske koji se primjenjuju na švicarske državljane, kao i sporazume sa Švicarskom koji se primjenjuju na državljane Ujedinjene Kraljevine,

PREPOZNAJUĆI da je potrebno predvidjeti uzajamnu zaštitu prava iz sustava socijalne sigurnosti državljanima Ujedinjene Kraljevine, članovima njihovih obitelji i nadživjelim osobama koji se do kraja prijelaznog razdoblja nalaze ili su bili u prekograničnoj situaciji koja istodobno uključuje jednu ili više ugovornih stranaka Sporazuma o slobodnom kretanju osoba i Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske,

ČLANAK 1.

Definicije i upućivanja

1. Za potrebe ovog Protokola primjenjuju se sljedeće definicije:
 - (a) „Sporazum o povlačenju” je Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju¹;
 - (b) „Sporazum o pravima građana” je Sporazum između Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske i Švicarske Konfederacije o pravima građana nakon povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije i Sporazuma o slobodnom kretanju osoba;
 - (c) „obuhvaćene države” su države članice Unije i Švicarska;
 - (d) „prijelazno razdoblje” je prijelazno razdoblje iz članka 126. Sporazuma o povlačenju;
 - (e) definicije iz članka 1. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća² i članka 1. Uredbe (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća³.

¹ SL L 29, 31.1.2020., str. 7.

² Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 166, 30.4.2004., str. 1, kako je ispravljena u SL L 200, 7.6.2004., str. 1.).

³ Uredba (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 284, 30.10.2009., str. 1.).

2. Za potrebe ovog Protokola sva upućivanja na države članice i nadležna tijela država članica u odredbama prava Unije koje se primjenjuju na temelju ovog Protokola tumače se tako da uključuju Ujedinjenu Kraljevinu i njezina nadležna tijela.

ČLANAK 2.

Obuhvaćene osobe

1. Ovaj se Protokol primjenjuje na sljedeće osobe:

- (a) državljane Ujedinjene Kraljevine na koje se primjenjuje zakonodavstvo jedne od obuhvaćenih država na kraju prijelaznog razdoblja te na članove njihovih obitelji i nadživjele osobe;
- (b) državljane Ujedinjene Kraljevine koji borave u jednoj od obuhvaćenih država i na koje se primjenjuje zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine na kraju prijelaznog razdoblja te na članove njihovih obitelji i nadživjele osobe;
- (c) osobe koje nisu obuhvaćene točkama (a) ili (b), ali su državljani Ujedinjene Kraljevine koji obavljaju djelatnost kao zaposlene ili samozaposlene osobe u jednoj od obuhvaćenih država ili više njih na kraju prijelaznog razdoblja, i na koje se na temelju glave II. Uredbe (EZ) br. 883/2004 primjenjuje zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine te članovi njihovih obitelji i nadživjele osobe;
- (d) osobe bez državljanstva i izbjeglice koji borave u jednoj od obuhvaćenih država ili u Ujedinjenoj Kraljevini i koji se nalaze u jednoj od situacija opisanih u točkama od (a) do (c) te na članove njihovih obitelji i nadživjele osobe.

2. Osobe iz stavka 1. obuhvaćene su sve dok se bez prekida nalaze u jednoj od situacija navedenih u tom stavku koja istodobno uključuje jednu od obuhvaćenih država i Ujedinjenu Kraljevinu.
3. Ovaj Protokol primjenjuje se i na državljane Ujedinjene Kraljevine koji nisu ili više nisu u jednoj od situacija navedenih u stavku 1. ovog članka, ali su obuhvaćeni člankom 10. Sporazuma o povlačenju ili člankom 10. Sporazuma o pravima građana te na članove njihovih obitelji i nadživjele osobe.
4. Osobe iz stavka 3. obuhvaćene su sve dok imaju pravo na boravak u jednoj od država obuhvaćenih člankom 13. Sporazuma o povlačenju ili člankom 12. Sporazuma o pravima građana ili pravo na zaposlenje u svojoj državi zaposlenja u skladu s člankom 24. ili 25. Sporazuma o povlačenju ili s člankom 20. Sporazuma o pravima građana.
5. Kad se ovaj članak odnosi na članove obitelji i nadživjele osobe, oni su obuhvaćeni ovim Protokolom samo u mjeri u kojoj njihova prava i obveze u tom njihovu svojstvu proizlaze iz Uredbe (EZ) br. 883/2004.

ČLANAK 3.

Pravila o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti

1. Pravila i ciljevi utvrđeni u članku 8. Sporazuma i u ovom Prilogu, uredbama (EZ) br. 883/2004 i (EZ) br. 987/2009 primjenjuju se na osobe obuhvaćene ovim Protokolom.

2. Obuhvaćene države uzimaju u obzir odluke i preporuke Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti, pridružene Europskoj komisiji i osnovane na temelju Uredbe (EZ) br. 883/2004 („Administrativna komisija”), navedene u odjeljku A ovog Priloga.

ČLANAK 4.

Posebne situacije

1. Sljedeća pravila primjenjuju se u sljedećim situacijama u mjeri u kojoj se, kako je utvrđeno u ovom članku, odnose na osobe koje nisu ili više nisu obuhvaćene člankom 2.:

- (a) državljani Ujedinjene Kraljevine, kao i osobe bez državljanstva i izbjeglice koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini na koje se primjenjivalo zakonodavstvo jedne od obuhvaćenih država prije isteka prijelaznog razdoblja te članovi njihovih obitelji i nadživjele osobe obuhvaćeni su ovim Protokolom za potrebe primjene razdoblja osiguranja, zaposlenja, samozaposlenja ili boravka te njihova zbrajanja, uključujući prava i obveze koje proizlaze iz takvih razdoblja u skladu s Uredbom (EZ) br. 883/2004. Za potrebe zbrajanja razdoblja, razdoblja ostvarena prije i poslije isteka prijelaznog razdoblja uzimaju se u obzir u skladu s Uredbom (EZ) br. 883/2004;

- (b) pravila utvrđena u člancima 20. i 27. Uredbe (EZ) br. 883/2004 nastavljaju se primjenjivati na državljane Ujedinjene Kraljevine te osobe bez državljanstva i izbjeglice koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini i koji su prije isteka prijelaznog razdoblja zatražili odobrenje za planirano liječenje u okviru zdravstvene zaštite u skladu s Uredbom (EZ) br. 883/2004, do završetka liječenja. Odgovarajući postupci povrata troškova primjenjuju se i nakon završetka liječenja. Te osobe i osobe u njihovoj pratnji imaju pravo *mutatis mutandis* ući u državu liječenja i iz nje izići u skladu s člankom 14. Sporazuma o povlačenju i člankom 13. Sporazuma o pravima građana;
- (c) pravila utvrđena u člancima 19. i 27. Uredbe (EZ) br. 883/2004 nastavljaju se primjenjivati na državljane Ujedinjene Kraljevine te na osobe bez državljanstva i izbjeglice koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini i koji su obuhvaćeni Uredbom (EZ) br. 883/2004 i koji na kraju prijelaznog razdoblja borave u jednoj od obuhvaćenih država ili u Ujedinjenoj Kraljevini, do isteka njihova privremenog boravka. Odgovarajući postupci povrata troškova primjenjuju se i nakon završetka privremenog boravka ili liječenja;
- (d) pravila utvrđena u člancima 67., 68. i 69. Uredbe (EZ) br. 883/2004 nastavljaju se primjenjivati, sve dok su ispunjeni uvjeti, pri dodjeli obiteljskih davanja na koja na kraju prijelaznog razdoblja postoji pravo za državljane Ujedinjene Kraljevine, kao i za osobe bez državljanstva i izbjeglice koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini na koje se primjenjuje zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine i čiji članovi obitelji borave u jednoj od obuhvaćenih država na kraju prijelaznog razdoblja;
- (e) u slučajevima iz ovog stavka točke (d) na sve osobe koje imaju prava kao članovi obitelji na kraju prijelaznog razdoblja na temelju Uredbe (EZ) br. 883/2004, kao što su izvedena prava na davanja u naravi za slučaj bolesti, ta uredba i odgovarajuće odredbe Uredbe (EZ) br. 987/2009 nastavljaju se primjenjivati sve dok su ispunjeni uvjeti navedeni u njima.

2. Odredbe glave III. poglavlja 1. Uredbe (EZ) br. 883/2004 o davanjima za slučaj bolesti primjenjuju se na osobe koje primaju davanja na temelju stavka 1. točke (a) ovog članka.

Ovaj se stavak primjenjuje *mutatis mutandis* na obiteljska davanja koja se temelje na člancima 67., 68. i 69. Uredbe (EZ) br. 883/2004.

ČLANAK 5.

Nadoknada troškova, naplata potraživanja i prijeboj

Odredbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 i Uredbe (EZ) br. 987/2009 o nadoknadi troškova, naplati potraživanja i prijeboju nastavljaju se primjenjivati na događaje koji se odnose na osobe koje nisu obuhvaćene člankom 2. i:

- (a) koji su nastali prije isteka prijelaznog razdoblja; ili
- (b) koji nastanu nakon isteka prijelaznog razdoblja i odnose se na osobe koje su u vrijeme nastanka događaja bile obuhvaćene člankom 2. ili 4.

ČLANAK 6.

Razvoj prava i prilagodbe

1. Neovisno o stavku 3., upućivanja u ovom Protokolu na uredbe (EZ) br. 883/2004 i (EZ) br. 987/2009 ili njihove odredbe smatraju se upućivanjima na akte ili odredbe kako su uključeni u Sporazum i kako se primjenjuju posljednjeg dana prijelaznog razdoblja.
2. Ako se uredbe (EZ) br. 883/2004 i (EZ) br. 987/2009 izmijene ili zamijene po isteku prijelaznog razdoblja, upućivanja na te uredbe u ovom Protokolu tumače se kao upućivanja na te uredbe kako su izmijenjene ili zamijenjene u skladu s aktima navedenima u dijelu II. Priloga I. Sporazumu o povlačenju u pogledu Unije i dijelu II. Priloga I. Sporazumu o pravima građana u pogledu Švicarske.
3. Za potrebe ovog Protokola uredbe (EZ) br. 883/2004 i (EZ) br. 987/2009 tumače se tako da obuhvaćaju prilagodbe navedene u dijelu III. Priloga I. Sporazumu o povlačenju u pogledu Unije i dijelu III. Priloga I. Sporazumu o pravima građana u pogledu Švicarske.
4. Za potrebe ovog Protokola izmjene i prilagodbe iz stavaka 2. i 3. stupaju na snagu sljedećeg dana od dana stupanja na snagu odgovarajućih izmjena i prilagodbi Priloga I. Sporazumu o povlačenju ili Priloga I. Sporazumu o pravima građana, koji god je datum kasniji.”.

UZAJAMNO PRIZNAVANJE STRUČNIH KVALIFIKACIJA

Izmjene Priloga III. Sporazumu

Prilog III. Sporazumu zamjenjuje se sljedećim:

UZAJAMNO PRIZNAVANJE STRUČNIH KVALIFIKACIJA

(Diplome, svjedodžbe i drugi dokazi o formalnoj osposobljenosti)

ODJELJAK 1.

UVOD

Za potrebe primjene članaka od 2. do 9. Sporazuma pravni akti Unije navedeni u odjeljku 2. ovog Priloga primjenjuju se podložno načelu dinamičnog usklađivanja iz članka 5. Institucionalnog protokola uz ovaj Sporazum te iznimkama navedenima u stavku 7. tog članka.

Osim ako je drukčije predviđeno u tehničkim prilagodbama, smatra se da prava i obveze država članica Unije propisane u pravnim aktima Unije uključenima u ovaj Prilog vrijede i za Švicarsku. Navedeno se primjenjuje uz potpuno poštovanje institucionalnih odredaba.

Ne dovodeći u pitanje članak 16. Institucionalnog protokola uz ovaj Sporazum i osim ako nije drukčije predviđeno tehničkim prilagodbama, na Švicarsku se primjenjuju odredbe akata navedenih u odjeljku 2. u skladu s kojima države članice moraju dostaviti informacije drugim državama članicama ili Komisiji. Ako se te informacije odnose na nadzor ili primjenu, Švicarska ih priopćava preko Zajedničkog odbora.

ODJELJAK 2.

AKTI NA KOJE SE UPUĆUJE

1. 32005 L 0036: Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija. (SL L 255, 30.9.2005., str. 22.),

kako je izmijenjena sljedećim:

- Direktiva Vijeća 2006/100/EZ od 20. studenoga 2006. o prilagodbi određenih direktiva iz područja slobode kretanja osoba zbog pristupanja Bugarske i Rumunjske (SL L 363, 20.12.2006., str. 141.),

- Uredba Komisije (EU) br. 213/2011 od 3. ožujka 2011. o izmjeni priloga II. i V. Direktivi 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o priznavanju stručnih kvalifikacija (SL L 59, 4.3.2011., str. 4.),
- Komunikacija Komisije – Obavijest o strukovnim udruženjima ili organizacijama koji ispunjavaju uvjete iz članka 3. stavka 2. i koji se nalaze u Prilogu I. Direktivi 2005/36/EZ (SL C 111, 15.5.2009., str. 1.),
- Komunikacija Komisije – Obavijest o strukovnim udruženjima ili organizacijama koji ispunjavaju uvjete iz članka 3. stavka 2. i koji se nalaze u Prilogu I. Direktivi 2005/36/EZ (SL C 182, 23.6.2011., str. 1.),
- Akt o uvjetima pristupanja Republike Hrvatske i prilagodbama Ugovora o Europskoj uniji, Ugovora o funkcioniranju Europske unije i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 112, 24.4.2012., str. 10.),
- Direktiva Vijeća 2013/25/EU od 13. svibnja 2013. o prilagođavanju određenih direktiva u području prava poslovnog nastana i slobode pružanja usluga zbog pristupanja Republike Hrvatske (SL L 158, 10.6.2013., str. 368.),
- Direktiva 2013/55/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenog 2013. o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija i Uredbe (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta (SL L 354, 28.12.2013., str. 132.),

- Delegirana odluka Komisije (EU) 2016/790 od 13. siječnja 2016. o izmjeni Priloga V. Direktivi 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na dokaze o formalnoj osposobljenosti i nazive tečajeva osposobljavanja (SL L 134, 24.5.2016., str. 135.),
- Delegirana odluka Komisije (EU) 2017/2113 od 11. rujna 2017. o izmjeni Priloga V. Direktivi 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na dokaze o formalnoj osposobljenosti i nazive tečajeva osposobljavanja (SL L 317, 1.12.2017., str. 119.),
- Delegirana odluka Komisije (EU) 2019/608 od 16. siječnja 2019. o izmjeni Priloga V. Direktivi 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s dokazima o formalnoj osposobljenosti i nazivima tečajeva osposobljavanja (SL L 104, 15.4.2019., str. 1.),
- Delegirana odluka Komisije (EU) 2020/548 od 23. siječnja 2020. o izmjeni Priloga V. Direktivi 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s dokazima o formalnoj osposobljenosti i nazivima tečajeva osposobljavanja (SL L 131, 24.4.2020., str. 1.),
- Delegirana odluka Komisije (EU) 2021/2183 od 25. kolovoza 2021. o izmjeni Priloga V. Direktivi 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s dokazima o formalnoj osposobljenosti i nazivima tečajeva osposobljavanja (SL L 444, 10.12.2021., str. 16.),
- Delegirana odluka Komisije (EU) 2023/2383 od 23. svibnja 2023. o izmjeni i ispravku Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na dokaze o formalnoj osposobljenosti i nazive tečajeva osposobljavanja ((SL L 2383, 9.10.2023., str. 1.),

- Delegirana direktiva Komisije (EU) 2024/782 od 4. ožujka 2024. o izmjeni Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s minimalnim uvjetima osposobljavanja za profesije medicinske sestre za opću zdravstvenu njegu, doktora dentalne medicine i farmaceuta (SL L, 2024/782, 31.5.2024.),
- Delegirana odluka Komisije (EU) 2024/1395 od 31. svibnja 2024. o izmjeni Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu dokaza o formalnoj osposobljenosti i nazive tečajeva osposobljavanja ((SL L, 2024/1395, 31.5.2024.),

kako je ispravljena:

- Ispravak Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija (SL L 93, 4.4.2008., str. 28.),
- Ispravak Direktive Vijeća 2006/100/EZ od 20. studenoga 2006. o prilagodbi određenih direktiva iz područja slobode kretanja osoba zbog pristupanja Bugarske i Rumunjske (SL L 177, 8.7.2015., str. 60.).

Za potrebe ovog Sporazuma odredbe te direktive sadržavaju sljedeće prilagodbe:

(a) sljedeći se tekst dodaje u točku 5.1.1. Priloga V. Direktivi:

„Zemlja	Dokaz o formalnoj osposobljenosti	Tijelo koje dodjeljuje dokaz o kvalifikacijama	Svjedodžba priložena uz dokaz o kvalifikacijama	Referentni datum
Švicarska	Eidgenössisches Arztdiplom Diplôme fédéral de médecin Diploma federale di medico	Eidgenössisches Departement des Innern Département fédéral de l'intérieur Dipartimento federale dell'interno		1. lipnja 2002.”

(b) sljedeći se tekst dodaje u točku 5.1.2. Priloga V. Direktivi:

„Zemlja	Dokaz o formalnoj osposobljenosti	Tijelo koje dodjeljuje dokaz o kvalifikacijama	Referentni datum
Švicarska	Diplom als Facharzt Diplôme de médecin spécialiste Diploma di medico specialista	Eidgenössisches Departement des Innern und Verbindung der Schweizer Ärztinnen und Ärzte (FMH) / Schweizerische Institut für ärztliche Weiter- und Fortbildung (SIWF) Département fédéral de l'intérieur et Fédération des médecins suisses (FMH) / Institut suisse pour la formation médicale postgraduée et continue (ISFM) Dipartimento federale dell'interno e Federazione dei medici svizzeri (FMH) / Istituto svizzero per la formazione medica (ISFM)	1. lipnja 2002.”

(c) sljedeći se tekst dodaje u točku 5.1.3. Priloga V. Direktivi:

„Zemlja	Naslov
Anesteziologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 3 godine	
Švicarska	Anästhesiologie Anesthésiologie Anestesiologia

Zemlja	Naslov
Opća kirurgija Minimalno trajanje osposobljavanja: 5 godina	
Švicarska	Chirurgie Chirurgie Chirurgia

Zemlja	Naslov
Neurokirurgija Minimalno trajanje osposobljavanja: 5 godina	
Švicarska	Neurochirurgie Neurochirurgie Neurochirurgia

Zemlja	Naslov
Opstetricija i ginekologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Gynäkologie und Geburtshilfe Gynécologie et obstétrique Ginecologia e ostetricia

Zemlja	Naslov
Opća (interna) medicina Minimalno trajanje osposobljavanja: 5 godina	
Švicarska	Allgemeine Innere Medizin Médecine interne générale Medicina interna generale

Zemlja	Naslov
Oftalmologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 3 godine	
Švicarska	Ophthalmologie Ophtalmologie Oftalmologia

Zemlja	Naslov
Otorinolaringologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 3 godine	
Švicarska	Oto-Rhino-Laryngologie Oto-rhino-laryngologie Otorinolaringoiatria

Zemlja	Naslov
Pedijatrija Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Kinder- und Jugendmedizin Pédiatrie Pediatria

Zemlja	Naslov
Pulmologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Pneumologie Pneumologie Pneumologia

Zemlja	Naslov
Urologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 5 godina	
Švicarska	Urologie Urologie Urologia

Zemlja	Naslov
Ortopedija Minimalno trajanje osposobljavanja: 5 godina	
Švicarska	Orthopädische Chirurgie und Traumatologie des Bewegungsapparates Chirurgie orthopédique et traumatologie de l'appareil locomoteur Chirurgia ortopedica e traumatologia dell'apparato locomotore

Zemlja	Naslov
Patologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Pathologie Pathologie Patologia

Zemlja	Naslov
Neurologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Neurologie Neurologie Neurologia

Zemlja	Naslov
Psihijatrija Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Psychiatrie und Psychotherapie Psychiatrie et psychothérapie Psichiatria e psicoterapia

Zemlja	Naslov
Dijagnostička radiologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Radiologie Radiologie Radiologia

Zemlja	Naslov
Radioterapija Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Radio-Onkologie/Strahlentherapie Radio-oncologie/radiothérapie Radio-oncologia/radioterapia

Zemlja	Naslov
Plastična i rekonstruktivna kirurgija Minimalno trajanje osposobljavanja: 5 godina	
Švicarska	Plastische, Rekonstruktive und Ästhetische Chirurgie Chirurgie plastique, reconstructive et esthétique Chirurgia plastica, ricostruttiva ed estetica

Zemlja	Naslov
Torakalna kirurgija Minimalno trajanje osposobljavanja: 5 godina	
Švicarska	Thoraxchirurgie ¹ Chirurgie thoracique Chirurgia toracica

Zemlja	Naslov
Kardiokirurgija Minimalno trajanje osposobljavanja: 5 godina	
Švicarska	Herz- und thorakale Gefäßchirurgie; Chirurgie cardiaque et vasculaire thoracique Chirurgia del cuore e dei vasi toracici

¹ Program osposobljavanja od 1. siječnja 2015. akreditiran je 31. kolovoza 2018. Osobama koje su stekle odgovarajuću specijalizaciju prije datuma akreditacije dodjeljuje se novi dokaz o formalnoj osposobljenosti kao specijalistima bez dodatnih uvjeta i s trenutačnim datumom izdavanja.

Zemlja	Naslov
Vaskularna kirurgija Minimalno trajanje osposobljavanja: 5 godina	
Švicarska	Gefässchirurgie ¹ Chirurgie vasculaire Chirurgia vascolare

Zemlja	Naslov
Dječja kirurgija Minimalno trajanje osposobljavanja: 5 godina	
Švicarska	Kinderchirurgie Chirurgie pédiatrique Chirurgia pediatrica

Zemlja	Naslov
Kardiologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Kardiologie Cardiologie Cardiologia

Zemlja	Naslov
Gastroenterologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Gastroenterologie Gastroentérologie Gastroenterologia

¹ Program osposobljavanja od 1. siječnja 2015. akreditiran je 31. kolovoza 2018. Osobama koje su stekle odgovarajuću specijalizaciju prije datuma akreditacije dodjeljuje se novi dokaz o formalnoj osposobljenosti kao specijalistima bez dodatnih uvjeta i s trenutačnim datumom izdavanja.

Zemlja	Naslov
Reumatologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Rheumatologie Rhumatologie Reumatologia

Zemlja	Naslov
Hematologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 3 godine	
Švicarska	Hämatologie Hématologie Ematologia

Zemlja	Naslov
Endokrinologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 3 godine	
Švicarska	Endokrinologie/Diabetologie Endocrinologie/diabétologie Endocrinologia/diabetologia

Zemlja	Naslov
Fizikalna i rehabilitacijska medicina Minimalno trajanje osposobljavanja: 3 godine	
Švicarska	Physikalische Medizin und Rehabilitation Médecine physique et réadaptation Medicina fisica e riabilitazione

Zemlja	Naslov
Dermatovenerologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 3 godine	
Švicarska	Dermatologie und Venerologie Dermatologie et vénéréologie Dermatologia e venerologia

Zemlja	Naslov
Tropska medicina Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Tropen- und Reisemedizin Médecine tropicale et médecine des voyages Medicina tropicale e medicina di viaggio

Zemlja	Naslov
Dječja i adolescentna psihijatrija Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Kinder- und Jugendpsychiatrie und -psychotherapie Psychiatrie et psychothérapie d'enfants et d'adolescents Psichiatria e psicoterapia infantile e dell'adolescenza

Zemlja	Naslov
Nefrologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Nephrologie Néphrologie Nefrologia

Zemlja	Naslov
Infektologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Infektiologie Infectiologie Malattie infettive

Zemlja	Naslov
Javno zdravstvo Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Prävention und Gesundheitswesen Prévention et santé publique Prevenzione e salute pubblica

Zemlja	Naslov
Klinička farmakologija i toksikologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Klinische Pharmakologie und Toxikologie Pharmacologie et toxicologie cliniques Farmacologia e tossicologia clinica

Zemlja	Naslov
Medicina rada Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Arbeitsmedizin Médecine du travail Medicina del lavoro

Zemlja	Naslov
Alergologija i klinička imunologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 3 godine	
Švicarska	Allergologie und klinische Immunologie Allergologie et immunologie clinique Allergologia e immunologia clinica

Zemlja	Naslov
Nuklearna medicina Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Nuklearmedizin Médecine nucléaire Medicina nucleare

Zemlja	Naziv diplome
Dentalna, oralna i maksilofacijalna kirurgija (osnovno medicinsko i stomatološko osposobljavanje) Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Mund-, Kiefer- und Gesichtschirurgie Chirurgie orale et maxillo-faciale Chirurgia oro-maxillo-facciale

Zemlja	Naslov
Internistička onkologija Minimalno trajanje osposobljavanja: 5 godina	
Švicarska	Medizinische Onkologie Oncologie médicale Oncologia medica

Zemlja	Naslov
Medicinska genetika Minimalno trajanje osposobljavanja: 4 godine	
Švicarska	Medizinische Genetik Génétique médicale Genetica medica”

(d) sljedeći se tekst dodaje u točku 5.1.4. Priloga V. Direktivi:

„Zemlja	Dokaz o formalnoj osposobljenosti	Profesionalni naziv	Referentni datum
Švicarska	Diplom als praktischer Arzt/praktische Ärztin Diplôme de médecin praticien Diploma di medico generico	Praktischer Arzt/Praktische Ärztin Médecin praticien Medico generico	1. lipnja 2002.”

(e) sljedeći se tekst dodaje u točku 5.2.2. Priloga V. Direktivi:

„Zemlja	Dokaz o formalnoj osposobljenosti	Tijelo koje dodjeljuje dokaz o kvalifikacijama	Profesionalni naziv	Referentni datum
Švicarska	1. Diplomierte Pflegefachfrau, diplomierter Pflegefachmann Infirmière diplômée et infirmier diplômé Infermiera diplomata e infermiere diplomato	Schulen, die staatlich anerkannte Bildungsgänge durchführen Écoles qui proposent des filières de formation reconnues par l’État Scuole che propongono dei cicli di formazione riconosciuti dallo Stato	Pflegefachfrau, Pflegefachmann Infirmière, infirmier Infermiera, infermiere	1. lipnja 2002.

„Zemlja	Dokaz o formalnoj osposobljenosti	Tijelo koje dodjeljuje dokaz o kvalifikacijama	Profesionalni naziv	Referentni datum
	2. Bachelor of Science in nursing	Schulen, die staatlich anerkannte Bildungsgänge durchführen Écoles qui proposent des filières de formation reconnues par l'État Scuole che propongono dei cicli di formazione riconosciuti dallo Stato	Pflegefachfrau, Pflegefachmann Infirmière, infirmier Infermiera, infermiere	30. rujna 2011.
	3. Diplomierte Pflegefachfrau HF, diplomierter Pflegefachmann HF Infirmière diplômée ES, infirmier diplômé ES Infermiera diplomata SSS, infermiere diplomato SSS	Höhere Fachschulen, die staatlich anerkannte Bildungsgänge durchführen Écoles supérieures qui proposent des filières de formation reconnues par l'État Scuole specializzate superiori che propongono dei cicli di formazione riconosciuti dallo Stato	Pflegefachfrau, Pflegefachmann Infirmière, infirmier Infermiera, infermiere	1. lipnja 2002.”

(f) sljedeći se tekst dodaje u točku 5.3.2. Priloga V. Direktivi:

„Zemlja	Dokaz o formalnoj osposobljenosti	Tijelo koje dodjeljuje dokaz o kvalifikacijama	Svjedodžba priložena uz dokaz o kvalifikacijama	Profesionalni naziv	Referentni datum
Švicarska	Eidgenössisches Zahnarztdiplom Diplôme fédéral de médecin-dentiste Diploma federale di medico-dentista	Eidgenössisches Departement des Innern Département fédéral de l'intérieur Dipartimento federale dell'interno		Zahnarzt Médecin-dentiste Medico-dentista	1. lipnja 2002.”

(g) sljedeći se tekst dodaje u točku 5.3.3. Priloga V. Direktivi:

„Ortodoncija			
Zemlja	Dokaz o formalnoj osposobljenosti	Tijelo koje dodjeljuje dokaz o kvalifikacijama	Referentni datum
Švicarska	Diplom für Kieferorthopädie Diplôme fédéral d'orthodontiste Diploma di ortodontista	Eidgenössisches Departement des Innern und Schweizerische Zahnärzte-Gesellschaft (SSO) / Büro für zahnmedizinische Weiterbildung (BZW) Département fédéral de l'intérieur et Société suisse d'odonto-stomatologie (SSO) / Bureau pour la formation postgrade en médecine dentaire (BZW) Dipartimento federale dell'interno e Società Svizzera di Odontologia e Stomatologia (SSO) / Ufficio per la formazione post-laurea in odontoiatria (BZW)	1. lipnja 2002.

Oralna kirurgija			
Zemlja	Dokaz o formalnoj osposobljenosti	Tijelo koje dodjeljuje dokaz o kvalifikacijama	Referentni datum
Švicarska	Diplom für Oralchirurgie Diplôme fédéral de chirurgie orale Diploma di chirurgia orale	Eidgenössisches Departement des Innern und Schweizerische Zahnärzte-Gesellschaft (SSO) / Büro für Zahnmedizinische Weiterbildung (BZW) Département fédéral de l'intérieur et Société suisse d'odonto-stomatologie (SSO) / Bureau pour la formation postgrade en médecine dentaire (BZW) Dipartimento federale dell'interno e Società Svizzera di Odontologia e Stomatologia (SSO) / Ufficio per la formazione post-laurea in odontoiatria (BZW)	30. travnja 2004.”

(h) sljedeći se tekst dodaje u točku 5.4.2. Priloga V. Direktivi:

„Zemlja	Dokaz o formalnoj osposobljenosti	Tijelo koje dodjeljuje dokaz o kvalifikacijama	Svjedodžba priložena uz dokaz o kvalifikacijama	Referentni datum
Švicarska	Eidgenössisches Tierarztdiplom Diplôme fédéral de vétérinaire Diploma federale di veterinario	Eidgenössisches Departement des Innern Département fédéral de l'intérieur Dipartimento federale dell'interno		1. lipnja 2002.”

(i) sljedeći se tekst dodaje u točku 5.5.2. Priloga V. Direktivi:

„Zemlja	Dokaz o formalnoj osposobljenosti	Tijelo koje dodjeljuje dokaz o kvalifikacijama	Profesionalni naziv	Referentni datum
Švicarska	1. Diplomierte Hebamme Sage-femme diplômée Levatrice diplomata	Schulen, die staatlich anerkannte Bildungsgänge durchführen Écoles qui proposent des filières de formation reconnues par l'État Scuole che propongono dei cicli di formazione riconosciuti dallo Stato	Hebamme Sage-femme Levatrice	1. lipnja 2002.
	2. [Bachelor of Science [naziv sveučilišta primijenjenih znanosti] in Midwifery] „Bachelor of Science HES-SO de Sage- femme” (Bachelor of Science HES-SO in Midwifery) „Bachelor of Science BFH Hebamme” (Bachelor of Science BFH in Midwifery) „Bachelor of Science ZFH Hebamme” (Bachelor of Science ZHAW in Midwifery)	Schulen, die staatlich anerkannte Bildungsgänge durchführen Écoles qui proposent des filières de formation reconnues par l'État Scuole che propongono dei cicli di formazione riconosciuti dallo Stato	Hebamme Sage-femme Levatrice	1. lipnja 2002.”

(j) sljedeći se tekst dodaje u točku 5.6.2. Priloga V. Direktivi:

„Zemlja	Dokaz o formalnoj osposobljenosti	Tijelo koje dodjeljuje dokaz o kvalifikacijama	Svjedodžba priložena uz dokaz o kvalifikacijama	Referentni datum
Švicarska	Eidgenössisches Apothekerdiplom Diplôme fédéral de pharmacien Diploma federale di farmacista	Eidgenössisches Departement des Innern Département fédéral de l'intérieur Dipartimento federale dell'interno		1. lipnja 2002.”

(k) sljedeći se tekst dodaje u točku 5.7.1. Priloga V. Direktivi:

„Zemlja	Dokaz o formalnoj osposobljenosti	Tijelo koje dodjeljuje dokaz o kvalifikacijama	Svjedodžba priložena uz dokaz o kvalifikacijama	Referentna akademska godina
Švicarska	Master of Science in Architecture – Diploma di architetto (Arch. Dipl. USI)	Accademia di Architettura dell'Università della Svizzera Italiana		2002. – 2003.
	Master of Arts BFH/HES-SO en architecture, Master of Arts BFH/HES- SO in Architecture	Haute école spécialisée de Suisse occidentale (HES- SO) i Berner Fachhochschule (BFH)		2007. – 2008.
	Master of Arts BFH/HES-SO in Architektur, Master of Arts BFH/HES- SO in Architecture	Haute école spécialisée de Suisse occidentale (HES- SO) i Berner Fachhochschule (BFH)		2007. – 2008.
	Master of Arts FHNW in Architektur	Fachhochschule Nordwestschweiz FHNW		2007. – 2008.

„Zemlja	Dokaz o formalnoj osposobljenosti	Tijelo koje dodjeljuje dokaz o kvalifikacijama	Svjedodžba priložena uz dokaz o kvalifikacijama	Referentna akademska godina
	Master of Arts FHZ in Architektur	Fachhochschule Zentralschweiz (FHZ)		2007. – 2008.
	Master of Arts ZFH in Architektur	Zürcher Fachhochschule (ZFH), Zürcher Hochschule für Angewandte Wissenschaften (ZHAW), Departement Architektur, Gestaltung und Bauingenieurwesen		2007. – 2008.
	Master of Science MSc in Architecture, Architecte (arch. Dipl). EPF)	École Polytechnique Fédérale de Lausanne		2007. – 2008.
	Master of Science ETH in Architektur, MSc ETH Arch	Eidgenössische Technische Hochschule Zurich		2007. – 2008.”

(l) sljedeći tekst dodaje se u Prilog VI. Direktivi:

„Zemlja	Dokaz o formalnoj osposobljenosti	Referentna akademska godina
Švicarska	1. Diploma di Architetto	1996. – 1997.
	2. Master of Arts/Science in Architecture – Diploma di Architetto	2000. – 2001.
	3. Dipl. Arch. ETH, arch. dipl. EPF, arch. dipl. PF	2004. – 2005.
	4. Architecte diplômé EAUG	2004. – 2005.
	5. Architekt REG A Architecte REG A Architetto REG A	2004. – 2005.”

2. 31977 L 0249: Direktiva Vijeća 77/249/EEZ od 22. ožujka 1977. o olakšavanju učinkovitog ostvarivanja slobode pružanja odvjetničkih usluga (SL L 78, 26.3.1977., str. 17.),

kako je izmijenjena sljedećim:

- 1 1979 H: Akt o uvjetima pristupanja i prilagodbama Ugovorâ – Pristupanje Helenske Republike ((SL L 291, 19.11.1979., str. 91.),
- 1 1985 I: Akt o uvjetima pristupanja i prilagodbama Ugovorâ – Pristupanje Kraljevine Španjolske i Portugalske Republike ((SL L 302, 15.11.1985., str. 23.),
- Odluka Vijeća Europske Unije 95/1/EZ, EURATOM, EZUČ od 1. siječnja 1995. o prilagodbi instrumenata u vezi s pristupanjem novih država članica Europskoj uniji (SL L 1, 1.1.1995., str. 1.),
- 1 2003 T: Akt o uvjetima pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike i prilagodbama Ugovora na kojima se temelji Europska unija od 16. travnja 2003. (SL L 236, 23.9.2003., str. 33.),
- 32006 L 0100: Direktiva Vijeća 2006/100/EZ od 20. studenoga 2006. o prilagodbi određenih direktiva iz područja slobode kretanja osoba zbog pristupanja Bugarske i Rumunjske (SL L 363, 20.12.2006., str. 141.),

- 32013 L 0025: Direktiva Vijeća 2013/25/EU od 13. svibnja 2013. o prilagođavanju određenih direktiva u području prava poslovnog nastana i slobode pružanja usluga zbog pristupanja Republike Hrvatske (SL L 158, 10.6.2013., str. 368.).

Za potrebe ovog Sporazuma Direktiva 77/249/EEZ prilagođava se kako slijedi:

Sljedeći tekst dodaje se članku 1. stavku 2.:

„Švicarska:

Advokat, Rechtsanwalt, Anwalt, Fürsprecher, Fürsprech

Avocat

Avvocato”.

3. 31998 L 0005: Direktiva 98/5/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o olakšavanju stalnog obavljanja odvjetničke djelatnosti u državi članici različitoj od one u kojoj je stečena kvalifikacija (SL L 77, 14.3.1998., str. 36.), kako je izmijenjena sljedećim:
 - 1 2003 T: Akt o uvjetima pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike i prilagodbama Ugovora na kojima se temelji Europska unija od 16. travnja 2003. (SL L 236, 23.9.2003., str. 33.),

- 32006 L 0100: Direktiva Vijeća 2006/100/EZ od 20. studenoga 2006. o prilagodbi određenih direktiva iz područja slobode kretanja osoba zbog pristupanja Bugarske i Rumunjske (SL L 363, 20.12.2006., str. 141.),
- 32013 L 0025: Direktiva Vijeća 2013/25/EU od 13. svibnja 2013. o prilagođavanju određenih direktiva u području prava poslovnog nastana i slobode pružanja usluga zbog pristupanja Republike Hrvatske (SL L 158, 10.6.2013., str. 368.).

Za potrebe ovog Sporazuma Direktiva 98/5/EZ prilagođava se kako slijedi:

Sljedeći tekst dodaje se članku 1. stavku 2. točki (a):

„Švicarska:

Advokat, Rechtsanwalt, Anwalt, Fürsprecher, Fürsprech

Avocat

Avvocato”.

4. 31974 L 0556: Direktiva Vijeća 74/556/EEZ od 4. lipnja 1974. o utvrđivanju detaljnih odredaba o prijelaznim mjerama koje se odnose na djelatnosti trgovine i distribucije otrovnih proizvoda i djelatnosti koje obuhvaćaju profesionalnu uporabu takvih proizvoda, uključujući i djelatnosti posrednika (SL L 307, 18.11.1974., str. 1.).

5. 31974 L 0557: Direktiva Vijeća 74/557/EEZ od 4. lipnja 1974. o ostvarivanju slobode poslovnog nastana i slobode pružanja usluga s obzirom na djelatnosti samozaposlenih osoba i posrednika koji obavljaju trgovinu i distribuciju otrovnih proizvoda (SL L 307, 18.11.1974., str. 5.), kako je izmijenjena sljedećim:
- Odluka Vijeća Europske Unije 95/1/EZ, EURATOM, EZUČ od 1. siječnja 1995. o prilagodbi instrumenata u vezi s pristupanjem novih država članica Europskoj uniji (SL L 1, 1.1.1995., str. 1.),
 - 1 2003 T: Akt o uvjetima pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike i prilagodbama Ugovora na kojima se temelji Europska unija od 16. travnja 2003. (SL L 236, 23.9.2003., str. 33.),
 - 32006 L 0101: Direktiva Vijeća 2006/101/EZ od 20. studenoga 2006. o prilagodbi direktiva 73/239/EEZ, 74/557/EEZ i 2002/83/EZ u području slobode pružanja usluga zbog pristupanja Bugarske i Rumunjske (SL L 363, 20.12.2006., str. 238.),
 - 32013 L 0025: Direktiva Vijeća 2013/25/EU od 13. svibnja 2013. o prilagođavanju određenih direktiva u području prava poslovnog nastana i slobode pružanja usluga zbog pristupanja Republike Hrvatske (SL L 158, 10.6.2013., str. 368.).

Za potrebe ovog Sporazuma Direktiva 74/557/EEZ prilagođava se kako slijedi:

U Švicarskoj:

Svi proizvodi i otrovne tvari utvrđeni u Saveznom zakonu o zaštiti od opasnih tvari i pripravaka (sustavna zbirka saveznih zakona (CC 813.1), posebno onih o povezanim pravilnicima (CC 813) i o tvarima otrovnima za okoliš (CC 814.812.31, 814.812.32 i 814.812.33)).

6. 31986 L 0653: Direktiva Vijeća 86/653/EEZ od 18. prosinca 1986. o usklađivanju prava država članica u vezi samozaposlenih trgovačkih zastupnika (SL L 382, 31.12.1986., str. 17.).
7. 32015 R 0983: Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/983 od 24. lipnja 2015. o postupku za izdavanje europske strukovne iskaznice i primjeni mehanizma upozoravanja u skladu s Direktivom 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ((SL L 159, 25.6.2015., str. 27.).
8. 32018 L 0958: Direktiva (EU) 2018/958 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. lipnja 2018. o ispitivanju proporcionalnosti prije donošenja novih propisa kojima se reguliraju profesije (SL L 173, 9.7.2018., str. 25.)
9. 32019 R 0907: Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/907 od 14. ožujka 2019. o uspostavljanju zajedničkog testa osposobljenosti za učitelje skijanja na temelju članka 49.b Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o priznavanju stručnih kvalifikacija (SL L 145, 4.6.2019., str. 7.).

10. 32023 D 0423: Provedbena odluka Komisije (EU) 2023/423 od 24. veljače 2023. o pilot-projektu za provedbu odredaba o administrativnoj suradnji koje se odnose na regulirane profesije iz direktiva 2005/36/EZ i (EU) 2018/958 Europskog parlamenta i Vijeća s pomoću Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta te za integraciju baze podataka reguliranih profesija u taj sustav (SL L 61, 27.2.2023., str. 62.).
11. 32012 R 1024: Uredba (EU) br. 1024/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2008/49/EZ (SL L 316, 14.11.2012., str. 1.), kako je izmijenjena sljedećim:
- 32013 L 0055: Direktiva 2013/55/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenog 2013. (SL L 354, 28.12.2013., str. 132.),
 - 32014 L 0060: Direktiva 2014/60/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. (SL L 159, 28.5.2014., str. 1.), kako je ispravljena u SL L 147, 12.6.2015., str. 24.,
 - 32014 L 0067: Direktiva 2014/67/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. (SL L 159, 28.5.2014., str. 11.),
 - 32016 R 1191: Uredba (EU) 2016/1191 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2016. (SL L 200, 26.7.2016., str. 1.),
 - 32016 R 1628: Uredba (EU) 2016/1628 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. (SL L 252, 16.9.2016., str. 53.), kako je ispravljena u SL L 231, 6.9.2019., str. 29.,

- 32018 R 1724: Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.),
- 32020 L 1057: Direktiva (EU) 2020/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2020. (SL L 249, 31.7.2020., str. 49.),
- 32020 R 1055: Uredba (EU) 2020/1055 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2020. (SL L 249, 31.7.2020., str. 17.).

Švicarska koristi Informacijski sustav unutarnjeg tržišta (IMI) kao treća zemlja u svrhu razmjene informacija, uključujući osobne podatke, sa sudionicima sustava IMI u Uniji kako bi se prema potrebi proveli postupci administrativne suradnje za potrebe ovog Sporazuma.

Za potrebe ovog Sporazuma Komisija i dalje smatra da Švicarska jamči dostatnu zaštitu osobnih podataka iz članka 23. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU) br. 1024/2012 sve dok je Odluka 2000/518/EZ¹ na snazi.

Švicarska koristi sustav IMI za provedbu postupaka administrativne suradnje utvrđenih u člancima od 4.a do 4.e, članku 8., članku 21.a, članku 50., članku 56. i članku 56.a Direktive 2005/36/EZ, kako je izmijenjena Direktivom 2013/55/EU, u skladu s načelima i načinima razmjene utvrđenima u njima.

¹ Odluka Komisije od 26. srpnja 2000. sukladno Direktivi 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o odgovarajućoj zaštiti osobnih podataka koja postoji u Švicarskoj, uključujući sve naknadne izmjene.

Za potrebe ovog Sporazuma odredbe Uredbe (EU) br. 1024/2012 sadržavaju sljedeće prilagodbe:

- (a) u prvoj rečenici članka 5. upućivanje na Direktivu 95/46/EZ smatra se, kad je riječ o Švicarskoj, upućivanjem na relevantne nacionalne propise;
- (b) članak 8. stavak 1. točka (e) ne primjenjuje se na Švicarsku;
- (c) u članku 9. stavku 5., kad je riječ o Švicarskoj, riječi „pravom Unije” zamjenjuju se riječima „pravom Unije uključenim u ovaj Sporazum”;
- (d) u članku 10. stavku 1., kad je riječ o Švicarskoj, riječi „u skladu s nacionalnim zakonodavstvom ili zakonodavstvom Unije” zamjenjuju se riječima „u skladu sa švicarskim zakonodavstvom”;
- (e) u članku 16. stavcima 1. i 2. upućivanja na Direktivu 95/46/EZ smatraju se, kad je riječ o Švicarskoj, upućivanjima na relevantno nacionalno zakonodavstvo;
- (f) u članku 17. stavku 4. upućivanje na Direktivu 95/46/EZ smatra se, kad je riječ o Švicarskoj, upućivanjem na relevantne nacionalne propise;
- (g) u članku 18. stavku 1. upućivanje na Direktivu 95/46/EZ smatra se, kad je riječ o Švicarskoj, upućivanjem na relevantne nacionalne propise;;
- (h) u članku 20. upućivanje na Direktivu 95/46/EZ smatra se, kad je riječ o Švicarskoj, upućivanjem na relevantne nacionalne propise;;

- (i) u članku 21.:
 - i. u stavku 1. upućivanje na Direktivu 95/46/EZ smatra se, kad je riječ o Švicarskoj, upućivanjem na relevantne nacionalne propise;;
 - ii. ne primjenjuje se stavak 3.;
 - (j) ne primjenjuje se članak 25.;
 - (k) članak 26. stavak 1. tumači se u skladu s člankom 13. Institucionalnog protokola uz ovaj Sporazum.”.
-

PROTOKOL
O SEKUNDARNIM BORAVIŠTIMA U DANSKOJ

Ugovorne stranke suglasne su da se Protokol br. 32 o stjecanju nekretnina u Danskoj, priložen Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, primjenjuje i na ovaj Sporazum kad je riječ o švicarskim državljanima koji stječu sekundarna boravišta u Danskoj.

PROTOKOL
O STJECANJU NEKRETNINA U MALTI

Kupnja imovine na malteškim otocima uređena je Zakonom o nepokretnoj imovini (stjecanje od strane nerezidenata) (poglavlje 246. Zakona Malte).

Tim se zakonom predviđa da:

- (a) švicarski državljanin može kupiti nekretninu u Malti:
 - 1. ako će nekretnina služiti kao primarno boravište, ako je podnositelj zahtjeva živio u Malti kao rezident dulje od pet godina ili ako će se nekretnina koristiti u poslovne svrhe, nema ograničenja;
 - 2. ako će nekretnina služiti kao sekundarno boravište i podnositelj zahtjeva nije živio u Malti pet godina, mora ishoditi dozvolu za stjecanje nekretnine koja podliježe uvjetima propisanim Zakonom o nepokretnoj imovini (stjecanje od strane nerezidenata), što podrazumijeva minimalnu cijenu od 174 274 EUR za stanove i 300 619 EUR za kuće (minimalne cijene prilagođavaju se svake godine u skladu s indeksom cijena nekretnina kako je navedeno u Obavijesti o indeksu cijena nekretnina (supsidijarno zakonodavstvo 246.08 Zakona Malte)). Za takve kupnje osoba ne mora imati pravo na boravak u Malti;
- (b) švicarski državljani mogu u bilo kojem trenutku uspostaviti primarno boravište u Malti u skladu s relevantnim nacionalnim zakonodavstvom. Odlazak s Malte ne uključuje obvezu odricanja od bilo kakve imovine koja je stečena kao primarno boravište;

- (c) švicarski državljani koji kupe nekretnine u posebno određenim područjima koja su uspostavljena Zakonom (obično područja koja su dio projekata urbane regeneracije) ne trebaju dozvolu za takve kupnje niti postoje ograničenja u odnosu na broj, namjenu ili vrijednost takvih nekretnina koje mogu kupiti.

PROTOKOL
O DOZVOLAMA ZA DUGOTRAJNI BORAVAK

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „Unija”,

i

ŠVICARSKA KONFEDERACIJA, dalje u tekstu „Švicarska”,

sporazumjele su se kako slijedi:

1. Izdavanje dozvola za dugotrajni boravak uređeno je pravom Unije u skladu s Ugovorima i pravom Švicarske te nije obuhvaćeno područjem primjene Sporazuma o slobodnom kretanju osoba (dalje u tekstu „Sporazum”). Stoga se Institucionalni protokol uz Sporazum ne primjenjuje na ovaj Protokol.
2. Kad Švicarska i države članice Unije izdaju dozvole za dugotrajni boravak državljanima druge ugovorne stranke na temelju prava iz stavka 1., ta se pravila primjenjuju na nediskriminirajući način, posebno kad je riječ o propisanom najkraćem razdoblju prethodnog boravka od pet godina.
3. Primjenjiva pravila Unije i Švicarske ostaju usporediva po drugim uvjetima i zahtjevima, pri čemu se podrazumijeva da su ti uvjeti i zahtjevi u nadležnosti Unije u skladu s Ugovorima i u nadležnosti Švicarske.

4. Prethodno navedeno ne dovodi u pitanje:

- (a) pravila o stalnom boravku predviđena Direktivom 2004/38/EZ¹; i
- (b) odredbe za državljane trećih zemalja sadržane u bilateralnim sporazumima već sklopljenima između države članice Unije i Švicarske koje su povoljnije od primjenjivih pravila Unije i Švicarske.

5. Neovisno o stavku 1., članak 10. stavci 1., 2. i 5. Institucionalnog protokola uz Sporazum primjenjuju se *mutatis mutandis* na sporove koji proizlaze iz stavaka 2. i 3. ovog Protokola. U tim se slučajevima i članak 11. Institucionalnog protokola uz Sporazum primjenjuje *mutatis mutandis*, ali se razmjerne kompenzacijske mjere mogu donijeti samo u okviru Sporazuma.

Dodatak Institucionalnom protokolu o arbitražnom sudu uz Sporazum primjenjuje se *mutatis mutandis*, osim članka I.4. stavka 4., članka III.4. stavka 3. druge rečenice, članka III.5. stavka 2. treće rečenice, članka III.9. i članka III.10. stavka 5.

¹ Direktiva 2004/38/EZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77.), kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I. Sporazumu.

INSTITUCIONALNI PROTOKOL
UZ SPORAZUM
IZMEĐU EUROPSKE ZAJEDNICE I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA,
S JEDNE STRANE,
I ŠVICARSKE KONFEDERACIJE, S DRUGE STRANE,
O SLOBODNOM KRETANJU OSOBA

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „Unija”,

i

ŠVICARSKA KONFEDERACIJA, dalje u tekstu „Švicarska”,

UZIMAJUĆI U OBZIR Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba, koji je potpisan u Bruxellesu 21. lipnja 1999. (dalje u tekstu „Sporazum”), a stupio je na snagu 1. lipnja 2002.,

UZIMAJUĆI U OBZIR Protokol uz Sporazum od 21. lipnja 1999. između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba u vezi sa sudjelovanjem Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike kao ugovornih stranaka na temelju njihova pristupanja Europskoj uniji, koji je potpisan u Bruxellesu 26. listopada 2004., a stupio je na snagu 1. travnja 2006.,

UZIMAJUĆI U OBZIR Protokol uz Sporazum od 21. lipnja 1999. između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba u vezi sa sudjelovanjem Republike Bugarske i Rumunjske kao ugovornih stranaka na temelju njihova pristupanja Europskoj uniji, koji je potpisan u Bruxellesu 27. svibnja 2008., a stupio je na snagu 1. lipnja 2009.,

UZIMAJUĆI u obzir Protokol uz Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba u vezi sa sudjelovanjem Republike Hrvatske kao ugovorne stranke nakon njezinog pristupanja Europskoj uniji, koji je potpisan u Bruxellesu 4. ožujka 2016., a stupio je na snagu 1. siječnja 2017.,

BUDUĆI DA su sporazumi koje sklapa Unija obvezujući za institucije Unije i njezine države članice, ovaj se Protokol primjenjuje na ugovorne stranke kako je utvrđeno u Sporazumu,

BUDUĆI DA su Unija i Švicarska obvezane brojnim bilateralnim sporazumima, koji obuhvaćaju razna područja i uređuju određena prava i obveze koje su u nekim aspektima slične onima propisanim unutar Unije,

PRISJEĆAJUĆI SE da je svrha tih bilateralnih sporazuma povećati konkurentnost Europe i izgraditi bliskije gospodarske veze između ugovornih stranaka utemeljene na ravnopravnosti, uzajamnosti i općenitoj ravnoteži koristi, prava i obveza ugovornih stranaka,

ODLUČNE da ojačaju i prošire sudjelovanje Švicarske na unutarnjem tržištu Unije na temelju istih pravila koja se primjenjuju na unutarnje tržište, ali i da očuvaju svoju neovisnost i neovisnost svojih institucija te, kad je riječ o Švicarskoj, poštovanje načela koja proizlaze iz njezine izravne demokracije, federalizma i sektorske prirode njezina sudjelovanja na unutarnjem tržištu,

PONOVNO POTVRĐUJUĆI da švicarski Savezni vrhovni sud i svi drugi švicarski sudovi te sudovi država članica i Sud Europske unije zadržavaju nadležnost za tumačenje ovog Sporazuma u pojedinačnim predmetima,

SVJESNE potrebe za postizanjem ujednačenosti u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje i u kojima će sudjelovati budućnosti,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

POGLAVLJE 1.

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 1.

Ciljevi

1. Cilj je ovog Protokola zajamčiti ugovornim strankama, gospodarskim subjektima i pojedincima veću pravnu sigurnost, jednako postupanje i ravnopravne uvjete u području povezanom s unutarnjim tržištem obuhvaćenom područjem primjene Sporazuma.

2. Zato ovaj Protokol sadržava nova institucionalna rješenja koja doprinose stalnom i uravnoteženom jačanju gospodarskih veza između ugovornih stranaka. Uzimajući u obzir načela međunarodnog prava, u ovom se Protokolu prije svega utvrđuju institucionalna rješenja za Sporazum koja su zajednička bilateralnim sporazumima koji su sklopljeni ili će se sklopiti u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje, pri čemu ona ne mijenjaju područje primjene ili ciljeve Sporazuma, posebno:

- (a) postupak za usklađivanje Sporazuma s pravnim aktima Unije relevantnima za Sporazum;
- (b) ujednačeno tumačenje i primjenu Sporazuma i pravnih akata Unije na koje se upućuje u Sporazumu;
- (c) nadzor i primjenu Sporazuma; i
- (d) rješavanje sporova u kontekstu Sporazuma.

ČLANAK 2.

Odnos sa Sporazumom

- 1. Ovaj Protokol i njegov Prilog i Dodatak sastavni su dio Sporazuma.
- 2. Odredbe Sporazuma stavljene izvan snage ovim Protokolom navedene su u nastavku:
 - (a) članak 16.;

(b) članak 17.;

(c) članak 19.

3. Upućivanja na „Europsku zajednicu” ili „Zajednicu” u Sporazumu smatraju se upućivanjima na Uniju.

ČLANAK 3.

Bilateralni sporazumi u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje

1. Postojeći i budući bilateralni sporazumi između Unije i Švicarske u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje smatraju se koherentnom cjelinom u kojoj su uravnotežena prava i obveze Unije i Švicarske.

2. Sporazum je bilateralni sporazum u području povezanom s unutarnjim tržištem u kojem Švicarska sudjeluje.

POGLAVLJE 2.

USKLADIVANJE SPORAZUMA S PRAVNIM AKTIMA UNIJE

ČLANAK 4.

Sudjelovanje u sastavljanju pravnih akata Unije („oblikovanje odluka”)

1. Pri sastavljanju prijedloga pravnog akta Unije u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu „UFEU”) u području obuhvaćenom Sporazumom Europska komisija (dalje u tekstu „Komisija”) o tome obavješćuje Švicarsku i neformalno se savjetuje sa švicarskim stručnjacima na isti način na koji traži mišljenja stručnjaka iz država članica Unije za potrebe sastavljanja prijedloga.

Na zahtjev bilo koje ugovorne stranke provodi se preliminarna razmjena mišljenja u Zajedničkom odboru.

Ugovorne se stranke na zahtjev bilo koje od njih ponovno međusobno savjetuju u Zajedničkom odboru u važnim trenucima faze koja prethodi donošenju pravnog akta Unije, i to u kontinuiranom procesu informiranja i savjetovanja.

2. Pri sastavljanju, u skladu s UFEU-om, delegiranih akata koji se odnose na temeljne akte prava Unije u području obuhvaćenom ovim Sporazumom Komisija osigurava da Švicarska u najvećoj mogućoj mjeri sudjeluje u izradi nacrtu i savjetuje se sa švicarskim stručnjacima na istoj osnovi na kojoj se savjetuje i sa stručnjacima iz država članica Unije.

3. Pri sastavljanju, u skladu s UFEU-om, provedbenih akata koji se odnose na temeljne akte prava Unije u području obuhvaćenom ovim Sporazumom Komisija osigurava da Švicarska u najvećoj mogućoj mjeri sudjeluje u izradi nacрта koji će se naknadno podnijeti odborima koji Komisiji pomažu u izvršavanju njezinih provedbenih ovlasti te se savjetuje sa švicarskim stručnjacima na istoj osnovi na kojoj se savjetuje i sa stručnjacima iz država članica Unije.

4. Švicarski stručnjaci uključuju se u rad odbora koji nisu obuhvaćeni stavcima 2. i 3. kad je to potrebno za pravilno funkcioniranje ovog Sporazuma. Popis tih odbora i, prema potrebi, drugih odbora sličnih obilježja izrađuje i ažurira Zajednički odbor.

5. Ovaj se članak ne primjenjuje na pravne akte Unije ili njihove odredbe obuhvaćene iznimkom iz članka 5. stavka 7.

ČLANAK 5.

Uključivanje pravnih akata Unije

1. Kako bi se zajamčila pravna sigurnost i ujednačenost prava u području povezanom s unutarnjim tržištem u kojem Švicarska sudjeluje na temelju Sporazuma, Švicarska i Unija osiguravaju da se pravni akti Unije doneseni u području obuhvaćenom Sporazumom uključe u Sporazum što je prije moguće nakon njihova donošenja.

2. Pravni akti Unije uključeni u ovaj Sporazum u skladu sa stavkom 4. postaju samom svojom uključenošću u ovaj Sporazum dio pravnog poretka Švicarske, podložno, ovisno o slučaju, prilagodbama o kojima odlučuje Zajednički odbor.
3. Kad donese pravni akt u području obuhvaćenom Sporazumom, Unija o tome što prije obavješćuje Švicarsku preko Zajedničkog odbora. Na zahtjev bilo koje ugovorne stranke Zajednički odbor provodi razmjenu mišljenja o toj temi.
4. Zajednički odbor postupi u skladu sa stavkom 1. tako što u najkraćem mogućem roku donosi odluku o izmjeni priloga od I. do III. Sporazumu, uključujući potrebne prilagodbe.
5. Ne dovodeći u pitanje stavke 1. i 2., ako je to potrebno kako bi se zajamčila usklađenost Sporazuma s njegovim Prilogom kako je izmijenjen u skladu sa stavkom 4., Zajednički odbor može podnijeti prijedlog za reviziju Sporazuma na odobrenje ugovornim strankama u skladu s njihovim unutarnjim postupcima.
6. Upućivanja u Sporazumu na pravne akte Unije koji više nisu na snazi smatraju se upućivanjima na pravni akt Unije o stavljanju izvan snage kako je uključen u Prilog Sporazumu od stupanja na snagu odluke Zajedničkog odbora o odgovarajućoj izmjeni Priloga Sporazumu u skladu sa stavkom 4., osim ako je tom odlukom predviđeno drukčije.
7. Obveza iz stavka 1. ne primjenjuje se na pravne akte Unije ili njihove odredbe obuhvaćene iznimkom navedenom u nastavku:

— članak 5.g (Rok za prethodnu obavijest i kontrole),

- članak 5.h (Financijska jamstva i sankcije),
- članak 5.i (Dokaz o samozapošljavanju),
- članak 5.j (Zabrana smanjivanja razine zaštite),
- članak 7.b (Studenti),
- članak 7.e (Stalni boravak),
- članak 7.f (Kupovina nekretnina),
- članak 7.g (Osobne iskaznice),
- članak 7.h (Protjerivanje),
- Prilog II. (Koordinacija sustava socijalne sigurnosti), dio II. (Sektorske prilagodbe), točka 1. podtočke (a) – (f).

8. Podložno članku 6., odluke Zajedničkog odbora na temelju stavka 4. stupaju na snagu odmah, ali ni u kojem slučaju prije datuma početka primjene odgovarajućeg pravnog akta Unije u Uniji.

9. Radi lakšeg donošenja odluka ugovorne stranke surađuju u dobroj vjeri tijekom cijelog postupka utvrđenog u ovom članku.

10. Unija i Švicarska vode računa o načelu jednake plaće za jednaki rad na istom radnom mjestu i švicarskom sustavu dvostrukog izvršavanja.

ČLANAK 6.

Ispunjavanje ustavnih obveza Švicarske

1. U okviru razmjene mišljenja iz članka 5. stavka 3. Švicarska obavješćuje Uniju o tome postoje li ustavne obveze koje Švicarska mora ispuniti da bi odluka iz članka 5. stavka 4. postala obvezujuća.
2. Ako mora ispuniti ustavne obveze da bi odluka iz članka 5. stavka 4. postala obvezujuća, Švicarska za to ima najviše dvije godine od datuma obavijesti iz stavka 1., osim ako se pokrene postupak referenduma, čime se taj rok produljuje za godinu dana.
3. Dok Švicarska ne priopći da je ispunila svoje ustavne obveze, ugovorne stranke privremeno primjenjuju odluku iz članka 5. stavka 4., osim ako Švicarska obavijesti Uniju da privremena primjena te odluke nije moguća i navede razloge za to.

Privremena primjena ni u kojem slučaju ne može početi prije datuma početka primjene odgovarajućeg pravnog akta Unije u Uniji.

4. Švicarska preko Zajedničkog odbora bez odgode obavješćuje Uniju nakon što ispuni ustavne obveze iz stavka 1.

5. Odluka stupa na snagu na dan dostave obavijesti iz stavka 4., ali ni u kojem slučaju prije datuma početka primjene odgovarajućeg pravnog akta Unije u Uniji.

POGLAVLJE 3.

TUMAČENJE I PRIMJENA SPORAZUMA

ČLANAK 7.

Načelo ujednačenog tumačenja

1. U svrhu postizanja ciljeva utvrđenih u članku 1. i u skladu s načelima međunarodnog javnog prava, bilateralni sporazumi u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje i pravni akti Unije na koje se upućuje u takvim sporazumima ujednačeno se tumače i primjenjuju u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje.

2. Pravni akti Unije na koje se upućuje u Sporazumu i, u mjeri u kojoj njihova primjena uključuje pojmove iz prava Unije, odredbe Sporazuma tumače se i primjenjuju u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije donesenom prije ili nakon potpisivanja Sporazuma.

ČLANAK 8.

Načelo djelotvorne i usklađene primjene

1. Komisija i švicarska nadležna tijela surađuju i međusobno si pomažu u nadzoru primjene Sporazuma. Mogu razmjenjivati informacije o aktivnostima nadzora primjene Sporazuma. Mogu razmjenjivati mišljenja i raspravljati o pitanjima od zajedničkog interesa.
2. Svaka ugovorna stranka poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurala djelotvornu i usklađenu primjenu Sporazuma na svojem području.
3. Nadzor primjene Sporazuma zajednički provode ugovorne stranke u okviru Zajedničkog odbora.

Ako Komisija ili švicarska nadležna tijela doznaju za određeni slučaj nepravilne primjene, predmet mogu uputiti Zajedničkom odboru kako bi se pronašlo prihvatljivo rješenje.

4. Komisija i švicarska nadležna tijela prate kako druga ugovorna stranka primjenjuje Sporazum. Primjenjuje se postupak iz članka 10.

Ako su određene nadležnosti institucija Unije za nadzor nad jednom ugovornom strankom, kao što su ovlasti za provedbu istraga i donošenje odluka, nužne za djelotvornu i usklađenu primjenu Sporazuma, to mora biti izričito predviđeno Sporazumom.

ČLANAK 9.

Načelo isključivosti

Ugovorne stranke obvezuju se da će sporove oko tumačenja ili primjene Sporazuma i pravnih akata Unije na koje se u njemu upućuje, odnosno, ovisno o slučaju, oko sukladnosti odluke Komisije donesene na temelju Sporazuma s njegovim odredbama rješavati isključivo na načine predviđene u ovom Protokolu.

ČLANAK 10.

Postupak u slučaju poteškoća s tumačenjem ili primjenom

1. U slučaju poteškoća s tumačenjem ili primjenom Sporazuma ili pravnog akta Unije na koji se upućuje u Sporazumu ugovorne stranke međusobno se savjetuju u okviru Zajedničkog odbora kako bi pronašle obostrano prihvatljivo rješenje. U tu se svrhu Zajedničkom odboru dostavljaju sve korisne informacije koje mu omogućuju temeljitu analizu situacije. Zajednički odbor razmatra sve mogućnosti za osiguravanje daljnjeg pravilnog funkcioniranja Sporazuma.
2. Ako Zajednički odbor ne uspije pronaći rješenje za poteškoće iz stavka 1. u roku od tri mjeseca od datuma na koji je o njima obaviješten, bilo koja od ugovornih stranaka zatražiti da arbitražni sud riješi spor u skladu s pravilima iz Dodatka.

3. Ako se spor odnosi na tumačenje ili primjenu odredbe iz članka 7. stavka 2. i ako je tumačenje te odredbe relevantno za rješavanje spora i neophodno za donošenje odluke, arbitražni sud upućuje taj predmet Sudu Europske unije.

Ako se spor odnosi na tumačenje ili primjenu odredbe obuhvaćene iznimkom od obveze dinamičnog usklađivanja iz članka 5. stavka 7. i ako spor ne obuhvaća tumačenje ili primjenu pojmova iz prava Unije, arbitražni sud rješava spor bez upućivanja predmeta Sudu Europske unije.

4. Ako arbitražni sud uputi predmet Sudu Europske unije u skladu sa stavkom 3.:

- (a) odluka Suda Europske unije obvezujuća je za arbitražni sud; i
- (b) Švicarska uživa ista prava kao države članice i institucije Unije i *mutatis mutandis* podliježe istim postupcima pred Sudom Europske unije.

5. Svaka ugovorna stranka poduzima sve potrebne mjere kako bi u dobroj vjeri postupila u skladu s odlukom arbitražnog suda.

Ugovorna stranka za koju arbitražni sud utvrdi da nije postupala u skladu sa Sporazumom preko Zajedničkog odbora obavještuje drugu ugovornu stranku o mjerama koje je poduzela kako bi se uskladila s odlukom arbitražnog suda.

6. Zaštitne mjere utvrđene u Zajedničkoj izjavi o odbijanju socijalne pomoći i prekidu boravka prije stjecanja prava na stalni boravak i Zajedničkoj izjavi o obavješćivanju o zapošljavanju, priloženima ovom Sporazumu, uzimaju se u obzir u dobroj vjeri u kontekstu rješavanja sporova podnesenih Zajedničkom odboru.

Prvi podstavak primjenjuje se sve dok i u mjeri u kojoj su zaštitne mjere i dalje spojive s relevantnim pravnim aktima Unije uključenima u Sporazum. Zaštitne mjere ne utječu na primjenu članka 5. stavka 1. ovog Protokola.

ČLANAK 11.

Kompenzacijske mjere

1. Ako ugovorna stranka za koju arbitražni sud utvrdi da nije postupala u skladu sa Sporazumom ne obavijesti drugu ugovornu stranku u razumnom roku određenom u skladu s člankom IV.2. stavkom 6. Dodatka o mjerama koje je poduzela kako bi se uskladila s odlukom arbitražnog suda ili ako druga ugovorna stranka smatra da priopćene mjere nisu u skladu s odlukom arbitražnog suda, ta druga ugovorna stranka može donijeti proporcionalne kompenzacijske mjere u okviru Sporazuma ili bilo kojeg drugog bilateralnog sporazuma u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje (dalje u tekstu „kompenzacijske mjere”) kako bi se ispravila moguća neravnoteža. Ugovornu stranku za koju je arbitražni sud utvrdio da nije postupala u skladu sa Sporazumom obavješćuje o kompenzacijskim mjerama i navodi te mjere u toj obavijesti. Te kompenzacijske mjere počinju proizvoditi učinke tri mjeseca od datuma obavijesti.

2. Ako u roku od mjesec dana od datuma obavijesti o planiranim kompenzacijskim mjerama Zajednički odbor ne donese odluku o njihovoj suspenziji, izmjeni ili poništenju, bilo koja ugovorna stranka može pitanje njihove proporcionalnosti uputiti na arbitražu, u skladu s Dodatkom.
3. Arbitražni sud donosi odluku u roku utvrđenom u članku III.8. stavku 4. Dodatka.
4. Kompenzacijske mjere nemaju retroaktivni učinak. Posebno se zadržavaju prava i obveze koje su pojedinci i gospodarski subjekti stekli prije nego što su kompenzacijske mjere počele proizvoditi učinke.

ČLANAK 12.

Suradnja među jurisdikcijama

1. Kako bi se osiguralo ujednačeno tumačenje, švicarski Savezni vrhovni sud i Sud Europske unije uspostavljaju dijalog i dogovaraju načine njegove provedbe.
2. Švicarska ima pravo Sudu Europske unije podnositi podneske ili pisana očitovanja ako sud iz države članice Unije tom sudu uputi na prethodnu odluku pitanje koje se odnosi tumačenje Sporazuma ili odredbe pravnog akta Unije na koji se u njemu upućuje.

POGLAVLJE 4.

OSTALE ODREDBE

ČLANAK 13.

Financijski doprinos

1. Švicarska u skladu s ovim člankom i Prilogom doprinosi financiranju aktivnosti agencija, informacijskih sustava i drugih aktivnosti Unije navedenih u članku 1. Priloga kojima ima pristup.

Zajednički odbor može donijeti odluku o izmjeni Priloga.

2. Unija može u bilo kojem trenutku obustaviti sudjelovanje Švicarske u aktivnostima iz stavka 1. ovog članka ako Švicarska ne izvrši plaćanje u roku utvrđenom u uvjetima plaćanja iz članka 2. Priloga.

Ako Švicarska ne izvrši plaćanje u utvrđenom roku, Unija joj šalje službenu opomenu. Ako Švicarska ne uplati cijeli iznos u roku od 30 dana od datuma primitka službene opomene, Unija može obustaviti njezino sudjelovanje u predmetnoj aktivnosti.

3. Financijski doprinos zbroj je:

(a) operativnog doprinosa; i

(b) naknade za sudjelovanje.

4. Financijski doprinos uplaćuje se jednom godišnje, a datumi dospijeća navode se u pozivima za dodjelu sredstava koje objavljuje Komisija.

5. Operativni doprinos temelji se na ključu za uplatu doprinosa, koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (dalje u tekstu „BDP”) Švicarske po tržišnim cijenama i BDP-a Unije po tržišnim cijenama.

U tu su svrhu podaci o BDP-u ugovornih stranaka po tržišnim cijenama najnoviji podaci dostupni od 1. siječnja godine u kojoj je izvršeno godišnje plaćanje, kako ih je dostavio Statistički ured Europske unije (EUROSTAT), uzimajući u obzir Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o suradnji u području statistike, potpisan u Luxembourg 26. listopada 2004. Ako se taj sporazum prestane primjenjivati, BDP Švicarske onaj je koji se utvrdi na temelju podataka Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD).

6. Operativni doprinos za svaku agenciju Unije izračunava se primjenom ključa za uplatu doprinosa na njezin izglasani godišnji proračun upisan u odgovarajuće proračunske linije za subvencije Unije za predmetnu godinu, uzimajući pritom u obzir svaki prilagođeni operativni doprinos za svaku agenciju kako je utvrđeno u članku 1. Priloga.

Operativni doprinos za informacijske sustave i druge aktivnosti izračunava se primjenom ključa za uplatu doprinosa na relevantni proračun za predmetnu godinu kako je utvrđeno u dokumentima za izvršenje proračuna, kao što su programi rada ili ugovori.

Svi referentni iznosi temelje se na odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza.

7. Godišnja naknada za sudjelovanje iznosi 4 % godišnjeg operativnog doprinosa izračunanog u skladu sa stavcima 5. i 6.
8. Komisija Švicarskoj pruža odgovarajuće informacije o izračunu njezina financijskog doprinosa. Te se informacije dostavljaju u skladu s pravilima Unije o povjerljivosti i zaštiti podataka.
9. Svi financijski doprinosi Švicarske ili plaćanja Unije i izračun iznosa koje treba platiti ili primiti vrše se u eurima.
10. Ako se stupanje na snagu ovog Protokola ne poklapa s početkom kalendarske godine, operativni doprinos Švicarske za tu godinu prilagođava se u skladu s metodologijom i uvjetima plaćanja iz članka 5. Priloga.
11. Detaljne odredbe o primjeni ovog članka navedene su u Prilogu.
12. Tri godine nakon stupanja na snagu ovog Protokola i svake tri godine nakon toga Zajednički odbor preispituje i prema potrebi prilagođava uvjete sudjelovanja Švicarske kako je utvrđeno u članku 1. Priloga.

ČLANAK 14.

Upućivanja na područja

Kad god pravni akti Unije uključeni u Sporazum sadržavaju upućivanja na područje „Europske unije”, „Unije”, „zajedničkog tržišta” ili „unutarnjeg tržišta”, ta se upućivanja za potrebe Sporazuma smatraju upućivanjima na područja iz članka 24. Sporazuma.

ČLANAK 15.

Upućivanja na državljane država članica Unije

Kad god pravni akti Unije uključeni u Sporazum sadržavaju upućivanja na državljane država članica Unije, ta se upućivanja za potrebe Sporazuma smatraju upućivanjima na državljane država članica Unije i državljane Švicarske.

ČLANAK 16.

Stupanje na snagu i provedba pravnih akata Unije

Odredbe pravnih akata Unije uključenih u Sporazum koje se odnose na njihovo stupanje na snagu ili provedbu nisu relevantne za potrebe Sporazuma.

Rokovi i datumi do kojih Švicarska mora staviti na snagu i provesti odluke o uključivanju pravnih akata Unije u Sporazum proizlaze iz članka 5. stavka 8. i članka 6. stavka 5., kao i iz odredaba o prijelaznim rješenjima.

ČLANAK 17.

Adresati pravnih akata Unije

Odredbe pravnih akata Unije uključenih u Sporazum u kojima se navodi da su upućeni državama članicama Unije nisu relevantne za potrebe Sporazuma.

POGLAVLJE 5.

ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 18.

Provedba

1. Ugovorne stranke poduzimaju sve odgovarajuće opće ili posebne mjere da bi se ispunile obveze koje proizlaze iz Sporazuma i suzdržavaju se od poduzimanja mjera koje bi mogle ugroziti postizanje njegovih ciljeva.

2. Ugovorne stranke poduzimaju sve potrebne mjere da bi zajamčile željeni rezultat pravnih akata Unije na koje se upućuje u Sporazumu i suzdržavaju se od poduzimanja mjera koje bi mogle ugroziti postizanje njihovih ciljeva.

ČLANAK 19.

Stupanje na snagu

1. Unija i Švicarska ovaj Protokol ratificiraju ili odobravaju u skladu sa svojim postupcima. Unija i Švicarska međusobno se obavješćuju o provedbi unutarnjih postupaka potrebnih za stupanje na snagu ovog Protokola.
2. Ovaj Protokol stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon posljednje obavijesti o sljedećim instrumentima:
 - (a) Protokolu o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba,
 - (b) Institucionalnom protokolu uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu,
 - (c) Protokolu o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu,

- (d) Protokolu o državnim potporama uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu,
- (e) Institucionalnom protokolu uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika,
- (f) Protokolu o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika,
- (g) Protokolu o državnim potporama uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika,
- (h) Protokolu o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima,
- (i) Institucionalnom protokolu uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti,
- (j) Protokolu o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti,
- (k) Sporazumu između Europske unije i Švicarske Konfederacije o redovitom financijskom doprinosu Švicarske smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Europskoj uniji,

- (l) Sporazumu između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o sudjelovanju Švicarske Konfederacije u programima Unije,
- (m) Sporazumu između Europske unije i Švicarske Konfederacije o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program.

ČLANAK 20.

Izmjena i raskid

1. Ovaj se Protokol može izmijeniti u bilo kojem trenutku zajedničkim dogovorom Unije i Švicarske.
2. Ako se Sporazum raskine u skladu s člankom 25. stavkom 3. Sporazuma, ovaj Protokol prestaje biti na snazi na datum iz članka 25. stavka 4. Sporazuma.
3. Ako Sporazum prestane biti na snazi, pojedinci i gospodarski subjekti zadržavaju prava i obveze koje su stekli na temelju Sporazuma prije datuma njegova prestanka. Unija i Švicarska sporazumno utvrđuju koje se mjere trebaju poduzeti s obzirom na prava koja su u postupku stjecanja.

Sastavljeno u [...] [...] u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

U POTVRDU TOGA niže potpisani, propisno ovlašteni za to, potpisali su ovaj Protokol.

[Potpis na sva 24 jezika EU-a: „Za Europsku uniju” i „Za Švicarsku Konfederaciju”]

PRILOG O PRIMJENI ČLANKA 13. PROTOKOLA

ČLANAK 1.

Popis aktivnosti agencija, informacijskih sustava i drugih aktivnosti Unije
kojima Švicarska treba financijski doprinosti

Švicarska financijski doprinosi:

(a) agencijama:

ne.

(b) informacijskim sustavima:

Europskoj mreži službi za zapošljavanje (EURES) uspostavljenoj Uredbom (EU) 2016/589 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. travnja 2016. o Europskoj mreži službi za zapošljavanje (EURES), pristupu radnika uslugama mobilnosti i daljnjoj integraciji tržišta rada i izmjeni uredaba (EU) br. 492/2011 i (EU) br. 1296/2013 (SL L 107, 22.4.2016., str. 1.), kako se primjenjuje u skladu s Prilogom I. Sporazumu;

elektroničkoj razmjeni informacija o socijalnom osiguranju (EESSI) uspostavljenoj Uredbom (EZ) br. 883/2004 (SL L 166, 30.4.2004., str. 1.), kako je ispravljena u SL L 200, 7.6.2004., str. 1. i SL L 204, 4.8.2007., str. 30. i Uredbom (EZ) br. 987/2009 (SL L 284, 30.10.2009., str. 1.), kako se primjenjuje u skladu s Prilogom II. Sporazumu;

Informacijskom sustavu unutarnjeg tržišta (IMI) uspostavljenom Uredbom (EU) br. 1024/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2008/49/EZ (SL L 316, 14.11.2012., str. 1.), kako se primjenjuje u skladu s prilogima I. i III. Sporazumu;

(c) ostalim aktivnostima:

ne.

ČLANAK 2.

Uvjeti plaćanja

1. Plaćanja dospjela na temelju članka 13. Protokola izvršavaju se u skladu s ovim člankom.
2. Pri raspisivanju poziva za uplatu sredstava za financijsku godinu Komisija Švicarskoj dostavlja sljedeće informacije:

(a) iznos operativnog doprinosa; i

(b) iznos naknade za sudjelovanje.

3. Komisija Švicarskoj što prije, a najkasnije 16. travnja svake financijske godine dostavlja sljedeće informacije o njezinu sudjelovanju:

(a) iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza iz godišnjeg izglasanog proračuna Unije upisanih u odgovarajuće proračunske linije za subvencije Unije za predmetnu godinu za svaku agenciju Unije, uzimajući u obzir sve prilagođene operativne doprinose za sve agencije kako je utvrđeno u članku 1. i iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u vezi s izglasanim proračunom Unije za predmetnu godinu za odgovarajući proračun informacijskih sustava i drugih aktivnosti koje obuhvaćaju sudjelovanje Švicarske u skladu s člankom 1.;

(b) iznos naknade za sudjelovanje iz članka 13. stavka 7. Protokola; i

(c) kad je riječ o agencijama, u godini $N + 1$ iznose proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N u okviru odgovarajućih proračunskih linija za subvencije Unije u vezi s godišnjim proračunom Unije upisanih u odgovarajuće proračunske linije za subvencije Unije za godinu N .

4. Komisija na temelju svojeg nacrtu proračuna što prije, a najkasnije do 1. rujna financijske godine, dostavlja procjenu informacija iz stavka 3. točaka (a) i (b).

5. Komisija Švicarskoj upućuje poziv za uplatu sredstava u iznosu njezinih doprinosa na temelju ovog Sporazuma za svaku agenciju, informacijski sustav i drugu aktivnost u kojima Švicarska sudjeluje najkasnije 16. travnja i, ako je primjenjivo na relevantnu agenciju, informacijski sustav ili drugu aktivnost, najranije 22. listopada, a najkasnije 31. listopada svake financijske godine.

6. Pozivi za uplatu sredstava iz stavka 5. strukturirani su u obrocima kako slijedi:

- (a) prvi obrok svake godine u vezi s pozivom za uplatu sredstava koji se izdaje do 16. travnja odgovara iznosu koji je jednak procjeni godišnjeg financijskog doprinosa za predmetnu agenciju, informacijski sustav ili drugu aktivnost iz stavka 4.

Švicarska iznos naznačen u tom pozivu za uplatu sredstava uplaćuje najkasnije 60 dana od upućivanja poziva za uplatu sredstava;

- (b) ako je primjenjivo, drugi obrok u godini, u vezi s pozivom za uplatu sredstava koji se upućuje najranije 22. listopada, a najkasnije 31. listopada, odgovara razlici između iznosa iz stavka 4. i iznosa iz stavka 5. ako je iznos iz stavka 5. veći.

Švicarska iznos naveden u tom pozivu za uplatu sredstava uplaćuje najkasnije do 21. prosinca.

Za svaki poziv za uplatu sredstava Švicarska može izvršiti zasebna plaćanja za svaku agenciju, informacijski sustav ili drugu aktivnost.

7. U prvoj godini provedbe Protokola Komisija raspisuje samo jedan poziv za uplatu sredstava, i to u roku od 90 dana od stupanja Protokola na snagu.

Švicarska iznos naznačen u tom pozivu za uplatu sredstava uplaćuje najkasnije 60 dana od upućivanja poziva za uplatu sredstava;

8. Za svako kašnjenje u plaćanju financijskog doprinosa Švicarskoj se na nepodmireni iznos obračunavaju zatezne kamate, i to od datuma dospijeca do dana na koji se nepodmireni iznos uplati u cijelosti.

Na potraživanja koja na datum dospijeca nisu podmirena obračunava se stopa koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C *Službenog lista Europske unije*, a koja je na snazi prvog dana mjeseca u kojem iznos dospijeva, ili 0 %, ovisno o tome što je više, uvećano za 3,5 postotnih bodova.

ČLANAK 3.

Prilagodba financijskog doprinosa Švicarske agencijama Unije s obzirom na provedbu

Financijski doprinos Švicarske agencijama Unije prilagođava se u godini $N + 1$ kad se početni operativni doprinos prilagođava naviše ili naniže za iznos razlike između početnog operativnog doprinosa i prilagođenog doprinosa izračunanog primjenom ključa za uplatu doprinosa za godinu N na iznos proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za preuzimanje obveza u godini N u okviru odgovarajućih proračunskih linija za subvencije Unije. Za tu se razliku, ovisno o slučaju, uzima u obzir prilagođeni operativni doprinos za svaku agenciju izražen u postotku kako je definirano u članku 1.

ČLANAK 4.

Postojeći dogovori

Članak 13. Protokola i ovaj Prilog ne primjenjuju se na dogovore između Švicarske i Unije koji uključuju financijske doprinose Švicarske. Agencije, informacijski sustavi i druge aktivnosti obuhvaćene takvim dogovorima:

- Zajednički informacijski sustav o socijalnoj zaštiti (MISSOC), u skladu s odgovarajućim ugovornim aranžmanima Švicarske i Komisije s tajništvom MISSOC-a.

ČLANAK 5.

Prijelazna rješenja

Ako protokol ne stupi na snagu 1. siječnja, ovaj se članak primjenjuje odstupajući od članka 2.

U prvoj godini provedbe Protokola operativni doprinos za predmetnu godinu koji se primjenjuje na relevantnu agenciju, informacijski sustav ili drugu aktivnost kako je utvrđeno u skladu s člankom 13. Protokola i člancima od 1. do 3. ovog Priloga umanjuje se *pro rata temporis* množenjem iznosa godišnjeg operativnog doprinosa s omjerom:

- (a) broja kalendarskih dana od datuma stupanja Protokola na snagu do 31. prosinca predmetne godine; i
- (b) ukupnog broja kalendarskih dana u predmetnoj godini.

DODATAK O ARBITRAŽNOM SUDU

POGLAVLJE I.

UVODNE ODREDBE

ČLANAK I.1.

Područje primjene

Ako jedna od ugovornih stranaka (dalje u tekstu „stranke”) uputi spor na arbitražu u skladu s člankom 10. stavkom 2. ili člankom 11. stavkom 2. Protokola ili pokrene arbitražni postupak u skladu s člankom 14.a stavkom 2. ili 4. Sporazuma, primjenjuju se pravila utvrđena u ovom Dodatku.

ČLANAK I.2.

Pisarnica i tajničke usluge

Međunarodni ured Stalnog arbitražnog suda u Haagu (dalje u tekstu „Međunarodni ured”) obavlja funkcije pisarnice i pruža potrebne tajničke usluge.

ČLANAK I.3.

Obavijesti i izračun rokova

1. Obavijesti, uključujući priopćenja i prijedloge, mogu se slati bilo kojim komunikacijskim sredstvom koje potvrđuje njihov prijenos ili omogućuje potvrdu tih obavijesti.
2. Takve se obavijesti mogu slati elektronički samo ako je stranka izričito odredila ili odobrila adresu u tu svrhu.
3. Takve obavijesti koje se dostavljaju strankama šalju se Odjelu za Europu Saveznog ministarstva vanjskih poslova za Švicarsku i Pravnoj službi Komisije za Uniju.

4. Svi rokovi iz ovog Dodatka počinju teći od dana nakon određenog događaja ili poduzimanja određene radnje. Ako je posljednji dan za dostavu određenog dokumenta neradni dan institucija Unije ili vlade Švicarske, rok za dostavu tog dokumenta istječe prvi idući radni dan. Računaju se i neradni dani unutar tog razdoblja.

ČLANAK I.4.

Obavijest o arbitraži

1. Stranka koja pokreće arbitražni postupak (dalje u tekstu „tužitelj”) šalje obavijest o arbitraži drugoj stranci (dalje u tekstu „tuženik”) i Međunarodnom uredu.
2. Smatra se da arbitražni postupak započinje dan nakon što tuženik primi obavijest o arbitraži.
3. Obavijest o arbitraži sadržava sljedeće informacije:
 - (a) zahtjev da se spor uputi na arbitražu;
 - (b) imena i podatke za kontakt stranaka;
 - (c) imena i adrese tužiteljevih zastupnika;

- (d) pravnu osnovu postupka (članak 10. stavak 2. ili članak 11. stavak 2. Protokola) i:
- i. u slučajevima iz članka 10. stavka 2. Protokola, sporno pitanje kako je službeno uvršteno u dnevni red Zajedničkog odbora radi rješavanja u skladu s člankom 10. stavkom 1. Protokola; i
 - ii. u slučajevima iz članka 11. stavka 2. Protokola, odluku arbitražnog suda, eventualne provedbene mjere iz članka 10. stavka 5. Protokola i sporne kompenzacijske mjere;
 - iii. u slučajevima iz članka 14.a stavaka 2. i 4. Sporazuma navodne poteškoće u skladu s člankom 14.a stavkom 2. Sporazuma;
- (e) pravilo koje je uzrok spora ili je povezano s njim;
- (f) kratak opis spora; i
- (g) ime jednog arbitra ili, ako se imenuje pet arbitara, imena dvaju arbitara.
4. U slučajevima iz članka 10. stavka 3. Protokola obavijest o arbitraži može sadržavati i informacije o potrebi za upućivanjem predmeta Sudu Europske unije.
5. Nikakve tvrdnje o dostatnosti obavijesti o arbitraži ne sprečavaju konstituiranje arbitražnog suda. Arbitražni sud donosi konačnu odluku o sporu.

ČLANAK I.5.

Odgovor na obavijest o arbitraži

1. U roku od 60 dana od primitka obavijesti o arbitraži tuženik tužitelju i Međunarodnom uredu šalje odgovor, koji sadržava sljedeće informacije:

- (a) imena i podatke za kontakt stranaka;
- (b) imena i adrese tuženikovih zastupnika;
- (c) odgovor na informacije navedene u obavijesti o arbitraži u skladu s člankom I.4. stavkom 3. točkama od (d) do (f); i
- (d) ime jednog arbitra ili, ako se imenuje pet arbitara, imena dvaju arbitara.

2. U slučajevima iz članka 10. stavka 3. Protokola odgovor na obavijest o arbitraži može sadržavati i odgovor na informacije iz obavijesti o arbitraži u skladu s člankom I.4. stavkom 4. ovog Dodatka i informacije o potrebi za upućivanjem predmeta Sudu Europske unije.

3. Izostanak odgovora ili nepotpun ili nepravodoban odgovor tuženika na obavijest o arbitraži ne sprečava konstituiranje arbitražnog suda. Arbitražni sud donosi konačnu odluku o sporu.

4. Zatraži li tuženik u odgovoru na obavijest o arbitraži da se arbitražni sud sastoji od pet arbitara, tužitelj imenuje dodatnog arbitra u roku od 30 dana od primitka odgovora na obavijest o arbitraži.

ČLANAK I.6.

Zastupanje i pomoć

1. Pred arbitražnim sudom stranke zastupa barem jedan zastupnik. Zastupnicima mogu pomagati savjetnici ili odvjetnici.
2. Sve promjene zastupnika ili njihovih adresa priopćuju se drugoj stranci, Međunarodnom uredu i arbitražnom sudu. Arbitražni sud može u bilo kojem trenutnu samoinicijativno ili na zahtjev stranke tražiti da mu se predoče dokazi o ovlastima dodijeljenima zastupnicima stranaka.

POGLAVLJE II.

SASTAV ARBITRAŽNOG SUDA

ČLANAK II.1.

Broj arbitara

Arbitražni sud sastoji se od tri arbitra. Ako tužitelj u obavijesti o arbitraži ili tuženik u odgovoru na nju to zatraži, arbitražni sud sastoji se od pet arbitara.

ČLANAK II.2.

Imenovanje arbitara

1. Imenuju li se tri arbitra, svaka stranka određuje jednog. Dva arbitra koje su imenovale stranke odabiru trećeg arbitra za predsjednika arbitražnog suda.
2. Imenuje li se pet arbitara, svaka stranka određuje dva. Četiri arbitra koje su imenovale stranke biraju petog arbitra za predsjednika arbitražnog suda.

3. Ako se arbitri ne dogovore oko odabira predsjednika arbitražnog suda u roku od 30 dana od imenovanja posljednjeg arbitra po izboru stranaka, predsjednika imenuje glavni tajnik Stalnog arbitražnog suda.

4. Radi olakšavanja postupka odabira arbitara za sastav arbitražnog suda utvrđuje se i prema potrebi ažurira okvirni popis osoba s kvalifikacijama iz stavka 6., koji je zajednički svim bilateralnim sporazumima u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje te Sporazumu između Europske unije i Švicarske Konfederacije o zdravlju, potpisanom u [...] [...] (dalje u tekstu „Sporazum o zdravlju”), Sporazumu između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima, potpisanom u Luxembourg 21. lipnja 1999. (dalje u tekstu „Sporazum o trgovini poljoprivrednim proizvodima”) i Sporazumu između Europske unije i Švicarske Konfederacije o redovitom financijskom doprinosu Švicarske smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Europskoj uniji, potpisanom u [...] [...] (dalje u tekstu „Sporazum o redovitom financijskom doprinosu Švicarske”). Taj se popis za potrebe Sporazuma donosi i ažurira odlukom Zajedničkog odbora.

5. Ako stranka ne odredi arbitra, glavni tajnik Stalnog arbitražnog suda imenuje arbitra s popisa iz stavka 4. Ako takav popis ne postoji, glavni tajnik Stalnog arbitražnog suda imenuje arbitra ždrijebom među pojedincima koje su jedna ili obje stranke službeno predložile za potrebe stavka 4.

6. Članovi arbitražnog suda moraju biti visokokvalificirane,iskusne i neovisne osobe (povezane ili nepovezane sa strankama) za koje je sigurno da nisu u sukobu interesa. Posebno moraju imati dokazano stručno znanje u području prava i pitanjima obuhvaćenima ovim Sporazumom, ne smiju primati upute ni od jedne stranke, moraju djelovati u vlastito ime i ne smiju primaju upute ni od jedne organizacije ili vlade kad je riječ o pitanjima povezanim sa sporom. Predsjednik arbitražnog suda mora imati iskustva i s postupcima rješavanja sporova.

ČLANAK II.3.

Izjave arbitara

1. Kad se razmatra imenovanje određene osobe arbitrom, ta osoba mora prijaviti sve što bi njezinu nepristranost ili neovisnost moglo dovesti u opravdanu sumnju. Od trenutka imenovanja i tijekom cijelog arbitražnog postupka arbitar je dužan strankama i drugim arbitrima bez odgode prijaviti sve takve okolnosti ako to već nije učinio.
2. Svaki arbitar može se razriješiti dužnosti ako postoje okolnosti koje bi njegovu nepristranost ili neovisnost mogle dovesti u opravdanu sumnju.
3. Stranka može zatražiti razrješenje arbitra kojeg je imenovala samo iz razloga otkrivenog nakon imenovanja.
4. Ako arbitar ne djeluje ili ako je *de jure* ili *de facto* spriječen u obavljanju svojih zadaća, primjenjuje se postupak za razrješenje arbitara utvrđen u članku II.4.

ČLANAK II.4.

Razrješenje arbitara

1. Stranka koja želi razriješiti arbitra podnosi zahtjev za razrješenje u roku od 30 dana od datuma na koji je obaviještena o njegovu imenovanju ili u roku od 30 dana od datuma na koji je doznala za okolnosti iz članka II.3.
2. Zahtjev za razrješenje šalje se drugoj stranci, arbitru kojeg se razrješuje dužnosti, drugim arbitrima i Međunarodnom uredu. U njemu se navode razlozi zbog kojih se traži razrješenje.
3. Kad se podnese zahtjev za razrješenje, druga stranka može ga prihvatiti. Sporni arbitar može i odstupiti s dužnosti. Čin prihvatanja zahtjeva ili odstupanja s dužnosti ne znači priznavanje razloga podnošenja zahtjeva za razrješenje.
4. Ako u roku od 15 dana od datuma obavijesti o zahtjevu za razrješenje druga stranka ne prihvati zahtjev ili predmetni arbitar ne odstupi, stranka koja traži razrješenje može zatražiti od glavnog tajnika Stalnog arbitražnog suda da donese odluku o razrješenju.
5. Osim ako se stranke dogovore drukčije, odluka iz stavka 4. sadržava obrazloženje.

ČLANAK II.5.

Zamjena arbitra

1. Podložno stavku 2. ovog članka, ako je nužno zamijeniti arbitra tijekom arbitražnog postupka, zamjena se imenuje ili bira u skladu s postupkom utvrđenim u članku II.2., koji se primjenjuje na imenovanje ili odabir arbitra kojeg treba zamijeniti. Taj se postupak primjenjuje čak i ako jedna stranka nije iskoristila svoje pravo imenovanja ili sudjelovanja u imenovanju arbitra kojeg treba zamijeniti.
2. Ako dođe do zamjene arbitra, postupak se nastavlja u fazi u kojoj je zamijenjeni arbitar prestao obnašati svoje dužnosti, osim ako arbitražni sud odluči drukčije.

ČLANAK II.6.

Izuzimanje od odgovornosti

Osim u slučajevima namjernog prijestupa ili krajnje nepažnje stranke se u najvećoj mogućoj mjeri dopuštenoj mjerodavnim pravom odriču mogućnosti podizanja bilo kakve tužbe protiv arbitara zbog bilo kojeg djela ili propusta u arbitraži.

POGLAVLJE III.

ARBITRAŽNI POSTUPAK

ČLANAK III.1.

Opće odredbe

1. Datumom osnivanja arbitražnog suda smatra se datum na koji je posljednji arbitar prihvatio imenovanje.
2. Arbitražni sud osigurava da se sa strankama postupa jednako i da u odgovarajućoj fazi postupka obje stranke imaju dovoljno prilika da ostvare svoja prava i iznesu svoje argumente. Arbitražni sud vodi postupak tako da se izbjegnu kašnjenja i nepotrebni troškovi i osigura rješenje spora između stranaka.
3. Osim ako arbitražni sud odluči drukčije, rasprava se organizira nakon što arbitražni sud sasluša stranke.
4. Priopćenja arbitražnom sudu stranke šalju preko Međunarodnog ureda i istovremeno šalju primjerak drugoj stranci. Međunarodni ured šalje primjerak priopćenja svim arbitrima.

ČLANAK III.2.

Mjesto arbitraže

Mjesto arbitraže je Haag. U iznimnim okolnostima arbitražni sud može se sastati na bilo kojem drugom mjestu koje smatra prikladnim za vijećanje.

ČLANAK III.3.

Jezik

1. Postupak se odvija na francuskom i engleskom jeziku.
2. Arbitražni sud može naložiti da se uz sve dokumente priložene tužbenom zahtjevu ili odgovoru na tužbu i svim dodatnim dokumentima podnesenima u okviru postupka na izvornom jeziku priloži prijevod na jedan od jezika postupka.

ČLANAK III.4.

Tužbeni zahtjev

1. Tužitelj šalje tužbeni zahtjev u pisanom obliku tuženiku i arbitražnom sudu preko Međunarodnog ureda u roku koji odredi arbitražni sud. Ako tužiteljeva obavijest o arbitraži iz članka I.4. ispunjava i uvjete iz stavaka 2. i 3. ovog članka, tužitelj može odlučiti da se ona smatra tužbenim zahtjevom.

2. Tužbeni zahtjev sadržava sljedeće informacije:

- (a) informacije iz članka I.4. stavka 3. točaka od (b) do (f);
- (b) izjavu o činjeničnom stanju u prilog zahtjevu; i
- (c) pravne argumente u prilog zahtjevu.

3. U mjeri u kojoj je to moguće, tužbeni zahtjev uključuje ili upućuje na sve dokumente i druge dokaze koje je tužitelj naveo. U slučajevima iz članka 10. stavka 3. Protokola tužbeni zahtjev sadržava i, u mjeri u kojoj je to moguće, informacije o potrebi za upućivanjem predmeta Sudu Europske unije.

ČLANAK III.5.

Odgovor na tužbu

1. Tuženik šalje odgovor na tužbu u pisanom obliku tužitelju i arbitražnom sudu preko Međunarodnog ureda u roku koji odredi arbitražni sud. Ako tuženikov odgovor na obavijest o arbitraži iz članka I.5. ispunjava i uvjete iz stavka 2. ovog članka, tuženik može odlučiti da se taj odgovor smatra odgovorom na tužbu.

2. Odgovor na tužbu mora sadržavati odgovore na točke tužbenog zahtjeva navedene u skladu s člankom III.4. stavkom 2. točkama od (a) do (c) ovog Dodatka. U mjeri u kojoj je to moguće, odgovor na tužbu uključuje ili upućuje na sve dokumente i druge dokaze koje je tuženik naveo. U slučajevima iz članka 10. stavka 3. Protokola odgovor na tužbu sadržava i, u mjeri u kojoj je to moguće, informacije o potrebi za upućivanjem predmeta Sudu Europske unije.
3. U odgovoru na tužbu ili u kasnijoj fazi arbitražnog postupka ako arbitražni sud odluči da je kašnjenje opravdano s obzirom na okolnosti, tuženik može podnijeti protutužbu pod uvjetom da je arbitražni sud nadležan za nju.
4. Na protutužbu se primjenjuje članak III.4. stavci 2. i 3.

ČLANAK III.6.

Arbitražna nadležnost

1. Arbitražni sud odlučuje o svojoj nadležnosti na temelju članka 10. stavka 2. ili članka 11. stavka 2. Protokola ili članka 14.a stavka 2. ili 4. Sporazuma.
2. U slučajevima iz članka 10. stavka 2. Protokola arbitražni sud ovlašten je ispitati sporno pitanje kako je službeno uvršteno u dnevni red Zajedničkog odbora radi rješavanja u skladu s člankom 10. stavkom 1. Protokola.

3. U slučajevima iz članka 11. stavka 2. Protokola arbitražni sud pred kojim se vodio glavni predmet ovlašten je ispitati proporcionalnost spornih kompenzacijskih mjera, među ostalim kad su te mjere u cijelosti ili djelomično poduzete u okviru drugog bilateralnog sporazuma u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje.
4. U slučajevima iz članka 14.a stavaka 2. i 4. Sporazuma arbitražni sud ovlašten je ispitati jesu li navodne poteškoće dokazane i jesu li uzrokovane primjenom Sporazuma.
5. Prigovor zbog nenadležnosti arbitražnog suda podnosi se najkasnije u odgovoru na (protu)tužbu. Stranka koja je imenovala arbitra ili sudjelovala u njegovu imenovanju ne gubi zato pravo na podnošenje prigovora. Prigovor da spor nadilazi ovlasti arbitražnog suda mora se podnijeti čim se u arbitražnom postupku postavi pitanje koje navodno nadilazi njegove ovlasti. Arbitražni sud može dopustiti podnošenje prigovora nakon isteka propisanog roka ako smatra da je kašnjenje opravdano.
6. Arbitražni sud može odlučiti o prigovoru iz stavka 4. tako da ga tretira kao prethodno pitanje ili u okviru odluke o glavnoj stvari.

ČLANAK III.7.

Ostali pisani podnesci

Nakon savjetovanja sa strankama arbitražni sud odlučuje koje druge pisane podneske stranke moraju ili mogu podnijeti uz tužbeni zahtjev i odgovor na tužbu te određuje rok za njihovo podnošenje.

ČLANAK III.8.

Rokovi

1. Rokovi koje arbitražni sud odredi za dostavu pisanih dokumenata, uključujući tužbeni zahtjev i odgovor na tužbu, ne smiju biti dulji od 90 dana osim ako se stranke dogovore drukčije.
2. Arbitražni sud donosi konačnu odluku u roku od 12 mjeseci od datuma osnivanja. U posebno teškim iznimnim okolnostima arbitražni sud može produljiti taj rok za najviše tri mjeseca.
3. Rokovi iz stavaka 1. i 2. prepolovljuju se:
 - (a) na zahtjev tužitelja ili tuženika ako u roku od 30 dana od tog zahtjeva arbitražni sud nakon što sasluša drugu stranku odluči da je predmet hitan; ili
 - (b) ako se stranke tako dogovore.

4. U slučajevima iz članka 11. stavka 2. Protokola arbitražni sud donosi konačnu odluku u roku od šest mjeseci od datuma na koji su priopćene kompenzacijske mjere u skladu s člankom 11. stavkom 1. Protokola.

5. U slučajevima navedenima u članku 14.a stavcima 2. i 4. Sporazuma arbitražni sud donosi konačnu odluku u roku od šest mjeseci od datuma osnivanja.

ČLANAK III.9.

Upućivanja predmeta Sudu Europske unije

1. Arbitražni sud upućuje predmet Sudu Europske unije u skladu s člankom 7. i člankom 10. stavkom 3. Protokola.

2. Arbitražni sud može uputiti predmet Sudu Europske unije u bilo kojem trenutku postupka ako može dovoljno precizno definirati pravni i činjenični kontekst predmeta i pravna pitanja koja proizlaze iz njega.

Postupak pred arbitražnim sudom suspendira se dok Sud Europske unije ne donese odluku.

3. Obje stranke mogu arbitražnom sudu podnijeti obrazloženi zahtjev za upućivanje predmeta Sudu Europske unije. Arbitražni sud odbija taj zahtjev ako smatra da nisu ispunjeni uvjeti za upućivanje predmeta Sudu Europske unije iz stavka 1. Ako arbitražni sud odbije zahtjev stranke za upućivanje predmeta Sudu Europske unije, dužan je to obrazložiti u odluci o glavnoj stvari.

4. Arbitražni sud upućuje predmet Sudu Europske unije slanjem obavijesti. Ta obavijest mora sadržavati barem sljedeće informacije:

- (a) kratak opis spora;
- (b) sporne pravne akte Unije i/ili odredbe Sporazuma; i
- (c) pojam iz prava Unije koji je potrebno tumačiti u skladu s člankom 7. stavkom 2. Protokola.

Arbitražni sud obavješćuje stranke o upućivanju predmeta Sudu Europske unije.

5. Sud Europske unije po analogiji primjenjuje interni poslovnik koji se primjenjuje na izvršavanje njegove nadležnosti za donošenje prethodne odluke o tumačenju Ugovorâ i akata institucija, tijela, ureda i agencija Unije.

6. Zastupnici i odvjetnici ovlašteni zastupati stranke pred arbitražnim sudom u skladu s člancima I.4., I.5., III.4. i III.5. ovlašteni su zastupati stranke pred Sudom Europske unije.

ČLANAK III.10.

Privremene mjere

1. U slučajevima iz članka 11. stavka 2. Protokola svaka stranka može u bilo kojoj fazi arbitražnog postupka podnijeti zahtjev za određivanje privremenih mjera u obliku suspenzije kompenzacijskih mjera.
2. U zahtjevu iz stavka 1. potrebno je navesti predmet spora, okolnosti zbog kojih postoji hitnost te činjenične i pravne razloge koji *prima facie* opravdavaju određivanje privremenih mjera koje su zatražene. Zahtjev mora sadržavati sve dostupne dokaze i dokazne prijedloge za opravdavanje određivanja privremenih mjera.
3. Stranka koja traži privremene mjere zahtjev šalje u pisanom obliku drugoj stranci i arbitražnom sudu preko Međunarodnog ureda. Arbitražni sud određuje kratak rok u kojem druga stranka može podnijeti pisana ili usmena očitovanja.
4. Arbitražni sud donosi odluku o suspenziji osporavanih kompenzacijskih mjera u roku od mjesec dana od podnošenja zahtjeva iz stavka 1. ako se ispune sljedeći uvjeti:
 - (a) arbitražni sud *prima facie* smatra zadovoljavajućim meritum predmeta stranke koja je zatražila privremene mjere;
 - (b) arbitražni sud smatra da bi stranka koja je zatražila privremene mjere pretrpjela ozbiljnu i nepopravljivu štetu do donošenja konačne odluke ako se kompenzacijske mjere ne suspendiraju; i

- (c) šteta nanescna stranci koja je zatražila privremene mjere povezana s trenutačnom primjenom osporenih kompenzacijskih mjera premašuje interes trenutačne i djelotvorne primjene tih mjera.
5. Suspenzija postupka iz članka III.9. stavka 2. drugog podstavka ne primjenjuje se u postupku u skladu s ovim člankom.
6. Odluka koju arbitražni sud donese u skladu sa stavkom 4. ima samo privremeni učinak i ne dovodi u pitanje njegovu odluku o glavnoj stvari.
7. Suspenzija prestaje kad se donese konačna odluka u skladu s člankom 11. stavkom 2. Protokola, osim ako se u odluci arbitražnog suda u skladu sa stavkom 4. ovog članka odredi raniji datum.
8. Da bi se izbjegla svaka sumnja, za potrebe ovog članka podrazumijeva se da pri razmatranju interesa stranke koja je zatražila privremene mjere i druge stranke arbitražni sud uzima u obzir interese pojedinaca i gospodarskih subjekata stranaka, ali to ne znači da se tim pojedincima i gospodarskim subjektima pred njime dodjeljuje aktivna procesna legitimacija.

ČLANAK III.11.

Dokazi

1. Svaka stranka dostavlja dokaze o činjenicama na kojima temelji zahtjev ili obranu.

2. Arbitražni sud može na zahtjev stranke ili samoinicijativno od stranaka zatražiti relevantne informacije koje smatra nužnima i prikladnima. Arbitražni sud određuje rok do kojeg stranke moraju odgovoriti na njegov zahtjev.
3. Arbitražni sud može na zahtjev stranke ili samoinicijativno iz bilo kojeg izvora prikupljati informacije koje smatra prikladnima. Ako to smatra prikladnim, arbitražni sud može zatražiti i mišljenje stručnjaka u skladu s uvjetima koje su dogovorile stranke.
4. Sve informacije koje arbitražni sud pribavi na temelju ovog članka stavljaju se na raspolaganje strankama, koje arbitražnom sudu mogu podnijeti primjedbe na te informacije.
5. Nakon što zatraži mišljenje druge stranke, arbitražni sud donosi odgovarajuće mjere s obzirom na pitanja bilo koje stranke o zaštiti osobnih podataka, čuvanju poslovne tajne i legitimnim interesima povjerljivosti.
6. Arbitražni sud odlučuje o dopuštenosti, relevantnosti i snazi podnesenih dokaza.

ČLANAK III.12.

Rasprave

1. Ako se mora održati rasprava, arbitražni sud nakon savjetovanja sa strankama obavješćuje stranke dovoljno unaprijed o datumu, vremenu i mjestu održavanja rasprave.

2. Rasprava je javna, osim ako arbitražni sud po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranaka zbog ozbiljnih razloga odluči drukčije.
3. Predsjednik arbitražnog suda vodi i potpisuje zapisnik sa svake rasprave. Samo je taj zapisnik vjerodostojan.
4. Arbitražni sud može odlučiti održati virtualnu raspravu u skladu s praksom Međunarodnog ureda. Stranke se o tome pravodobno obavješćuje. U tim se slučajevima primjenjuju stavak 1. *mutatis mutandis* i stavak 3.

ČLANAK III.13.

Neispunjavanje obveza

1. Ako tužitelj bez valjanog razloga ne podnese tužbeni zahtjev u roku koji je utvrđen u ovom Dodatku ili koji je odredio arbitražni sud, arbitražni sud nalaže okončanje arbitražnog postupka, osim ako postoje neriješena pitanja u pogledu kojih možda treba donijeti odluku i ako arbitražni sud to smatra primjerenim.

Ako tuženik bez valjanog razloga ne podnese odgovor na obavijest o arbitraži ili odgovor na tužbu u roku koji je utvrđen u ovom Dodatku ili koji je odredio arbitražni sud, arbitražni sud nalaže nastavak postupka, ali pritom ne smatra da taj izostanak odgovora znači prihvatanje tužiteljevih navoda.

Drugi podstavak primjenjuje se i ako tužitelj ne podnese odgovor na protutužbu.

2. Ako se stranka propisno pozvana u skladu s člankom III.12. stavkom 1. ne pojavi na raspravi i ne dokaže da je imala valjan razlog za taj propust, arbitražni sud može nastaviti s arbitražom.

3. Ako stranka koju je arbitražni sud propisno pozvao da podnese dodatne dokaze to ne učini u zadanom roku i ne dokaže da je imala valjan razlog za taj propust, arbitražni sud može donijeti odluku na temelju raspoloživih dokaza.

ČLANAK III.14.

Okončanje postupka

1. Ako se dokaže da su stranke dobile razumnu priliku iznijeti svoje argumente, arbitražni sud može proglasiti okončanje postupka.

2. Ako to smatra potrebnim zbog iznimnih okolnosti, arbitražni sud može samoinicijativno ili na zahtjev stranke ponovno pokrenuti postupak u bilo kojem trenutku prije nego donese odluku.

POGLAVLJE IV.

ODLUKA

ČLANAK IV.1.

Odluke

Arbitražni sud nastoji odluke donositi konsenzusom. Međutim, ako se pokaže da odluku nije moguće donijeti konsenzusom, odluka arbitražnog suda donosi se većinom glasova arbitara.

ČLANAK IV.2.

Oblik i učinak odluke arbitražnog suda

1. Arbitražni sud može donositi zasebne odluke o različitim pitanjima u različito vrijeme.
2. Sve se odluke izdaju u pisanom obliku i u njima se navode razlozi na kojima se temelje. Odluke arbitražnog suda konačne su i obvezujuće za stranke.
3. Arbitri potpisuju odluku arbitražnog suda, koja mora sadržavati datum na koji je donesena i mjesto arbitraže. Primjerak odluke koju su potpisali arbitri dostavlja se strankama preko Međunarodnog ureda.

4. Međunarodni ured objavljuje odluku arbitražnog suda.

Pri objavi odluke arbitražnog suda Međunarodni ured pridržava se relevantnih pravila o zaštiti osobnih podataka, čuvanju profesionalne tajne i legitimnim interesima povjerljivosti.

Pravila iz drugog podstavka jednaka su za sve bilateralne sporazume u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje te za Sporazum o zdravlju, Sporazum o trgovini poljoprivrednim proizvodima i Sporazum o redovitom financijskom doprinosu Švicarske. Za potrebe Sporazuma Zajednički odbor donosi i ažurira ta pravila odlukom.

5. Stranke bez odgode postupaju u skladu sa svim odlukama arbitražnog suda.

6. U slučajevima iz članka 10. stavka 2. Protokola, nakon što prikupi mišljenja stranaka, arbitražni sud u odluci o glavnoj stvari određuje razuman rok za postupanje u skladu s odlukom na temelju članka 10. stavka 5. Protokola, uzimajući u obzir unutarnje postupke stranaka.

ČLANAK IV.3.

Mjerodavno pravo, pravila tumačenja, posrednik

1. Mjerodavno pravo obuhvaća Sporazum, pravne akte Unije na koje se u njemu upućuje i sva druga pravila međunarodnog prava relevantna za primjenu tih instrumenata.

2. Arbitražni sud odlučuje u skladu s pravilima tumačenja iz članka 7. Protokola.
3. Prijašnje odluke tijela za rješavanje sporova o proporcionalnosti kompenzacijskih mjera na temelju nekog od drugih bilateralnih sporazuma iz članka 11. stavka 1. Protokola obvezujuće su za arbitražni sud.
4. Arbitražni sud ne smije odlučivati kao posrednik ili *ex aequo et bono*.

ČLANAK IV.4.

Sporazumno rješenje ili drugi razlozi za okončanje postupka

1. Stranke mogu u bilo kojem trenutku sporazumno riješiti spor. Dogovore li rješenje, zajednički ga priopćuju arbitražnom sudu. Ako je za to rješenje potrebno odobrenje bilo koje od stranaka u skladu s relevantnim domaćim postupcima, u obavijesti se upućuje na to, a arbitražni se postupak suspendira. Ako takvo odobrenje nije potrebno odnosno nakon što se dostavi obavijest o završetku takvih domaćih postupaka, arbitražni se postupak zaključuje.
2. Ako tijekom postupka tužitelj pisanim putem obavijesti arbitražni sud da ne želi nastaviti postupak i ako do dana na koji arbitražni sud primi tu obavijest tuženik još nije poduzeo nikakve korake u okviru postupka, arbitražni sud izdaje rješenje o službenom okončanju postupka. Arbitražni sud odlučuje o troškovima, koje snosi tužitelj ako se to čini opravdanim s obzirom na ponašanje te stranke.

3. Ako prije donošenja odluke arbitražni sud zaključi da je nastavak postupka besmislen ili nemoguć iz bilo kojeg razloga osim onih iz stavaka 1. i 2., obavješćuje stranke o svojoj namjeri da donese rješenje o okončanju postupka.

Prvi podstavak ne primjenjuje se ako postoje neriješena pitanja u pogledu kojih možda treba donijeti odluku i ako arbitražni sud to smatra primjerenim.

4. Arbitražni sud strankama dostavlja primjerak rješenja o okončanju arbitražnog postupka ili odluke donesene sporazumno između stranaka s potpisom arbitara. Članak IV.2. stavci od 2. do 5. primjenjuju se na arbitražne odluke koje stranke donesu sporazumno.

ČLANAK IV.5.

Ispravak odluke arbitražnog suda

1. U roku od 30 dana od primitka odluke arbitražnog suda stranka može u obavijesti koju šalje drugoj stranci i arbitražnom sudu preko Međunarodnog ureda zatražiti od arbitražnog suda da u tekstu svoje odluke ispravi eventualne pogreške ili propuste u izračunu ili pisanju ili administrativne ili druge slične pogreške ili propuste. Ako smatra da je zahtjev opravdan, arbitražni sud izvršava odgovarajući ispravak u roku od 45 dana od primitka zahtjeva. Zahtjev nema suspenzivni učinak na rok iz članka IV.2. stavka 6.

2. Arbitražni sud može samoinicijativno izvršiti ispravke iz stavka 1. u roku od 30 dana od dostave odluke.

3. Ispravci iz stavka 1. ovog članka izvršavaju se u pisanom obliku i sastavni su dio odluke. Primjenjuje se članak IV.2. stavci od 2. do 5.

ČLANAK IV.6.

Naknade za rad arbitara

1. Naknade iz članka IV.7. moraju biti razumne s obzirom na složenost predmeta, vrijeme koje arbitri potroše na njega i sve ostale bitne okolnosti.

2. Utvrđuje se i prema potrebi ažurira popis dnevnih naknada i maksimalnog i minimalnog broja radnih sati, koji je zajednički za sve bilateralne sporazume u područjima povezanim s unutarnjim tržištem u kojima Švicarska sudjeluje te za Sporazum o zdravlju, Sporazum o trgovini poljoprivrednim proizvodima i Sporazum o redovitom financijskom doprinosu Švicarske. Taj se popis za potrebe Sporazuma donosi i ažurira odlukom Zajedničkog odbora.

ČLANAK IV.7.

Troškovi

1. Svaka stranka snosi vlastite troškove i pola troškova arbitražnog suda.

2. Arbitražni sud navodi svoje troškove u odluci o glavnoj stvari. Ti troškovi obuhvaćaju isključivo:

- (a) naknade za rad arbitara, koje se navode zasebno za svakog arbitra i koje određuje arbitražni sud u skladu s člankom IV.6.;
- (b) putne i druge troškove arbitara; i
- (c) naknade i troškove Međunarodnog ureda.

3. Iznosi iz stavka 2. moraju biti razumni s obzirom na vrijednost i složenost spora, vrijeme koje su arbitri i svi stručnjaci koje je imenovao arbitražni sud potrošili na njega i sve druge bitne okolnosti.

ČLANAK IV.8.

Polog troškova

- 1. Na početku arbitraže Međunarodni ured može zatražiti od stranaka da polože jednake iznose kao predujam za troškove iz članka IV.7. stavka 2.
- 2. Tijekom arbitražnog postupka Međunarodni ured može od stranaka zatražiti dodatne pologe povrh onih iz stavka 1.

Svi iznosi koje stranke polože na temelju ovog članka uplaćuju se Međunarodnom uredu, koji ih isplaćuje kako bi pokrio stvarno nastale troškove, uključujući prije svega naknade koje se isplaćuju arbitrima i Međunarodnom uredu.

POGLAVLJE V.

ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK V.1.

Izmjene

Zajednički odbor može odlukom donijeti izmjene ovog Dodatka.
